TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (1892) 1986 GEGUŽĖ-MAY 20 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Sukakties artumoje

Artėjant 600 metų krikšto sukakčiai, okupuotos Lietuvos katalikų vyskupai šiuos metus paskelbė Sąmoningo tikėjimo metais. Kaip kas bežiūrėtų į šią atsiradusią progą okupuotos Lietuvos vyskupams sutartinai kreiptis į tautą, tasai paskelbimas yra reikšmingas ir tautiniu požiūriu. Vyskupų kvietimas stiprinti savo tikėjimą šiuo sunkiu mūsų tautai laikotarpiu negali būti ribojamas asmeniniais ir vien tik tikybiniais interesais. Šešių paskutiniųjų šimtmečių istorija mums rodo, kaip gilus lietuvio tikėjimas ne kartą atlaikė stiprius Lietuvos rusinimo smūgius. Užtat ir šiandien tas tikėjimas, kaip išbandytas tautinis ginklas, kovojančią tautą riša vienybėn, ir tik ateistai ar indiferentiški karjeristai yra iš tos visumos išsiskyrę. Nėra abejonės, kad šiandien okupuotoje Lietuvoje tikėjimas yra reikalingas tautinės stiprybės, lietuviško savitumo, vienybės ir atsparos išlaikymui. Todėl ir jo sąmoningumas, nors ir netiesiogiai, veikia ir tautinę sąmonę, kuriai apsilpti nevalia.

Ir išeivija eina ta pačia linkme, žinoma, išskyrus tą nežymią dalį, besirūpinančia tik tais dalykais, kuriuos ji pati skelbia su dažnu kritišku žvilgsniu į krikščionybės įnašą tautos gerovei, švietimui ir pažangai. Religinio sąmoningumo siekiant, kai kurios parapijos ar atskiros tikinčiųjų grupės sudaro programas, pagal kurias vyksta pašnekesiai, diskusijos, speciali liturgija su skatinimais uoliau skaityti Šv. Raštą, stropiau vykdyti religinę praktiką, žodžiu, sukrusti, atsinaujinti ir artėti prie žmogaus-krikščionies idealo, kaip vienintelės tikroviškos išeities padaryti pasaulį geresnį.

Giliau įsisąmoninti ir nuoširdžiau atsiverti pirmiausia padeda žinojimas, kodėl tas ir tas yra daroma, koks to viso tikslas; antra — savęs įvertinimas praeities perspektyvoje; trečia — noras tobulėti. Be šio ar panašaus pasiruošimo, tokio būtino nusiteikimo vargu ar pavyks bent kiek toliau pažengti nurodyta kryptimi. Seminarų, diskusijų lankymas taipgi turėtų būti ne kieno nors kopijavimas ar veiksmas tik dėl to, kad kiti tai daro, bet sąmoningas paties apsisprendimas. Žinoma, lankymas ir dalyvavimas skatina greičiau ir apsispręsti.

Kaip ten bebūtų, pasidairius nesunku pastebėti, kad kartais, besiruošdami sąmoningai stiprėti, stokojame pačių pagrindų — principinio apsisprendimo už krikščionybę iš esmės. Rodos, kad dar ir po 600 metų jieškome kažin kokių pakaitalų, nusivylę dieviškąja žmogaus tobulybės ir išganymo idėja, kurią per lengvai sutapatiname su dvasinės hierarchijos individais ar veiksmais, ramiai nusigręžiame nuo tikėjimo kartais vien dėl to, kad klebonas "materialistas"... Kai kurie net padūsauja savo senosios Perkūno religijos, tarsi toji stabmeldybė būtų galėjusi iki šių dienų išlikti. Jieškome kaltininkų, o savo pasyvumą ir nukrikščionėjimą visaip teisiname, net savos tautinės religijos neturėjimu. Tokia nenuoširdi laikysena dažnai labai patogi tiems, kurie bando "liberališkai" nustatyti sau gyvenimo taisykles, sakykim, verčiami kokių nors moralinių ar šeiminių problemų. Jų gyvenimo būdas ypač išryškėja sekmadieniais, kai jie miega, sportuoja ar pramogauja, užuot paskyrę valandėlę Dievui ir maldai. Iš tikrųjų tie žmonės, nors dažnai save laiko tėvynės mylėtojais, nedaug tuo atžvilgiu skiriasi nuo okupuotos Lietuvos ateistų. Niekam nėra malonus šitoks sugretinimas, bet juk tai yra visiems regima tikrovė.

Gera ir naudinga tikintiesiems stiprinti savo tikėjimą, jį daugiau sąmoninti ir praktikuoti, tačiau ar šitoji praktika neuždeda pareigos jieškoti būdų bei priemonių artėti prie tų "savais keliais" nueinančių tautiečių, kad būtų galima kalbėtis ir labiau vieniems kitus suprasti. Jei bent žingsnelis, kitas būtų ta linkme žengtas, Sąmoningo tikėjimo metų programos taptų reikšmingai papildytos. Grupinių užtvarų ardymas ir čia turėtų būti ne paskutinėje vietoje, ypač kai to reikalauja visai tautai sunkus gyvenamasis laikotarpis. O tikėjimo sąmoningumas krikščioniškąją artimo meilės sampratą tik dar daugiau išryškinti gali.

Č. Senkevičius

Su žymiais svečiais Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1986. IV. 24. Iš kairės senatorius P. YUZYK, M. YUZYK, Australijos ambasadorius Kanadai R. LAURIE, inž. J. V. DANYS, rengėjų atstovas Nuotr. L. Giriūno

Pranešimas iš Europos

Keičiasi ar nesikeičia sovietinė santvarka?

Milane 1986 m. balandžio vidury įvyko tarptautinis susitikimas, kuriame žymūs sovietinių klausimų žinovai svarstė temą "Kurlink suka Sovietų Sąjunga?" Susitikimą rengė du išeiviai istorikai — Aleksandras Nekričius ir Michailas Geleris. Susitikimo tikslas buvo sudaryti galimybę žinovams pasvarstyti ir palyginti su tikrove tą Sov. Sąjungos vaizdą, kurį pastaruoju metu jos propagandai pavyko sukurti Vakarų pasaulyje.

Plyšys tarp tikrovės ir propagandos visuomet buvo aiškiai matomas. Nėra abejonės, kad sovietinių vadovų kalbos gali keistis ir iš dalies gerokai pasikeitė, tačiau už visų kalbų pasilieka tie patys metodai, kuriuos jie naudojo ir naudoja, pakeisdami vieni kitus.

Gorbačiovo politika šiuo požiūriu nesiskirianti nuo jo pirmtakų, neišskiriant nė Stalino. Netgi galima įžvelgti gana didelį panašumą su Stalino politika. Antai ketvirtame dešimtmetyje Stalino nurodymai ūkio reikaluose — atsisakymas atlyginimų suvienodinimo, savarankiško įmonių finansavimo skatinimas, kadrų vaidmens pabrėžimas — dabar kartojami Gorbačiovo ir sudaro ateinančių dviejų dešimtmečių partijos priimtų planų pagrindą.

Savo pasikalbėjime su prancūzų komunistų laikraščio "Humanite" atstovu Gorbačiovas teigė, kad savo užsienio politikoje jis seka Leniną: kalbėtis su vyriausybėmis, bet drauge per jų galvas kreiptis ir į tautą, į mases. Todėl sovietinė užsienio politika visuomet vedama dviejose plotmėse: normaliomis bei įprastinėmis diplomatijos priemonėmis, neatsisakant mėginimų paveikti viešąją pasaulio nuomonę. Geras pavyzdys: neseniai staigus Gorbačiovo pasiūlymas sukviesti nepaprastą viršūnių pasitarimą branduolinių spr menų bandymų sustabdymui. Panašiais pasiūlymais norima sudramatinti dviejų didžiųjų galybių santykius, kad susidarytų įspūdis, tarsi artėtų neišvengiamas susikirtimas. Iš tikrųjų tai suktas propagandos mėginimas parodyti Ameriką neigiamoje šviesoje ir tuo pačiu sukurti palankią nuomonę apie Gorbačiovą kaip nuosaikų ir šviesų žmogų. Tai senas sovietinis triukas.

Milane susirinkę sovietinių klausimų žinovai mėgino nustatyti, kas yra naujo iš esmės nesikeičiančioje sovietinėje politikoje, kurią tęsia Gorbačiovas. Jų nuomone, naujove laikytinos Gorbačiovo pastangos pagyvinti sustingusias sovietines institucijas. Jo raginimai plėsti demokratiją, skatinti kritiką ir t.t. tėra mėginimas iš naujo užvesti nuo Brežnevo laikų užsikirtusią valstybės mašiną. Tačiau iki šiol visi raginimai geriau dirbti, laikytis tvarkos ir drausmės Gorbačiovui pavyko tik vienoje srityje — kovoje su alkoholizmu. Ir jei kada istorija teigiamai vertins Gorbačiovą, tai kaip tik dėl to, kad jis energingai stengiasi padaryti galą tikram išsigimimui, į kurį veda besaikis girtavimas.

Kituose reikaluose jau girdėti, kad kritika būtinas ir sveikas dalykas, bet ne visur ir ne visada. Ne viską galima kritikuoti. Taip buvo ir iki šiol. Kritika ir savikritika, kaip ją supranta valdžia, siekia išsaugoti sovietinę sistemą, todėl ji turi aiškias ribas ir aiškų tikslą padėti partijai išsilaikyti valdžioje. Naujieji vadovai visuomet leidžia pasakyti "tiesą" apie senuosius, bet tik ne apie juos pačius.

Beje, minėtame pasikalbėjime, kurį paskelbė "Humanite", Gorbačiovas pasakė, kad stalinizmas nesugrįš, nes jo niekada nebuvę. Pasak Gorbačiovo, stalinizmą prasimanė komunizmo priešai, kad galėtų apšmeižti ir suniekinti Sov. Sąjungą bei jos socializmą.

Tam pačiam prancūzų komunistų organo korespondentui Gorbačiovas kalbėjo, kad žymusis teisių gynėjas akademikas Sacharovas nusikaltęs sovietiniams įstatymams, todėl teisėtai nutremtas į Gorkį, kur jis, girdi, ir sveikas, ir dirba mokslinį darbą, žodžiu, veda normalų gyvenimą. Juk tai aiškus melas. Koks teismas teisė Sacharovą? Kokią bausmę jam paskyrė? Apie tai niekada nebuvo skelbiama. Slaptai Vakarus pasiekusiame laiške Sacharovas trumpai aprašė, kokias kančias jam reikėjo Gorkyje iškentėti, kai jis prašė leisti jo žmonai pasigydyti užsienyje. Ta būklė iki šiol nepasikeitė.

Italų spauda neseniai iškėlė ir kitą pavyzdį, kuris rodo liūdną žmogaus teisių būklę Sov. Sąjungoje. Lietuvos bičiulis Sergiejus Kovaliovas, kuris 1974 m. Vilniuje buvo nuteistas 7 metam kalėjimo ir trejiem tremties, atlikęs bausmę, negavo leidimo grįžti į Maskvą, negavo darbo pagal specialybę kaip inžinierius, tik naktinio sargo vietą. Pernai lapkričio mėnesį ir iš tos vietos buvo atleistas. Abstinentas Kovaliovas buvo apkaltintas girtuokliavimu, nes darbovietėje buvo rasti pakišti keli tušti buteliai. Dabar be darbo Sergiejus Kovaliovas kaltinamas veltėdyste ir valkatavimu. Kenčia ir jo sūnus Ivanas Kovaliovas su šeima. Taip elgiamasi su tais, kurie drįsta pakelti balsą prieš žmogaus teisių pažeidimus. **Lmb.**

Kanados daugiakultūrių reikalų ministeriui OTTO JELINEK (dešinėje) paskirtas parlamentinis sekretorius VINCENT DELLA NOCE (kairėje) ir ministeris pirmininkas BRIAN MULRONEY

Pasaulio įvykiai

PO AŠTUONIOLIKOS DIENŲ VISIŠKOS TYLOS M. GORBAČIOVAS sovietinės televizijos žiūrovams pagaliau prašneko apie pasaulį sukrėtusią nelaimę Černobilyje. Radiacijos aukų skaičių ligoninėse jis nuo 209 staiga padidino iki 299. Jis taipgi prisipažino, kad ligoninėse mirė septyni radiacijos paliesti asmenys. Įskaitant du žuvusius pradiniame reaktoriaus sprogime, gyvybės neteko devyni asmenys. M. Gorbačiovas puolė Vakarų pasaulį už neteisingos informacijos skleidimą, ją pavadindamas "melagysčių kalnu", propagandiniu tikslu nukreiptu prieš Sovietų Sąjungą. Esą amerikiečių problemos 1979 m. atominėje Three Mile Island jėgainėje net dešimtį dienų buvo neslėptos nuo JAV kongreso, o nuo pasaulio — ištisus mėnesius. M. Gorbačiovas, žinoma, nutylėjo, kad tada niekas nežuvo jėgainėje ir kad pasaulis nesusilaukė pavojingos radiacijos. Ir šį savo tragišką pranešimą apie įvykius Černobilyje M. Gorbačiovas užbaigė išėjimu į propagandos laukus. Jis pranešė JAV prez. R. Reaganui, kad Sovietų Sąjunga pasibaigusį branduolinių ginklų bandymų sustabdymą vėl pratęsia iki rugpjūčio 6 d. M. Gorbačiovas taipgi pasiūlė prez. R. Reaganui sutarti abipusį branduolinių ginklų bandymų sustabdymą, susitikus kur nors Europoje arba Japonijos Hirošimoje. Ten buvo susprogdinta pirmoji atominė amerikiečių bomba 1945 m. rugpjūčio 6 d. karui su Japonija užbaigti. Propagandinius M. Gorbačiovo siekius atskleidžia ne tik pasiūlymas susitikti Hirošimoje, bet ir sovietinių branduolinių ginklų bandymų sustabdymas iki rugpjūčio 6 d.

Nutylėti faktai

Daugiau informacijos už M. Gorbačiovą apie Černobilio nelaimės aukas pateikė amerikietis kaulų smegenų persodinimo chirurgas prof. dr. R. Gale, atlikęs operacijas Maskvoje. Jis patvirtino M. Gorbačiovo pranešimą, kad ligoninėse yra 299 labiau radiacijos paliesti pacientai. Iš 35 asmenų, susilaukusių didžiausios dozės radiacijos, mirė jau 11. Tad bendras mirusių skaičius su žuvusiais reaktoriaus sprogime pakilo iki 13. Devyniolikai buvo atlikta kaulų smegenų persodinimo operacija. Kitiems operacijos nereikėjo arba jos buvo atsisakyta dėl radiacijos padarytos mirtinės žalos organizmui. Sovietų spauda teigia, kad penki mirusieji buvo ugniagesiai, gesinti reaktoriaus atsiųsti be apsauginės aprangos. Minimas didvyriškai savo gyvybę paaukojęs V. Kibenokas, palikęs kūdikio laukiančią žmoną. Esą pavojingos radiacijos dozės susilaukė 28 ugniagesiai. Prof. dr. R. Gale pabrėžia, kad neįmanoma tiksliai atspėti, kiek radiacijos paliestų asmenų mirs ateityje.

Izoliuoja reaktorių

Švediją pasiekusiose radioaktyviose medžiagose buvo rastas nedidelis kiekis plutonio, kuris radioaktyvumą gali išlaikyti tūkstančius metų. Matyt, dėl to Maskvoje padarytas nutarimas sprogusį reaktorių Černobilyje visiškai izoliuoti storu cemento klodu, aprūpintu vėsinimo sistema. Tokioje 30 metrų cementinėje duobėje reaktorius galėtų būti išlaikytas kelis šimtmečius, kol visiškai sustos radioaktyvi radiacija. Sunaikinto reaktoriaus temperatūrą pavyko sumažinti, bet radiacija nėra visiškai sustabdyta, tik susilpninta.

Pasibaigė byla

Š. m. vasario 12 d. iš Kalifornijos buvo grąžintas Jugoslavijon buvęs Kroatijos vidaus reikalų ministeris II D. karo metais Andrijas Artukovičius, apkaltintas žydų, čigonų ir serbų žudymu vokiečių okupuotoje Kroatijoje. Pastaroji tada buvo gavusi tik dalinę savivaldą vokiečių kontrolėje, nors svajojo apie pilną nepriklausomybę. A. Artukovičius, bejėgis 86 metų amžiaus senukas, beveik visiškai praradęs regėjimą ir Alzheimerio senatvės ligos nusiaubtą atmintį, buvo teisiamas Zagrebe. Teismas jį pripažino atsakingu už vykdytas žudynes ir paskyrė mirties bausmę. Kroatai A. Artukovičiaus išdavimą ir teismą laiko politiniu Jugoslavijos komunistinio režimo kerštu. Teismo metu jie budėjo prie JAV konsulato Toronte, viešai susideginti bandė kroatas Marko Djukičas, skaudžiai susižeidęs, bet išlikęs gyvas. A. Artukovičiaus byla iš tikrųjų buvo panaši į kerštą. Beveik aklas, liguistas ir atmintį praradęs 86 metų amžiaus senukas negalėjo gintis, neprisiminė 1941-45 m. įvykių. Kroatai A. Artukovičių laiko suklastotų dokumentų auka. Sūnus Radoslavas Artukovičius primena, kad jo tėvą nuteisė komunistinė sistema Jugoslavijoje, neįsileidusi teisiamąjį ginančios medžiagos ir liudininkų. Spaudoje taipgi teigiama, kad masines kroatų žudynes pokario dienomis Bleiburge, Austrijoje, yra atlikę kariuomenės daliniais tapę B. Tito serbų kilmės komunistai partizanai, nužudydami 120.000 nuginkluotų kroatų, kuriuos atidavė britai. Panašią paslaugą britai Austrijoje yra padarę ir Sovietų Sąjungai.

KANADOS ĮVYKIAI

Bilijoninės krašto skolos

Kanados politikoje vėl buvo užregistruotas nežymus liberalų populiarumo iškopimas I vieton. Kanadiečiai greit užmiršta ekonominius faktus. 1976 m. biudžetinės Kanados valdžios pajamos tesiekė $32 bilijonus, o 1985 m. — beveik $71 bilijoną. Gražiai atrodo pajamų padidėjimas truputį daugiau kaip dvigubai, jeigu neprisimenamos valdžios išlaidos. 1976 m. biudžete Kanados vyriausybė turėjo $38,5 bilijono išlaidų, 1985 m. — jau $105 bilijonus. Padidėjimas beveik trigubas. 1976 m. Kanados valdžios skola buvo tik $35,7 bilijono, o 1985 m. — net $224 bilijonai. Valdžios skola 1976 m. sudarė 19% Kanados ūkio apyvartos, 1985 m. — 47%. Aukštesnį nuošimtį ekonominiu požiūriu išsivysčiusių šalių lentelėje turi tik Italija. 1976 m. Kanados valdžios skolos palūkanoms padengti reikėjo $3,9 bilijono arba 12% biudžetinių pajamų. 1985 m. ši suma pakilo iki $22,4 bilijono — net 32% biudžetinių pajamų. Gera kalbėti apie socialines reformas, bilijonus dolerių nedarbui sumažinti, bet nė viena opozicinė partija — nei Kanadą ilgai valdę liberalai, nei valdžios dosniais pažadais siekiantys socialistai nepasako, kur gauti tuos bilijonus papildomų dolerių, kai vien tik skolai padengti reikia beveik trečdalio biudžetinių pajamų. O skola kasmet vis auga dėl chroniško deficito, didėja biudžetinės išlaidos jos palūkanoms padengti.

Ontario finansų ministeris R. Niksonas paskelbė antrąjį savo biudžetą. Pirmasis po ilgos pertraukos valdžion grįžusių liberalų biudžetas buvo paskelbtas pernai spalio mė-

(Nukeltą į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Sukakties artumoje
Lietuvos krikščionybės sukaktis turėtų pasiekti ir nutolusius

Keičiasi ar nesikeičia sovietinė santvarka?
Tarptautinė konferencija Milane rado mažai ką naujo

Nekatalikas lietuvių atstovas Vatikane
Reformatas Martynas Yčas pas popiežių Benediktą XV

Tolimieji rytai lietuvio akimis
Grupinė kelionė iš Malezijos į tropikinę Tailandiją

Elektroninė technika Sovietų Sąjungoje
Tikrovė ir propaganda pagal prancūzų spaudos duomenis

Pietų Amerikoje — devyniasdešimt tūkstančių lietuvių
Iš vyskupo Pauliaus Baltakio pasakojimo spaudos atstovams

Koks turėtų būti jaunimo kongresas?
Jaunosios kartos atstovų nuomonės apie kongresus

Labiau rūpi muzika nei ideologija
Jaunimo nuotaikos sovietiniuose Rytų Europos kraštuose

Pušis jau nebespės užaugti . . .
Nekrologas pačiam sau, žvelgiant į lietuvių įsteigtas kapines

Sukilimas prieš tradicinę kalbotyrą
Prof. Antanas Klimas atsako į klausimus apie baltų praeitį

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Nekatalikas lietuvių atstovas Vatikane

Dr. Martyno Yčo audiencija pas popiežių Benediktą XV 1916 metais

J. KUTRA

M. Yčas 1916 m. lankėsi Italijoje kaip rusų parlamento (dūmos) delegacijos narys. Jis buvo įgaliotas, kaip Centrinio lietuvių komiteto pirmininkas, aplankyti Vatikane popiežių. Jis turėjo vysk. Karevičiaus laišką, rekomenduojantį jį kardinolui Gasparri. Laiške buvo pasakyta, kad M. Yčas, nors ir kalvinas, labai gerai atstovauja rusų dūmoje lietuvių katalikų reikalams. Taip pat buvo nurodyta, kad Lietuva, kaip ir Lenkija, yra skaudžiai nukentėjusi nuo karo ir kad jai yra reikalinga pagalba.

Italijoje M. Yčui teko palaukti kelias dienas, kol gavo audienciją pas popiežių. Šiuo reikalu stengėsi ir rusų pasiuntinybė. Daug M. Yčui padėjo ir kan. K. Prapuolenis, kuris Vatikane buvo lyg ir neoficialus Lietuvos atstovas.

Po ilgesnių pastangų pagaliau audiencija buvo paskirta birželio 11 d., 11 v. r. Paaiškėjo, kad kard. Gasparri nei M. Yčo prašymo, nei vysk. Karevičiaus laiško dėl lenkų intrigų nebuvo gavęs.

Užsivilkęs fraką, M. Yčas nuvyko pas popiežių. Pakeliui dar užsuko pas kan. Prapuolenį, kuris jį palydėjo ligi Vatikano.

Vatikane teko praeiti daugelį kambarių, kuriame sargybas ėjo mundiruoti kareiviai ir gvardijos karininkai. Artinosi 11 v. Priėjo prie M. Yčo popiežiaus pareigūnas ir atsiprašė turįs užleisti vietą belgų ministeriui.

Pagaliau M. Yčas buvo paprašytas į platų ir ilgą kambarį, raudonais apmušalais papuoštą. Prie pat durų pasitiko pats popiežius: žemo ūgio, baltais drabužiais apsirengęs, su maža kepuraite ant galvos. Pasisveikino ir nusivedė į galą stalo, kur buvo greta sustatytos dvi kėdės. Ant vienos jis atsisėdo ir tarė:

— Labai man miela matyti lietuvių tautos atstovą, kuri man ir Bažnyčiai yra ištikima. Kaip dabar Jūsų tėvynė? Kaip Jūsų sostinė Vilnius? Ar tiesa, kad vokiečių užimta?

— Taip, Jūsų Šventenybe, užimtas beveik visas kraštas, smarkiai nuo karo nukentėjęs. Žmonės išbėgiojo iš savo vietų ir kai kurie tolimuose kraštuose, Rusijos gilumoje, gyvena ir vargą kenčia.

— Koks Jūsų įspūdis iš Jūsų kelionės? Buvote ir fronte?

— Taip, buvau anglų ir belgų fronte. Aplankėme ir belgų karalių Albertą.

— Ką lietuviai mano? — paklausė popiežius. — Ar jūs norite su lenkais susidėti, ar atskirai nuo jų tvarkytis?

— Lietuviai su lenkais nenori dėtis. Gyvenimas parodė, kad jie nemoka su mumis draugiškai elgtis. Po karo tikimės turėti savo valstybę, iš Rusijos ir Prūsijos sudarytą.

— Ar daug Prūsuose turite savo tautiečių?

— Daugiau kaip 200.000. — Leiskite, Jūsų Šventenybe, išreikšti prašymą, kad Šv. Sosto atstovas taikos konferencijoje paremtų mūsų prašymą atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

— Žinoma, mūsų atstovas parems jūsų troškimus, jei tik jis dalyvaus toje konferencijoje.

— Jūsų Šventenybe, Lietuva, tapusi tiesioginių mūšių arena, kenčia didelį vargą nuo jos okupantų vokiečių. Jos 350.000 gyventojų išbėgo dėl karo baisenybių iš savo krašto, pasklido po plačiąją Rusiją ir kenčia skurdą. Centrinis lietuvių komitetas mane įgaliojo prašyti Jūsų Šventenybės pagelbėti Lietuvos žmonėms, kurių dauguma yra katalikai, paskirti vieną dieną viso pasaulio bažnyčiose maldai už mūsų sunaikintą tėvynę ir parinkti aukų nukentėjusių lietuvių naudai, kaip kad lenkams jau buvo padaryta.

Užbaigęs šį prašymą, M. Yčas įteikė popiežiui memorandumą.

Popiežius Benediktas XV su dideliu susidomėjimu išklausė M. Yčo kalbos ir pasakė:

— Man labai gaila jūsų tautiečių, kurie tokį vargą kenčia. Aš įsakysiu paskelbti katalikų bažnyčiose jums parinkti aukų.

Popiežius paėmė M. Yčo memorandumą ir garsiai jį prie jo perskaitė.

— Gerai. Aš paskelbsiu Lietuvai vieną dieną ir iš savo iždo liepsiu paaukoti. Jūs, lietuviai, lygiai mano širdžiai esate brangūs, kaip ir lenkai. Prašau palikti raštinėje (pataisė — čia man palikti) adresą aukoms pasiųsti.

M. Yčas paliko savo vizitinę kortelę, nuoširdžiai dėkodamas už pažadus. Pakilęs nuo kėdės, popiežius, darydamas kryžių ranka, pareiškė:

— Aš laiminu Jus ir per Jus visą Jūsų tautą.

Popiežius išlydėjo lietuvių atstovą per visą bibliotekos kambarį ir atsisveikino. Audiencija truko 21 minutę.

"Visa audiencija padarė man gilų įspūdį, kuris neišdils iš mano atminties. Nejutau jokio pasididžiavimo" — pažymi savo atsiminimuose M. Yčas.

Popiežius Benediktas XV buvo vienas žymiausių Vatikano diplomatų. Karo metu jo griežta neutraliteto politika pakėlė popiežiaus autoritetą kariaujančių akyse.

(Naudotasi M. Yčo "Atsiminimų" III tomu).

Vaišių stalas Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1986. IV. 24. Stalo gale puikuojasi lietuvių raguolis arba šakotis, kuriuo gėrėjosi gausūs svečiai
Nuotr. D. Skukauskaitės

Tolimieji rytai lietuvio akimis

Malezija - mahometonų kraštas ir Tailandija

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Penango salon

Pravažiuojame ir dideles cinko kasyklas su darbininkų pastatais. Slėniuose namukai ant stulpų apsemti mirksta vandenyje, o kalnai pasilieka tolumoje. Nuvažiavę apie 200 km., sustojame Ipoh mieste pietums. Valgome kiniečių restorane kinietiškus pietus iš kelių patiekalų. Skubame, nes iki Penang salos kurion važiuojame, dar yra 170 km. Netoli Ipoh miesto pasirodo vėl kalnai, kurių viršūnės tirštai medžiais apaugusios. Kalno uoloje iškirsta kiniečių šventykla ir padaryti gyvenamieji namai, kurių priekis lauke, o kambariai iškirsti kalno akmenyje.

Pervažiuojame tą dumbliną upę į kitą pusę ir slėniu vėl tęsiasi palmių miškai bei kita tropikinė augmenija. Artėjant prie Penang salos, susidaro labai tiršta automobilių eilė, vos judanti į priekį. Taip tęsiasi gerą valandą, kol prislenkam policijos automobilius, ambulansą ir būrį žmonių. Pasirodo, įvyko sunki nelaimė — automobiliui nespėjus aplenkti, sunkvežimis trenkė į šoną ir sutriuškino. Nejaukus įspūdis matant tokią nelaimę, galėjo būti ir aukų.

Po to lengvai, be didesnių sunkumų, pavakary pasiekėm Penango salą. Anksčiau į salą keldavo laivu, o dabar neseniai pastatytas tiltas 13,5 km ilgio, kuris jungia salą su žemynu. Kainavo 2 bilijonus vietinių dolerių. Už tilto pervažiavimą imamas mokestis, ir per metus surenka 14 mil. dol.

Tuo tiltu atvažiuojame į Penango salą, pravažiuojame George miestą, seniausią britų gyvenvietę, keliaujame per visą salą tolyn į kitą pusę prie jūros paplūdimio, kur yra mūsų viešbutis "Pen-Casuarina". Jame pasiliekame dvi dienas. Vos atvažiavę ir gavę kambarius, kai kurie neria į ramų įlankos vandenį atsigaivinti. Vanduo prie smėlėto kranto nelabai švarus, bet pabridus tolėliau — kristalinis su gražiai matomu dugnu.

Sekančią dieną turime išvyką aplink visą salą, — apie 70 km kelio. Apžiūrime medžiagų fabriką "Batik", kur balta drobė rankomis dekoruojama, dažoma ir paruošiamos rinkai pasiūtos bliuzės, maudymosi kostiumai, išmarginti malajų tautiniais raštais. Čia vėl moterys puolė prie tų įvairiaspalvių pirkinių. Sunku buvo iškrapštyti jas tolimesnei kelionei.

Gyvačių šventykloje

Sekantis sustojimas — gyvačių šventykla (Snake temple). Šioje kiniečių šventykloje gyvatės guli ant altorių, žvakidžių, apsivyniojusios ant žibintų, net lubose ant balkių mažai judėdamos. Šventykloje labai stiprus smilkalų dūmų kvapas, nes visą laiką smilkoma. Atrodo, nuo tų smilkalų gyvatės apsvaigusios ir mažai judrios. Mums ši šventykla su gyvomis gyvatėmis mažiausiai patiko — neriame pro duris laukan. Bet prie durų pasitinka budistų vienuolis, kuriam būtinai reikia atiduoti "auką", nors įėjimas nemokamas. Balta gyvatė laikoma šventų šventiausia, bet jos nematėme, kur nors giliame užkampyje lindėjo.

Vaikai, beždžionėlės, gyvatės

Važiuojame aplink salą labai vingiuotu pajūrio kalnų keliu. Kalnų šonuose tirštai auga palmės, gumos medžiai, prie namukų vaisiniai medžiai. Sustojame prie vieno tokio ant polių iškelto namuko. Vietinėje krautuvėlėje ragaujame, su vadovės pagalba, bent kelių rūšių nematytų tropikinių vaisių. Tame kaimelyje pasitinka smalsūs malajų vaikai, nešini mažom beždžionėlėm, kurios apsikabinusios vaikų kaklus sėdi. Atrodo labai prisirišusios prie savo augintojų — niekur nesitraukia nuo jų.

Popiet grįžus iš šios išvykos aplink salą, ant vejos prie maudymosi baseino buvo parodytos kelių rūšių gyvatės kobros. Joms buvo išimti nuodų dantys, tad nepavojingos, bet vis tiek viena barškuolė buvo labai judri ir pikta — demonstruotojui įkando ranką ir tuojau pasirodė kraujas.

Netoli viešbučio pajūriu išsistačiusios būdelės, krautuvėlės ir restoranai, kur labai prieinama kaina galima nusipirkti vietinių gaminių. Tačiau perkant reikia derėtis, kitaip permokėsi. Taipgi daugelyje vietų pinigų keitimo agentai. Keistas dalykas — pas juos geresniu kursu gauni išsikeisti pinigus negu banke. Tie pinigų keitėjai yra valdžios leistas verslas.

Tropikinė karalystė Tailandija

Kai išgirstame apie Tailandiją, prisimename pagarsėjusį filmą "King and I", kuris ekrane parodė tą tolimą kraštą ir jį labai išgarsino. Po to ne vienam rūpėjo pamatyti kaipgi tikrovėje tas kraštas atrodo. Lietuviams šis kraštas, kad ir mažiau žinomas, bet hamiltoniškiams buvo jau daugiau girdėtas, nes tenai keletą metų Kanados vicekonsulu buvo Marius Grinius, užaugęs Kanados Hamiltone.

Iš Penango salos Malezijoje pakilom jau lėktuvu paskutiniam 916 km. kelio gabalui iki Bankoko. Kelionė neilgai truko ir atsiradome Tailandijos sostinėje. Iš lėktuvo išlipus, temperatūra buvo 85°F. Čia mums prisistato malonus ir paslaugus tailandietis vadovas John, kalbąs angliškai. Jis per septynias dienas daug pasakojo ir aprodė žymesnes to krašto vietas.

Atskridę Bankokan, sėdam į turistinį autobusą kelionei į Pattaya, esančią už 150 km. Tai vasarvietė su puikiais paplūdimiais ir koralinėm salom, kur sustosime keliom dienom. Pravažiuojant pro Bankoką matyti daugybė aukštų pastatų, modernių viešbučių, didžiulių krautuvių, bet šalia jų prilipusios apšepusios trobelės, o priemiestyje lūšnų pristatyta. Tikriau pasakius, jos suramstytos iš statybinės medžiagos liekanų.

Vienintelis greitkelis

Kelias iš Bankoko keturgubas ir tik neseniai atidarytas, labai sutrumpinęs važiavimo laiką. Vadovas pasakoja, kad važiuojame į vasarvietę pirmuoju Tailandijos greitkeliu, kuris esąs vienintelis visoje valstybėje. Vadovas labai atviras ir sako: neapsigaukite, kad Bankokas pilnas dangoraižių, brangių viešbučių ir turto, bet visa tai ne mums, o pinigingiem žmonėm. Dauguma Tailandijos žmonių yra labai neturtingi, sunkiai verčiasi. Šiam krašte yra tik dvi klasės — turtingieji ir beturčiai. Pirmieji sudaro tik 15%.

Kelias perskirtas viduryje žalios vejos ruožu, ir judėjimas vyksta kaire kelio puse. Išvažiavus iš miesto, matyti ryžių laukai, apsemti vandens. Traktorius pūškuoja per vandenį, apdirbdamas apsemtą lauką. Kitur matosi žmonės su ilgaragiais jaučiais, traukiančiais žagrę per vandenį. Mylių myliom tęsiasi tie ryžių laukai, vieni daugiau apsemti vandens, kiti mažiau. Matosi ir žmonių su plačiom skrybėlėm, kurie kelnes pasiraitę braidžioja dirbdami ryžių laukuose.

Pravažiuojame ir keletą miestų, kurių gatvėse pristatyta būdelių su maisto gaminiais ir vaisiais. Užrašai ir skelbimai gatvėse mums nesuprantamu raštu išrašyti. Tailandija lotyniško alfabeto neturi.

Atvykstame į modernų "Siam Bayview" viešbutį "Pattaya" pajūrio pakrantėje. Vadovas primena, kad ši vietovė visai dar neseniai prieš 20 metų buvo ramus žvejų kaimelis. Jį išgarsino Vietnamo karo metu Amerikos kariai, čia sustodami ir atostogaudami. O nuo to laiko pradėjo dygti viešbučiai ir kiti verslai, o dabar jau ištisas miestas, turįs per 100.000 gyventojų, iš kurių tik apie 30.000 pastoviai gyvena.

Tai pamatėm savo akimis, kai ėjome pagrindine pajūrio gatve. Per abi gatvės puses be pertraukos buvo viešbučiai, restoranai, krautuvės ir įvairiausio pobūdžio barai, kur jaunų merginų būriai sėdėjo. Vadovo aiškinimu, tailandiečių šeimos yra didelės ir dažnai tik viena duktė, tuose baruose dirbanti išlaiko provincijoje gyvenančius kitus šeimos narius. Daug ir naktiniam gyvenimui skirtų užeigų, naktinių klubų su plačiai apšviestom reklamom. Į šonines gatves tolyn nuo jūros spiečiasi valgyklos, restoranai ir kitos mažesnės krautuvėlės.

O ramiame įlankos vandenyje įvairiausio dydžio laivai ir laiveliai — vieni pririšti plūduriuoja, kiti plaukioja į visas puses. Jų čia šimtai stovi plačiai pasisklaidę po visą įlanką kiek akis užmato. Gražų vaizdą sudaro vakare, kai jie uždega šviesas, kurios šimtais atspindžių atsimuša jūros vandenyje.

(Bus daugiau)

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

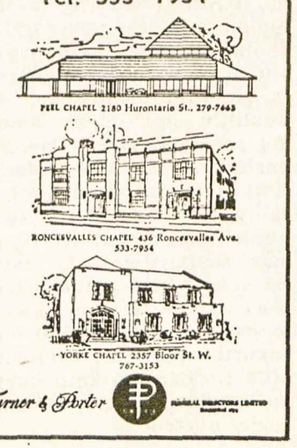

Mobawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Mielam tėveliui

A†A

JUOZUI NEVULIUI

palikus šį pasaulį,

dukrą ONUTĘ DIRMANTIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

N. K. Astravai	*O. J. Ažubaliai*
V. L. Balaišiai	*M. Daukšienė*
J. P. Gurkliai	*J. K. Liutkai*
O. V. Marcinkevičiai	*B. S. Prakapai*
E. S. Tolvaišos	*M. J. Pargauskai*

PADĖKA

Netikėtai Aukščiausiajam pašaukus mano brangią žmoną

AGUTĘ HEIKIENĘ,

mano skausmo ir liūdesio valandose man pagelbėjusiems tariu nuoširdų ačiū.

Didžiausia padėka kun. Povilui Diliui už maldas laidotuvių namuose ir šventovėje už pasakytus jautrius bei reikšmingus žodžius prie velionės karsto, ir už palydėjimą velionės į amžino poilsio vietą — Šv. Jono lietuvių kapines. Nuoširdi padėka p. Šturmienei, ir visiems choristams už taip gražų giedojimą šventovėje pamaldų metu. Taip pat nuoširdi padėka p. Šturmui už įspūdingą vargonų muziką pamaldų metu šventovėje. Gili padėka visiems giminėms, iš arti ir toli atvykusiems atiduoti paskutinės pagarbos velionei. Dėkoju visiems draugams ir kaimynams iš Steinerio ir Wasagos, kurie man pagelbėjo sunkiose valandose. Dėkoju karsto nešėjams, visiems, kurie aukojo bažnyčiai, visiems už atsiųstas gėles, už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu. Dėkoju visiems, kurie lankė velionę laidotuvių namuose ir palydėjo ją į amžino poilsio vietą.

Dėkoju p. Gataveckui už paruoštus skanius pusryčius.

Visiems giliai dėkingas, likęs giliame liūdesyje
velionės vyras —
Edvinas Heikys

PADĖKA

Nesulaukęs laisvės ryto išėjai,
Tavo vardą, darbus tauta minės amžinai.

A†A
STEPAS JAKUBICKAS,

mylimas vyras ir brangus tėvas mirė 1986 m. kovo 8 d., palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame Delhi Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. L. Kemėšiui už maldas laidotuvių namuose, pasakytą prasmingą žodį ir atlaikytas Mišias.

Dėkojame kun. J. Staškui už atlaikytas Mišias ir pasakytą gražų pamokslą, pritaikytą velioniui, už palydėjimą į kapines ir maldas jose.

Nuoširdžiai dėkojame Delhi Šv. Kazimiero parapijos chorui už giedojimą šventovėje, V. Garnelienei už vargonavimą.

Nuoširdi padėka šauliui J. Vitui už skaitymą liturginių tekstų, vėliavų nešėjams — šauliams J. Jocui B. Čeikai ir A. Steigvilui, kryžiaus nešėjui š. A. Žiogui.

Gili padėka karsto nešėjams šauliams — G. Rugieniui, A. Usvaltui, S. Beržiniui, V. Dirsei, J. Jurėnui ir J. Rimkui.

Nuoširdžiai dėkojame kalbėtojams už jautrius žodžius, pasakytus atsisveikinimo apeigose: DLK Gedimino šaulių kuopos valdybos vardu kalbėjusiam š. St. Beržiniui; DLK Algirdo šaulių kuopai, taip gausiai atvykusiai iš Hamiltono su pirm. P. Kanopa, kalbėjusiam LŠST ir Kanados "Vilniaus" šaulių rinktinės vardu; KLB Delhi apylinkės valdybos vardu kalbėjusiai pirm. B. Vitienei; KLK moterų dr-jos Delhi skyriaus v-bos vardu kalbėjusiai pirm. A. Ratavičienei; Lietuvos atgimimo sąjūdžio seniūnų tarybos ir vyr. valdybos ir LAS Delhi skyriaus valdybos vardu kalbėjusiam G. Rugieniui; LAS Toronto skyriaus v-bos vardu kalbėjusiam P. Adomaičiui, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos vardu kalbėjusiai A. Česnulienei.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, pagerbusiems velionį laidotuvių namuose bei kapinėse savo atsilankymu.

Dėkojame atsiuntusiems gėles, aukojusiems taip gausiai šv. Mišioms, "Tėviškės žiburiams", Kanados Lietuvių fondui ir Tautos fondui, pareiškusiems užuojautas asmeniškai, laiškais ir spaudoje.

Dėkojame p. Stanulienei už skanių pietų paruošimą ir visoms mieloms ponioms už skanius pyragus.

Ypatingai dėkojame visiems už nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą bei paguodą skausmo dienose.

*Nuliūdę — **žmona Vanda ir sūnus Rimantas***

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Amerikos baltiečių laisvės lygos pirm. estas **AVO PIIRISILD** (trečias iš kairės) Baltuosiuose rūmuose Vašingtone, kur buvo svarstomas pagalbos klausimas Afganistano ir Nikaragvos laisvės kovotojams. Iš kairės: Elliot Abrams — pasekretoris P. Amerikos reikalams, Artuto Cruz, Avo Piirisild, prezidentas **RONALD REAGAN**, Adolpho Callero, Arturo Robelo. Šalia jų dalyvavo ir visa eilė kitų visuomenės veikėjų

Elektroninė technika Sovietų Sąjungoje

Karinė ir civilinė informatika dar labai atsilikusi

Apie skaitytuvų-kompiuterių ir kitų informacinių sistemų panaudojimą gynybos tikslams netenka ginčytis — tai bet kokios šiuolaikinės kariuomenės branduolys. Klausimas tik, ar galima ginkluotąsias pajėgas užtektinai aprūpinti elektroniniais įrengimais, paliekant nuošaly kitus šalies gyvenimo poreikius? Įdomias mintis šia tema reiškia prancūzų žurnalas "Science et avenir" (Mokslas ir ateitis).

Sovietų Sąjungai pasiekti Vakarus yra gyvybiškai svarbu, jeigu, žinoma, valdovai nori išsaugoti esamą padėtį, t. y. partokratinę sistemą ir totalistinę santvarką. Todėl noras kariniu atžvilgiu būti aukštame lygyje ir nepuoselėti informatikos kitose srityse yra nerealus ir tiesiog neįvykdomas. Kaip nurodo prancūzų žurnale D. Kamjo, informatika — tai ne nauja technika, bet jau gyvenimo būdas.

Ir tikrai, pasirodė gresia atsilikimas kariniuose dalykuose nuo Vakarų be informatikos kasdieninėje buityje. Štai kodėl Sov. Sąjunga ėmė organizuotai ir masiškai mokyti informatikos mokyklose. Tai jau keleri metai yra daroma kitose Europos šalyse. Tačiau CK politbiuras čia mato sau naują pavojų. Jeigu nepuoselės informatikos jau nuo mokyklinio suolo, tai teks pralaimėti ir kariniu atžvilgiu, beviltiškai atsilikti. O jeigu puoselės, tai išleis iš savo kontrolės patį baisiausią, patį veiksmingiausią ginklą — informaciją.

Sovietų Sąjungoje net paprasčiausia kopijavimo mašina, kurią čia rasi bet kokioj foto reikmenų krautuvėj ar pašte, stovi tik mokslinio tyrimo institutuose ir tai tik specialiame kambaryje už septynių spynų. Todėl sunku įsivaizduoti, kad šalyje, kur net telefonų knygos negausi laisvai nusipirkti, staiga atsidarys naujos komunikacijos galimybės. Kiek nelegalių (suprask necenzūruotų) raštų bus "prigaminta" greitais spausdintuvais, priklausančiais kiekvienai ESM (elektroninei skaičiavimo mašinai)! Kiek magnetinių juostelių su įrašytais tekstais pradės keliauti po šalį!

Iki 1990 m. numatoma įrengti milijoną mokyklinių ESM. Ar bus įmanoma jas visas susekti, sukontroliuoti? Dar 1984 m. sovietinės mokslų akademijos prezidentas Aleksandrovas pareiškė, kad ši mokyklų kompiuterizacijos programa turi būti tokia plati ir visuotinė, kaip po Spalio revoliucijos "likbezo" (likvidacija bezgramatnosti — neraštingumo likvidacija) programa. Todėl 60.000 mokyklų turi atsirasti milijonas skaitytuvų-kompiuterių.

Ši nauja linkmė yra visai suderinama su neperseniausiai paskelbta mokykline reforma. Tarp kitko, šios mokyklinės reformos komisijai vadovavo M. Gorbačiovas, kai dar nebuvo pirmuoju sekretoriumi. Vadinasi, norint stiprinti karinę informatiką, reikia įvesti visoje šalyje programavimo dėstymą.

Kad ir rizikuodamas, kaip matome, CK sutinka. Bet ar bus pasiektas užsimotas tikslas?

1983 m. sovietinių technikos gaminių parodoje kaip naujovė buvo demonstruojamas aparatas "Agat" — pirmas asmeninio pobūdžio mikrokompiuteris. Kaip rašo D. Kamjo, po raudonu kevalu buvo pasislėpusi amerikietiško skaitytuvo-kompiuterio "Apple II", pasirodžiusio rinkoje 1977 m., kopija. Be to, šios ESM gamyba Sov. Sąjungoje kainuoja 17 kartų (!) brangiau. Nejaugi šį pasenusį ir Vakaruose jau nebegaminamą aparatą numatoma įrengti sovietinėse mokyklose? Tiesa, išmokti valdyti naujausias mašinas su šita ESM yra sunkoka, bet nelegalių raštų prispausdinti galima daug, jeigu, žinoma, nebus nuimti spausdintuvai, be kurių efektas pasidarys lygus nuliui. O pradėti informatiką ir programavimą dėstyti ne mokykloje, bet jau universitete ar kariuomenėje yra per vėlu ir mažai efektyvu.

Naujesnio modelio ESM (ne 8 o 16 bitų) kol kas įtrauktos amerikiečių koordinacinės komisijos uždraustų eksportui gaminių sąraše. Parduoti jas Sov. Sąjungai ar Rytų Europos šalims negali nė viena civilizuota valstybė.

Sovietinėje elektroninėje pramonėje, nežiūrint aukšto mokslinio tyrimo darbo lygio, kai tik prieinama prie gamybos — viskas smenga kiaurai žemėn. Amerikiečių gynybos ministerijos "Baltojoje knygoje" sakoma: "Mes vis dar negalime manyti, kad Sov. Sąjungos priklausomybė sumažės". Priklausomybė nuo ko? Nuo dviejų veiksnių: įrengimų bei leidimų pirkimo ir, svarbiausia, nuo technologinių paslapčių vogimo. Bet ir vogimas jau nebepadeda. Pavyzdžiui, supergrynų medžiagų gamybos technologija Sov. Sąjungoje yra beviltiškai atsilikusi ir pasenusi. Tiktai elektronikos gamyba raketų orientacijos sistemoms, neįsivaizduojamų sunkumų ir aukų dėka, yra daugiau ar mažiau Vakarams prilygstanti. Mat viena iš nedaugelio tokių slaptų įmonių yra Vilniuje, Partizanų gatvėje, ir vadinasi "Pašto dėžutė nr. 5".

Juk neužtenka vien pavogti naujausius skaitytuvus-kompiuterius, jų brėžinius ar schemas. Reikia dar mokėti juos pasigaminti. O specialistų tam yra labai mažai, ir jų paruošimo lygis žemas. Be to, informatikos panaudojimas pramonėje ir administracijoje yra labai retas ir todėl skaitytuvų gamyba nėra būtinybė. Jau veikiančios ESM dirba vidutiniškai 130-140 valandų per mėnesį. Tai reiškia gedimą ir taisymą ar derinimą kartą per savaitę.

Jų aptarnavimas dar blogesnis. Yra atvejų, kur centrinis gamyklos skaitytuvas 5 metus "laukė" savo darbo pradžios, nes trūko įrengimų jam pastatyti paruoštoje patalpoje. O po 5 metų mašina paseno. Vienos ministerijos skaitytuvas išstovėjo dvejus metus skalaujamas lietaus ir grūdinamas vėjo bei sniego įstaigos kieme. Priežastis — nebuvo tinkamo popieriaus. Sovietinis popierius pasirodė prastos kokybės — mašinai "nesuvirškinamas". Pirkti popierių iš Vakarų buvo per brangu ar nebuvo leidimo "iš viršaus". Taip nuėjo niekais milijonus kainavęs įstaigos modernizavimas.

Aplamai AVS (automatinės valdymo sistemos) yra Sovietų Sąjungoje beprasmiškos, nors iš 150 tokių sistemų, įrengtų 1970 m., dar 30 ar 40 veikia. Tačiau ryšys tarp skirtingų AVS yra keblus ir labai sudėtingas. Tai menkina jų veiksmingumą.

Nuo 1980 m. iki šiol Sov. Sąjungoje pagaminta tiek mikroskaitytuvų, kiek IBM bendrovė pagamina tik viename savo fabrike Floridoje per 28 valandas.

Štai ir peršasi išvada: manyti, kad skaičiavimo mašinų ir ypač pagrindinės jų dalies — mikroprocesorių gamyba karinėje pramonėje išsivystys, palikdama kitas gyvenimo sritis nuošalyje, yra nerealu. Todėl Sov. Sąjungos mokslų akademijos viceprezidento Jeršovo žodžiai, jog programavimas turi virsti antra kalba, liks dar ilgai tik gerais norais. **L.B.**

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

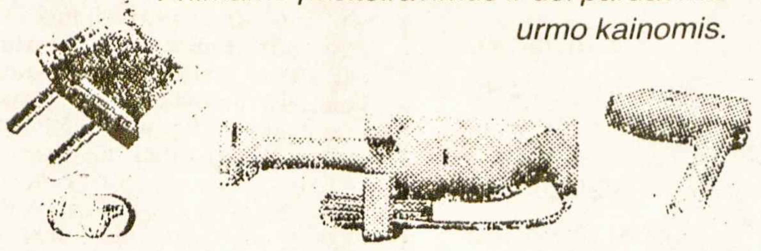

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Pietų Amerikoje - devyniasdešimt tūkstančių lietuvių

Pasakoja spaudos atstovams vyskupas P. Baltakis, OFM, aplankęs Venezuelą, Kolumbiją, Urugvajų, Argentiną, Braziliją

Vysk. P. Baltakis, kuriam pavesta rūpintis sielovada lietuvių katalikų, gyvenančių už Lietuvos ribų, aplankė P. Amerikos lietuvius ir š. m. balandžio 2 d. savo įspūdžius papasakojo lietuvių spaudos atstovams, gyvenantiems Niujorke. Čia pateikiami kai kurie vyskupo įspūdžiai ir jo surinkti duomenys.

Bendras žvilgsnis

P. Amerikoje gyvena apie 90.000 lietuvių. Venezueloje ir Kolumbijoje jų yra po 500, ir visi jie yra atvykę po II D. karo. Dauguma jų — profesionalai. Gyvena pasiturinčiai, yra gerai susiorganizavę, turi sumanių veikėjų (dr. Dambrava ir kt.), pasiekia vietinę spaudą. Šv. Kazimiero 500 mirties sukakties metais lietuviai labai išpopuliarino mūsų tautos globėją. Netoli Karako miesto yra miestelis San Casimiro, vienintelis pasaulyje tuo vardu.

Brazilijoje gyvena apie 50.000 lietuvių, Argentinoje — apie 30.000, Urugvajuje — 5000. Masinė emigracija iš Lietuvos į šiuos kraštus vyko 1923-34 m. Po II D. karo atvyko nedaug, ir jie visi, išskyrus keletą šeimų, emigravo į Š. Ameriką. Todėl dabar tuose kraštuose gyvena antros-trečios kartos lietuviai. Jų tėvai ir seneliai iš Lietuvos buvo paprasti kaimo žmonės, darbininkai. Jie sunkiai kūrėsi, neturėjo vadų. Vis dėlto jie sugebėjo suorganizuoti klubus, draugijas, mokyklas. Kiek vėliau kūrėsi parapijos. Buvo ir komunistinių organizacijų, bet jos baigia išnykti. Jaunieji lietuviai yra darbštūs, išsilavinę, profesionalai, amatininkai, verslininkai. Turi gerą vardą visuomenėje.

Miestuose visur randi lietuvių pėdsakų, yra gatvių ir aikščių lietuviškais vardais. Pvz. Sao Paulo mieste, Brazilijoje, aikštė prieš lietuvių Šv. Juozapo šventovę pavadinta "Lituanikos" vardu. Joje pastatytas gražus Laisvės paminklas — toks, koks buvo Karo muziejaus sodelyje Kaune. Patiem braziliečiam pasiūlius, lietuviai šį paminklą pastatė pernai, minėdami 50 metų imigracijos sukaktį.

Argentinoje, Beriso mieste, kuris yra vadinamas imigrantų sostine, prie vieno paminklo plevėsuoja tautinės vėliavos, jų tarpe ir Lietuvos. Civilinė valdžia etninių grupių veiklai praeityje nebuvo palanki. Karo metu bet kokia veikla buvo uždrausta, mokyklos uždarytos. Po karo, nesant mokytojų, jos nebeatsidarė. Ilgą laiką P. Amerikoje nebuvo nė vienos lituanistinės mokyklos. Lietuviai nori mokytis lietuvių kalbos. Vieni vyksta į Vasario 16 gimnaziją, kitiems yra bandoma organizuoti pamokas su garsinių ir vaizdinių juostelių pagalba. Sao Paulo katalikų universitete veikia lietuvių kalbos kursai, kuriuos lanko aštuoni studentai, keturi iš dr. Šaulio šeimos — tėvas ir trys dukterys. Pasakojama, kad Šaulių duktė, kartą parėjus iš mokyklos po etninių pasirodymų programos, paklausus tėvą, kurios tautybės ji esanti. Tėvui tai padarė didelį įspūdį, ir jis įsijungė į lietuvių veiklą, ją remia. Dr. Šaulys Sao Paulo mieste turi modernią vaistų laboratoriją-gamyklą. Labai gražūs pastatai su sodais bei gėlynais.

Organizacinė veikla

Visuose kraštuose veikia pokario metais įsteigta Lietuvių Bendruomenė arba jai atstovaujančios organizacijos. Veikia ir senosios lietuvių organizacijos bei klubai. Yra religiniai centrai — parapijos ar misijos. Visos organizacijos stengiasi išlaikyti jaunimą lietuvišką. Populiariausia, jaunimo labai mėgstama priemonė yra tautiniai šokiai. Kiekviena organizacija, klubas, parapija turi po keletą tautinių šokių grupių, pagal šokėjų amžių. Tačiau pasibaigus tautinių šokių amžiui, jaunimas išsisklaido ir nutolsta nuo lietuvių. Vyskupas priminęs ideologinių organizacijų reikalą, kurios riša pastoviau.

Prieškariniais laikais P. Amerikos lietuvišką veiklą rėmė nepriklausomos Lietuvos valdžia, dabar šiek tiek padeda Pasaulio Lietuvių Bendruomenė — skiria stipendijas vykstantiems į Vasario 16 gimnaziją, atsiunčia studentų vadovauti lietuvių kalbos kursams, paremia organizacijų vykdomą statybą (Urugvajuje). Už visa tai lietuviai dėkoja PLB. Jie džiaugiasi, kai kas nors juos aplanko.

Parapijas ir misijas aptarnauja lietuvių vienuolijos: Urugvajuje — jėzuitai, Argentinoje — marijonai, Brazilijoje, Venezueloje ir Kolumbijoje — saleziečiai. Parapijinėse mokyklose dirba seselės kazimierietės ir pranciškietės.

Urugvajuje

Montevideo mieste yra jėzuitų vadovaujama lietuvių parapija. Jai priklauso 900 lietuvių ir 1500 nelietuvių. Visos lietuvių parapijos P. Amerikoje, išskyrus Šv. Kazimiero Sao Paulo mieste, yra teritorinės. Jos turi aptarnauti visus vietinius gyventojus. Nelietuviai paprastai gyvena arti šventovės, ir jų yra dešimt kartų daugiau, negu lietuvių. Be to, parapijos yra labai didelės — nuo 3.000 iki 40.000, vieno ar dviejų kunigų aptarnaujamos. Kunigas turi ribotis tik sakramentų teikimu. Lietuviai, būdami mažuma, negauna dėmesio, kurio norėtų iš lietuvių kunigų. Kyla nepasitenkinimas.

Jėzuitai Urugvajuje stengiasi atsipalaiduoti nuo vietinių aptarnavimo. Greičiausiai tai jiems pavyks, nes lietuviams palankus vyskupas tam nesipriešina. Parapijos klebonas yra kun. Jonas Giedrys, SJ. Šalia parapijos gražiai veikia UL kultūros draugija, kuriai pirmininkauja energinga Lida Petrauskaitė de Olivera. Draugija turi tris tautinių šokių grupes ir jaunimo chorelį. Yra dvi radijo programos po pusvalandį, viena — draugijos, kita — parapijos.

Vysk. P. Baltakis su malonumu prisimena, kaip nuoširdžiai buvo Urugvajaus lietuvių sutiktas orauostyje, salėje, šventovėje. Visur dalyvavo daug jaunimo. Vienuolika priėmė Sutvirtinimo sakramentą.

Argentinoje

Į Argentiną pirmieji lietuviai atvyko 1865 m. Masinė emigracija vyko 1925-31 m. Po II D. karo čia buvo atvažiavę apie 700. Liko tik kelios šeimos. Daugiausia lietuvių gyvena apie Buenos Aires. Avelanedoje, Buenos Aires priemiesty, yra lietuvių parapija. Jos klebonas — kun. Augustinas Steigvilas, MIC. Yra kelios pagrindinės lietuvių organizacijos.

1. Lietuvių centras, įsteigtas prieš 60 metų. Jų labai gražios patalpos yra Buenos Aires miesto centre. Veikia trys tautinių šokių grupės, jaunimo chorelis. 2. Susivienijimas lietuvių Argentinoje (SLA) turi vieną iš gražiausių namų su baseinu, teniso aikšte ir kitais įrengimais. 3. Birutės draugija, įsteigta 1934 m. pagelbėti ir apsaugoti mergaitėm, atvykstančiom iš Lietuvos; taip pat turi savo namus. Draugijos narės lanko ligonius, padeda vargšams. 4. Senelių židinys — šeši namai po du butus seneliams. Butą jie gauna nemokamai, visa kita apsimoka patys. 5. ALOST — Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos taryba sėkmingai koordinuoja organizacijų veiklą. Pirmininkauja Artūras Kaminskas. 7. VLIKo atstovybė. 8. Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga.

Buenos Aires mieste yra du lietuvių laikraščiai: "Argentinos lietuvių balsas", redaguojamas Ožinsko, ir marijonų leidžiamas "Laikas".

Rosario mieste yra Fatimos Marijos teritorinė parapija. Jos klebonas — energingasis kun. Juozas Margis, MIC. Turi mokyklą su 700 mokinių, vaikų darželį, mokyklą atsilikusiems vaikams. Neturtingiem mokiniam duoda pietus.

Berise parapijos nėra, tik misija. Pamaldos laikomos kartą per mėnesį. Čia yra du lietuvių klubai — "Nemuno" ir Mindaugo. Jie buvo įsteigti padėti lietuviams, ieškantiems darbo. Pirmasis įsisteigė "Nemunas", bet jis buvo raudonas. Tada katalikai įsteigė Mindaugo klubą. Po karo PLB padėjo mindaugiečiams pasistatyti gražią salę. Turi biblioteką. Veikia tautinių šokių grupė. Ten labai malonūs lietuviai. "Kai jie gieda, jautiesi kaip Lietuvos kaimo bažnytėlėje" — sako vysk. P. Baltakis.

Brazilijoje

Sao Paulo mieste telkiasi didžioji dauguma Brazilijos lietuvių — apie 30.000. Čia yra dvi parapijos, — teritorinė Šv. Juozapo ir vienintelė neteritorinė — Šv. Kazimiero. Pastarajai vadovauja kunigai saleziečiai: Pranas Gavėnas, Petras Rukšys ir Petras Urbaitis. Šv. Juozapo parapijai vadovauja Sao Paulo mieste kun. Juozas Šeškevičius, padedamas prel. Ragažinsko. Prieš karą Sao Paulo mieste buvo penkios lietuviškos mokyklos, bet jos karo metu buvo uždarytos. Tik šiais metais L. Bendruomenė kartu su Brazilijos lietuvių sąjunga ir parapija vieną mokyklą atidarė. Po karo čia buvo įsikūrę skautai, ateitininkai ir vyčiai, turėjo gana daug narių, bet naujiesiems ateiviams emigravus, liko tik mažos jų grupelės. Saleziečiai leidžia savaitinuką "Mūsų Lietuva".

Apie 80 km. nuo miesto yra graži 25 ha stovyklavietė, baseinas, aplinkui miškai. Ten lietuviai statosi vasarnamius.

Šv. Juozapo parapija kaip tik šventė vasario 16 d. savo 50 metų sukaktį. Parapijos pastatų savininkė yra Šv. Juozapo bendruomenė, įsteigta 1928 m. Dvi Sao Paulo pagrindinės organizacijos — L. Bendruomenė ir Brazilijos lietuvių sąjunga baigė užsitęsusius ginčus ir dabar viską daro sutartinai, gražiai bendradarbiaudami su parapijom.

Vysk. P. Baltakis aplankė etninių reikalų vyskupą Luciano ir kardinolą Arens. Pastarasis yra vokiečių kilmės. "Labai džiaugiuos, — kalbėjo kardinolas — kad popiežius paskyrė tautinėm grupėm vyskupus, nes aš matau, kaip reikalingas yra žmogus, kuris jungtų juos su kraštu. Vokiečių emigracija į Braziliją prasidėjo prieš 200 metų, bet mes neturėjom tiesioginio ryšio nei su tikybine, nei su civiline savo krašto valdžia. Aš jaučiu, kad mes, kaip vokiečių etninė grupė, nedavėm šiam kraštui to, ką turėjom duoti". Dabar tą reikalą pradeda suprasti kraštų vyriausybės ir pradeda remti etninę kultūrinę veiklą.

Rio de Janeiro mieste lietuvių gyvena labai mažai, gal tik 100. Čia darbuojasi žymus lietuvis kunigas — Mečislovas Valiukevičius. Jis turi parapiją su 70.000 parapijiečių, yra pastatęs keturiolika šventovių, įsteigė Fatimos Marijos seserų vienuoliją, kuri turi 264 seseris ir 48 namus. (Kelios jų aptarnauja lietuvių vilą Romoje). Jis įsteigė vėlyvų pašaukimų seminariją ir yra Rio de Janeiro karių kapelionas. Panašiai darbuojasi jo pusbrolis kun. A. Ramančiauskas netoli Rio, turi parapiją su 60.000 asmenų. Jis pastatė pirmąją to miesto mokyklą, įsteigė ir administruoja kol kas vienintelę ligoninę.

Pasikalbėjimas, užtrukęs porą valandų, baigėsi, bet vyskupo kelionės nesibaigė. Gegužės viduryje jis išvyko lankyti Anglijos, Prancūzijos, Belgijos ir Šveicarijos lietuvių. Leisdamasis į kelionę, vyskupas ima su savim labai mažą lagaminą ir aplanką savo vyskupiškiems drabužiams. Su savim veža daug geros valios, evangelinės šviesos ir lietuviškos ištvermės. **P. A.**

Lietuviai kunigai Brazilijos Sao Paulo mieste atnašauja Mišias šv. Kazimiero šventėje to vardo parapijoje. Iš kairės: prel. P. **RAGAŽINSKAS**, ten lankęsis vysk. P. **BALTAKIS**, kun. **PR. GAVĖNAS**, kun. P. **URBAITIS**, buvęs Kinijos misijonierius — Nuotr. P. Rukšio

Vasario 16 minėjime Brazilijoje, Sao Paulo mieste. Iš kairės: S. Vancevičius, A. Bumblis, V. Tatarūnienė, kun. Pr. Gavėnas, ten lankęsis vyskupas Paulius Baltakis, OFM, J. Valavičius — Nuotr. P. Rukšio

Brazilijos lietuvaitės Šv. Kazimiero šventės procesijoje Sao Paulo mieste lietuvių parapijoje — Nuotr. P. Rukšio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

UŽMIRŠTI VEIKĖJAI

"Literatūros ir meno" skaitytoja Virginija Balsevičiūtė prieš porą metų susidomėjo lankytinomis vietomis Šilutės ir Klaipėdos rajonuose, įtrauktomis į kultūros paminklų sąrašą. Šilutės rajone ji tada rado labai apleistus Mažosios Lietuvos rašto ir kultūros veikėjų kapus: tautosakos ir kalbinės medžiagos rinkėjo E. Berbomo (1786—1865) Muižės kapinėse netoli Kintų; poeto M. Hofmano-Ateivio (1889—1921) Musaičių kapinėse; poeto K. Lekšo (1872—1941) Usėnų apylinkės Laugalių kaime. Niekas neprižiūrėjo spaustuvininkų K. Sekunos, R. ir A. Štalių kapų senosiose Šilutės evangelikų kapinėse. Į V. Balsevičiūtės skundą "Literatūroje ir mene" atsiliepė Šilutės kultūros skyriaus vedėjas A. Mažeika, pažadėdamas atvežti žemių, paremontuoti ir pastatyti paminklines plokštes, iškirsti krūmus, nudažyti tvoreles, sutvarkyti takelius.

PRADŽIA PADARYTA

Grįžusi iš šiemetinio apsilankymo, V. Balsevičiūtė savaitraščio "Literatūra ir menas" skaitytojams pasakoja: "Praėję dveji metai iš tiesų atnešė šiokių tokių permainų: kapavietes imta tvarkyti — nauja tvorele aptvertas K. Lešo kapas (deja, baigia sunykti paminklas), prabrauktas takas per medžių tankmę prie E. Berbomo kapo, tvarkytos ir kitos vietos. Norisi patikėti, kad tai gerų permainų pradžia. O padaryti dar galima ir reikia daug: pabaigti tvarkyti kapavietes, prie kelio pastatyti rodykles. Jų nėra net į M. Jankaus memorialinę ekspoziciją Bitėnuose, kuri gerai prižiūrima ir palyginti gausiai lankoma. Reiktų didesnės priežiūros M. Jankaus šeimos narių kapams Bitėnų kaimo kapinaitėse. Pamario krašto kultūros darbuotojai turėtų pasirūpinti Macikuose esančiu H. Zudermano namu, kuriame jau senokai buvo numatyta įsteigti rašytojo muziejų. Šiuo metu namas yra restauruotas, jo aplinka sutvarkyta, tik muziejaus steigimo darbai, atrodo, yra visiškai atidėti ir užmiršti . . ."

AKTYVŪS PRIEKULIŠKIAI

Klaipėdos rajone V. Balsevičiūtė džiaugiasi aktyviais priekuliškiais, geriausiai jaučiančias senas šio krašto kultūrinės veiklos tradicijas: "Reikia tikėtis, kad Knygos bičiulių draugijos I. Simonaitytės klubas irgi prisidės prie kultūrinės veiklos. Jam vadovauja sumanus ir energingas kraštotyrininkas Kazimieras Budginas, kurio rūpesčiu labai gražiai sutvarkytos Priekulės spaustuvininkų F. Šrėderio (1829—1906) ir J. Traušio (1844—1918) palaidojimo vietos. Gerų pastangų netrūksta Kisinių kaimo gyventojams. Jie globoja J. F. Kelkio (1801—1877), pirmojo lietuviško laikraščio redaktoriaus, ir vieno 1831 metų sukilimo vadų A. Gedgaudo (1792—1831) kapus Kisinių kapinėse. Reiktų, kad ir šilutiškiai kultūros darbuotojai, jaunieji kraštotyrininkai, mokyklų literatai daugiau padėtų saugoti, propaguoti kultūros paminklus".

BALANDŽIO PIRMOJI?

Biržų rajono "Pavasario" kolchozo kovos su girtavimu komisijos pirm. Ernastas Meškinis stebisi kolchozo parduotuvės vadovėmis. Kolchozininkų ir mokytojų susirinkimuose buvo nutarta nuo balandžio 1 d. visiškai sustabdyti alkoholinių gėrimų pardavinėjamą kolchozo parduotuvėje. Tos darbuotojos, vykdydamos šį nutarimą, pirmiausia atsivežė ne kokių nors kasdienių prekių, bet . . . visą sunkvežimį degtinės. Iš Kratiškių apylinkės vykdomojo komiteto buvo gautas keistas pasiteisinimas: "Parduotuvė nustos pardavinėjusi vyną, o degtinė paliekama . . ." Pasak E. Meškinio, "Pavasario" kolchoze yra nemažai besigydančių nuo alkoholizmo, kurie dabar vėl bus gundomi degtine.

ARCHYVO RŪMAI

Kaune, naujuose penkių aukštų rūmuose, įsikūrė archyvas. Jo saugyklos lig šiol buvo išblaškytos keliuose miesto rajonuose. Naujuosiuose rūmuose, kurių plotas prašoka 4.000 kv. metrų, įrengtos aštuonios saugyklos, archyvarų darbo kabinetai, skaitykla. Saugyklos turi kelių aukštų lentynas, judančias bėgiais, paspartinančias norimo dokumento suradimą. Archyve saugomi ne tik Kauno, bet ir šešių aplinkinių rajonų įmonių, ūkių, įstaigų dokumentai, istorinė medžiaga.

MOKYKLŲ KRAŠTOTYRA

Šarūnas Račkauskas "Komjaunimo tiesos" 31 nr. skaitytojus supažindina su naujausiomis jaunųjų Vilniaus kraštotyrininkų pajieškomis. Vilniaus mokyklų kraštotyrininkams teko dalyvauti visai Sovietų Sąjungai skirtoje ekspedicijoje "Mano tėvynė Sovietų Sąjunga". Ataskaitinių darbų paroda buvo surengta XXXII-je vidurinėje mokykloje. Ta paroda turėjo septynis teminius skyrius. Š. Račkauskas mini vieną skyrių — "Menas priklauso liaudžiai", kuriame didžiausio lankytojų dėmesio susilaukė XVIII-sios vidurinės mokyklos kraštotyrininkų darbas "Paminklinės vietos Vilniuje, menančios revoliucinius įvykius ir Didįjį tėvynės karą". Moksleiviai, vadovaujami Laimos Vasiljevos, tarnaudami sovietinei propagandai, nufotografavo ir albume aprašė "viso Vilniaus revoliucines ir karo šlovės vietas ir paminklus". Medžiagos buvo jieškoma pas sovietinius karo veternaus. Tad nėra jokios abejonės, kad ji ir lietė tik su Maskva susietus įvykius bei vietas. Jaunieji Vilniaus mokyklų kraštotyrininkai prižiūri miesto aikštes bei aikšteles su jose esančiais paminklais, aktyviai dalyvauja visuomeninėse talkose, kurios tvarko Antakalnio karių kapines, gamtinį Karoliniškių draustinį, Panerių, Valakampių girininkijas. Jie taipgi yra daug prisidėję prie istorinių Rasų kapinių tvarkymo, kuriame pastarųjų dvejų metų laikotarpyje dalyvavo beveik 2.500 moksleivių.

V. Kst.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS — AUDRA TRAVEL

Įdomios kelionės į LIETUVĄ,

pigiausia dviejų savaičių kaina $1,899.00 kan.

Išvykimo datos:

Liepos 3	Rugpjūčio 14	Spalio 2	Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų
Liepos 16	Rugsėjo 3	Gruodžio 26	

GERIAUSIOS ATOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!
Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KAINA: $836.00 kan.** Vietų liko nedaug – skubėkite užsisakyti.

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ,
aplankant Havajų salas, Fidži, Naująją Zelandiją. **Išvyksta spalio 10 — grįžta lapkričio 2, 23 dienų kelionės kaina $3895 kan.**, įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, puikius viešbučius, maistą, ekskursijas, pervažiavimus ir daug kitų dalykų apie kuriuos teiraukitės mūsų biūre.

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Maloniai kviečiame visus
birželio 7, šeštadienį, 5 v.p.p., į Hamiltono
Lietuvių dramos teatro "Aukuro" vaidinamą –
Kazio Inčiūros
"Eglė žalčių karalienė",
trijų veiksmų, aštuonių paveikslų lyrinę pasaką,
kuri bus vaidinama Westdale mokyklos auditorijoje, 700 Main St. W., Hamilton, Ont.
Bilieto kaina – $7.00, moksleiviams ir pensininkams – $5.00.
Rengia HLDT "Aukuras"

Hamilton, Ontario

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ 36-TOSIOS SPORTO ŽAIDYNĖS buvo ilgu straipsniu aprašytos Hamiltono dienraščio "The Spectator" sporto skyriuje. Dienraščio atstovas spalvingai aprašė sekmadienio Toronto "Aušros" su Čikagos "Lituanika" baigmines krepšinio varyžybas Mohawk kolegijoje. Žiūrovų ten buvo per 600. Pertraukų metu "Gyvataro" šokėjai pasirodė publikai, kurios dalį sudarė kanadiečiai, su spalvingais mūsų tautiniais šokiais. Sporto korespondentas plačiai aprašė lietuvių pamėgtą krepšinio sportą ir mūsų tautos tarptautines krepšinio pergales seniau Europoje ir dabar Sovietų Sąjungoj. Aprašė iškiliuosius krepšinio žaidėjus ir vietos lietuvių sporto klubą "Kovas", dabar minintį savo veiklos 35 m. sukaktį.

ONTARIO PILIETIŠKUMO IR KULTŪROS MINISTERIJA duoda įdomių žinių apie Hamiltono miesto ir priemiesčių gyventojus. 1981 m. surinkti statistiniai duomenys sako, kad 26% hamiltoniečių yra gimę ne Kanadoje. Daugiausia čia yra italų, o po jų seka vokiečiai, ukrainiečiai, olandai, lenkai ir kt. Du trečdaliai visų hamiltoniečių yra paprasti darbininkai. Mažiausiai bedarbių turi olandai ir ispanai. Moterų skaičius viršija vyrų, bet slavų ir italų tautybės vyrų turi daugiau. Savo gimtosios kalbos nėra pamiršę ir dar savo namuose vartoja olandai (93%), indiečiai (91%) ir ispanai (89%). Ontario provincijoj tik Toronto metropolija turi didesnį nei Hamiltonas naujų ateivių skaičių. Ten jie sudaro 38.1% visų gyventojų. Naujųjų ateivių skaičiai, atrodo, yra gerai žinomi Kanados politinių partijų žmonėms, kurie jais domisi per rinkimus.

VARDADIENIO PROGA savo kleboną kun. Juvenalį Liaubą pasveikino gegužės 3 d. apylinkės liet. organizacijų pirmininkai bei jų atstovai. Parapijos tarybos pirm. J. Krištolaitis tarė pasveikinimo žodį ir įteikė nuo visų dovanėlę. Klebonas nuoširdžiai padėkojo visiems, vienuolišku kuklumu pareikšdamas, kad tegu tai būna ne jo asmens pagerbimas, bet pagerbimas jo einamų pareigų. Naujasis klebonas jau ketvirti metai sėkmingai dirba mūsų AV parapijoje.

Į VESTUVES Floridon, Cocoa Beach, yra išvykę D. B. Mačiai, O. Ant. Jusiai ir S. J. Remesatai. Toj gražioj vasarvietėj jie žada kiek ilgiau pabuvoti.

MIRĖ TRYS LIETUVIAI. Balandžio 28 d. Hendersono ligoninėj atsiskyrė su šiuo pasauliu ilgai sirgęs a.a. Vladas Rusinavičius, 68 m. Liko žmona Klementina, sūnus Geraldas su šeima, gyv. Mississaugoj, ir giminės Lietuvoje. Po gedulingų pamaldų AV šventovėje bal. 30 d. palaidotas Šv. Jono liet. kapinėse Mississaugoje.

A. a. Jurgis Stukas mirė bal. 29 d. General ligoninėje. Velionis — senosios imigracijos tautietis, į šį kraštą atvykęs 1926 m. Savo laiku yra gyvenęs Amerikoje, kur buvo pasižymėjęs kaip geras imtynininkas. Liko žmona Monika, sūnus Edvardas su šeima ir vaikaičių. Turėjo vieną seserį, gyvenančią Hamiltone — A. Trumpickienę, kitą Ročestery — Gudienę. Jo parapijai dovanota Šv. Juozapo statula ir šiandien dar tebestovi prie klebonijos. Palaidotas gegužės 1 d. Hamiltono "Holy Sepulchre" kapinėse.

A. a. Kazys Butkevičius, 66 m. amžiaus, mirė savo namuose gegužės 3 d. Paliko našlę žmoną Reginą, sūnus — Vilių, Raimundą ir Andrių, dukrą Sigą — Mrs. Gordon Erickson ir keturis vaikaičius. Kilęs nuo Žarėnų. Mokėsi Telšių amatų mokykloje. Karo metu priverstinai pateko į vokiečių kariuomenę ir buvo nuvežtas į Norvegiją. Po karo kurį laiką buvo karo belaisvių stovykloje. Šitame krašte vertėsi statybininko amatu. Velionis yra įdėjęs daug savo savanoriško darbo, remontuojant mūsų AV šventovę ir kleboniją. Palaidotas gegužės 7 d. liet. Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. **K. M.**

London, Ontario

PALAIDOTAS a.a. A. RATKEVIČIUS. Ratkevičių šeima Londonui turi nemažai nuopelnų: jų dukros labai gyvai reiškėsi lietuviškoje veikloje ir dar svarbiau — jų mama buvo išvysčiusi savotišką sąjūdį. 1953—1961 m. laikotarpyje (kai Londono lietuviai dar neturėjo nuosavų patalpų) didžioji mūsų veiklos dalis vykdavo kaip tik Ratkevičių namuose: juose būdavo choro, komiteto ir kitų vienetų repeticijos, o jas pabaigus, nuoširdžioji a.a. O. S. Ratkevičienė dalyvius dar ir gardžiais valgiais pavaišindavo. Nors to sąjūdžio siela buvo a.a. O. S. Ratkevičienė, tačiau jos vyras a.a. Andrius jai labai nuoširdžiai talkindavo. Kai ji paklausdavo: "Andriuk, ar tu atsiveši aukštuosius svečius iš geležinkelio stoties, ar aš turiu prašyti ką nors kitą?" Atsakymas visada būdavo teigiamas: "Gerai, gerai aš parsivešiu juos, tik pasakyk kelintą valandą ten turiu būti". Vyskupas, PLB ir KLB vadovai visada būdavo jų namuose nuoširdžiai priimami. Abi dukros labai gyvai reiškėsi lietuviškoje veikloje: padėjo KLB apylinkei, dalyvavo choruose, dirbo su skautais ir t.t. Net ir ištekėjusios stipriai rėmė lietuvišką veiklą: Birutė — intensyviu darbu Londono lietuvių organizacijose, ypač su skautais ir Bendruomenės darbuose, o Danutė — stambiomis aukomis, nes ji jau nebeturėjo laiko: turėjo nuosavą grožio saloną. Danutė tos srities specialybę gilino Niujorke ir Paryžiuje.

Abi dukros sukūrė lietuviškas šeimas: Danutė ištekėjo už Prano Judicko, o Birutė — už Algimanto Eimanto, kuris dėl tarnybos turėjo išsikelti iš Londono. Jiems išvykus mūsų veikloje atsirado žymi spraga. Judickai dar ir dabar labai stipriai ir nuoširdžiai remia mūsų parapiją. Taip pat jie su dideliu pasiaukojimu slaugė ir visais atžvilgiais iki mirties globojo abu savo tėvelius.

A. a. Ratkevičienė mirė š. m. sausio 6 d., o jis netrukus pergyveno vieną po kito priepuolius ir, kiek pasirgęs ligoninėje, mirė 1986 m. balandžio 26 d. Palaidotas to mėnesio 29 d. Šv. Petro katalikų kapinėse, dalyvaujant dideliam būriui lietuvių ir keletui kitataučių. Laidotuvių apeigas atliko ir gražų pamokslą pasakė klebonas kun. I. B. Mikalauskas, OFM. **D. E.**

Sault Ste. Marie, Ont.

JUOZAS PUTEIKIS gegužės 10 d. atšventė gimtadienį, sulaukęs 79 metų amžiaus. Jis nuo 1952 m. gyvena mūsų kolonijoje. Draugauja su tautiečiais ir yra gamtos sporto mėgėjas — žuvautojas ir medžiotojas.

Šeštadienio vakarą jį nustebino draugai tautiečiai, suvažiavę į jo namą ir surengę vaišes. Jie pasveikino Juozą, palinkėdami geros sveikatos, ilgiausių metų. Didelį, papuoštą žvakėmis gimtadienio tortą iškepė Marija Duobienė. Pagrindiniais šeimininkais buvo Eug. Kutkevičius ir Antanina Vanagienė, o fotografu — Vyt. Kramilius. Buvo dainuota įvairių liaudies dainų. Juozas visiems susirinkusiems svečiams nuoširdžiai padėkojo. **V.V.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6.5%	asmenines paskolas	12.25%
kasdienines palūkanas už santaupas	6%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.75%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	9%		
reg. pensijų fondo	7.5%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	8%		
Reg. pensijų 1 m.	8.75%		

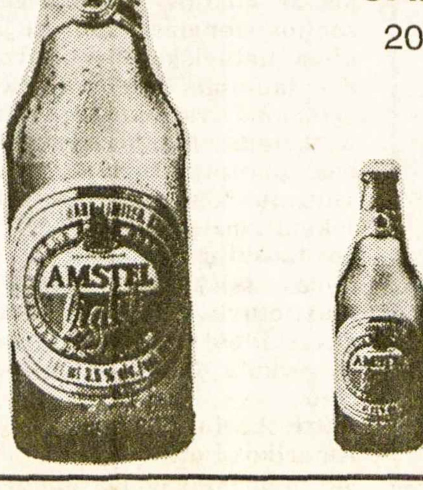

AMSTEL BREWERY CANADA LIMITED
201 Burlington St. E.
Hamilton,
Ontario L8L 4H2
Telephone
(416) 523-1400
Telex:
061-8335

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Popiežius Jonas-Paulius II 1985 m. rudenį paskyrė Šv. Silvestro ordiną dr. Adolfui Damušiui, o Jadvygai Damušienei — medalį "Pro Ecclesia et pontifice" (Už Bažnyčią ir popiežių). Žymenys jiem paskirti už ilgametį darbą su ateitininkais, nuopelnus Dainavos jaunimo stovyklavietei. Ordiną ir medalį balandžio 13 d. įteikė vysk. P. Baltakis, OFM, laikęs Mišias Cicere, Šv. Antano parapijos šventovėje. Mišias jis koncelebravo su kun. dr. K. Trimaku, kun. B. Rutkausku ir kun. J. Borevičium, SJ. Vysk. P. Baltakis, OFM, perskaitė popiežiaus Jono-Pauliaus II pasirašytą dokumentą ir pasveikino specialaus įvertinimo susilaukusius abu Damušius. Pamaldas prasmingu pamokslu papildė kun. dr. K. Trimakas. Giedojo parapijos choras ir sol. D. Kučėnienė. Ateitininkai moksleiviai, studentai ir "Giedros" korporacijos nariai pamaldose dalyvavo su vėliavomis. Pabendravimas su dr. Adolfu ir Jadvyga Damušiais buvo surengtas lietuvių "Windmill" svetainėje. Trumpai programai vadovavo rengėjų komiteto pirm. dr. Kazys Ambrozaitis. A. J. Damušius sveikino: Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis, generalinis Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza, Lietuvių katalikų federacijos pirm. Saulius Kuprys, akademikų ateitininkų vardu — Pranas Pranckevičius, kęstutiečių — Kazys Pabedinskas, "Giedros" korporacijos — A. Dumbrienė. Sveikintojams ir dalyviams padėkojo Jadvyga ir dr. Adolfas Damušiai, gavę M. Šilakaičio paruoštą sveikinimą, įrištą į lietuviškų raštų audinio viršelius, pasirašytą visų dalyvių.

Dviejų Lietuvos konsulų — pasitraukiančios Juzės Daužvardienės ir darbą pradedančio Vaclovo Kleizos pagerbimas balandžio 27 d. įvyko Čikagoje, Jaunimo centre. Rengėjų komiteto vardu įvadinį žodį tarė pirm. Birutė Jasaitienė. Pagerbtuvių programai vadovavo dr. Petras Kisielius. Su J. Daužvardienės gyvenimu ir veikla supažindino žurnalistas Stasys Pieža, pažinęs ir jos vyrą a.a. Petrą Daužvardį, mirusį generalinį Lietuvos konsulą. Apie naująjį konsulą V. Kleizą kalbėjo ilgametis jo bičiulis Algimantas Gečys, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, apie dabartinį nepriklausomos Lietuvos diplomatinių atstovų darbą ir su juo susietas problemas — Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas prie Šventojo Sosto ir Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėjas. "Giedros" korporacija, paskatinta mecenato kun. dr. J. Prunskio, įsteigė metinę $1.000 premiją lietuvei katalikei už jos krikščionišką veiklą, skirtą tautai ir artimui. "Giedros" narių sąskrydyje pirmoji premija buvo paskirta generalinei Lietuvos konsulei J. Daužvardienei. Premija jai įteikta atsisveikinimo pagerbtuvėse. J. Daužvardienė paskelbta "Giedros" korporacijos garbės nare. Muzikinę programą atliko sol. A. Brazis ir Lietuvos vyčių choras, vadovaujamas muz. F. Strolios. Akompanavo R. Mockus.

Generalinio Estijos konsulo E. Jaksono pranešimu, JAV valstybės departamentas kovo 28 d. patvirtino J. Treimano paskyrimą Estijos garbės konsulu Kalifornijoje. Jis pakeis 1985 m. pabaigoje mirusį garbės konsulą Ernstą Laurą. Naujasis konsulas Jaakas Treimanas yra gimęs 1943 m. Estijoje, II D. karo pabaigoje tėvų išvežtas Švedijon, iš ten emigravęs Australijon. Į JA Valstybes persikėlė 1951 m. Politinius mokslus ir teisę yra studijavęs Pietinės Kalifornijos universtete. Verčiasi advokatūra, yra Amerikos baltiečių laisvės lygos teisinis patarėjas.

Australija

Sydnėjaus ramovėnai metinį savo narių posėdį turėjo balandžio 13 d. mažojoje Lietuvių klubo salėje. Išklausius ir patvirtinus valdybos narių bei revizijos komisijos pranešimus, turėjo būti išrinkta nauja valdyba, kuriai pritrūko kandidatų. Tada vienbalsiai buvo paprašyta vėl grįžti dvejų metų terminui jau atsistatydinusi senoji valdyba. Tad Sydnėjaus ramovėnams vėl vadovaus: pirm. Antanas Skirka, vicepirm. ir sekr. A. Vinevičius ir ižd. V. Kondreckas. Kandidatais liko V. Račiūnas ir J. Gatavičius. Susirinkimo dalyviai "Ramovės" sąjungos skyrių atstovų suvažiavime gegužės 24-25 d.d. Čikagoje garbės nariais nutarė pasiūlyti Antaną Skirką ir Antaną Kutką. Ramovėnas A. Kramilius, ALB atstovas Pavergtųjų tautų komitete Sydnėjuje, padarė aktualų pranešimą apie Australijoje pradėtas karo nusikaltėlių pajieškas, remdamasis australiškų laikraščių iškarpomis. Tos iškarpos liudija, kad žydų kilmės advokatas Leslie Kaplanas yra sudaręs komitetą, kuris jieško nacių baltiečių ir ukrainiečių tautinėse grupėse ir juos žada traukti į Australijos teismą. Tokia taktika pasipiktino visi ramovėnai, nes adv. L. Kaplanas, dar neturėdamas jokių įrodymų, jau pradėjo per radiją ir spaudą kaltinti tautines baltiečių ir ukrainiečių grupes. Jis galėtų kaltinti atskirus asmenis, remdamasis surinkta kaltinamąją medžiaga, bet ne tautines g r u p e s. Ramovėnai nutarė kreiptis į ALB krašto valdybą ir prašyti, kad ji imtųsi atitinkamų žygių su k i t ų tautybių centrinėmis vadovybėmis neteisėtai adv. L. Kaplano veiklai apriboti.

Britanija

Bradfordo "Vyčio" klubo patalpose balandžio 5 d. buvo surengtas kultūrinės veiklos darbuotojų pasitarimas įvairiais klausimais, liečiančiais lietuvių gyvenimą Britanijoje. Pasitarime dalyvavo: V. Gasperienė, K. Rugienienė, J. Traškienė, A. Blinstrubas, G. Jakimavičius, A. Traška, P. Dzidolikas, A. Bučys, S. Grybas, R. Popikienė ir P. Popika. Posėdžiui vadovavo DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Pokalbiuose plačiau buvo paliestas Britanijos lietuvių dalyvavimas Europos lietuvių dienose, kurios bus surengtos 1987 m. V. Vokietijoje, lituanistinis jaunimo auklėjimas Britanijoje, kultūrinė veikla ir ryšių palaikymas. Pasitarimo dalyviai nutarė stiprinti lituanistinį auklėjimą, jaunų talentų ruošimą, bendradarbiavimą tarp vienetų ir grupių.

Grafas Edvardas Račynskis, egzilinės lenkų vyriausybės prezidentas, sulaukęs 95 metų amžiaus, atsistatydino balandžio 8 d. Egzilinės vyriausybės rūmuose Londone jis nepriklausomos Lenkijos prezidento pareigas perdavė buvusiam egzilinės vyriausybės premjerui K. Sabbatui. Iškilmę stebėjo iš viso laisvojo pasaulio Londonan suvažiavę lenkų bendruomenės atstovai. Grafas E. Račynskis 1934-45 m. buvo nepriklausomos Lenkijos ambasadoriumi Londone. Išrinktas egzilinės vyriausybės prezidentu, jis kelis kartus lankėsi Vasario 16 minėjimuose, surengtuose D. Britanijos lietuvių sąjungos. Naujasis nepriklausomos Lenkijos prez. K. Sabbatas taip pat yra dalyvavęs Londono lietuvių renginiuose. Jaunystės metais jis reiškėsi lenkų skautų veikloje, su skautais stovyklaudavo Lietuvių sodyboje.

Italija

Šv. Petro bazilikos lietuvių koplyčioje balandžio 12 d. susituokė Australijoje gimęs Saulius Kubilius su Miunchene užaugusia Jūrate Barasaite. Santuoką palaimino Vatikano radijo lietuviškos tarnybos vedėjas mons. V. Kazlauskas. Jaunasis dirba to radijo lietuviškoje tarnyboje, rašo eilėraščius, domisi kultūrine veikla. Jaunoji yra viena uoliausių Europos lietuviškų studijų savaitės organizatorių. Į vestuves iš Adelaidės buvo atskridę jaunojo tėvai Augustinas ir Rusnė Kubiliai, brolis Sietynas. Jaunąją atlydėjo daug lietuviško jaunimo iš V. Vokietijos. Įsijungė ir Romoje gyvenantys lietuviai kunigai bei pasauliečiai. Apaštalinį palaiminimą atsiuntė popiežius Jonas-Paulius II. Vestuvių vaišės įvyko Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos ūkyje Ponte Lucano.

Vokietija

Gaisras pilies rūmuose buvo sunaikinęs didžiąją Vasario 16 gimnazijos bibliotekos lietuviškų knygų dalį. Gimnazijos 1985 m. metraštyje džiaugiamasi gausia laisvojo pasaulio parama bibliotekai atstatyti. Knygos ėmė plaukti iš JA Valstybių, Britanijos, Kanados, Šveicarijos, Italijos, V. Vokietijos ir tolimosios Australijos, padovanotas leidyklų, organizacijų, autorių, pavienių asmenų. Gimnazija ypač yra dėkinga K. Milkovaičiui, suorganizavusiam Amerikos lietuvių parūpintų knygų persiuntimą. Šv. Kazimiero seselių vienuolija Čikagoje paaukojo net 300 knygų. Metraštyje taipgi dėkojama Kanados ir Australijos Lietuvių namams, atsiuntusiems daug vertingų knygų, bet nepažymimi tų Lietuvių namų miestai.

Vasario 16 gimnazijos choras, vadovaujamas muziko A. PALTINO, dainuoja Lietuvos nepriklausomybės šventėje Hiuttenfelde gausiai susirinkusiem svečiam Nuotr. R. Gumuliausko

Džiuginom svečius lietuviška programa

Vasario 16 gimnazijos mokiniai Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo mes, mokiniai, seniai laukėme ir jam ruošėmės. Buvome vėl Vokietijos LB krašto valdybos paprašyti atlikti meninę programą. Tuoj po Kalėdų atostogų prasidėjo repeticijos. Šokėjai, muzikantai ir choristai repetuodavo po kelis sykius į savaitę, o paskutinę savaitę — kasdien. Iš repeticijų į bendrabučius grįždavome neapsakomai nuvargę, bet dirbom kiek galėjom, nes norėjom svečiams gerai pasirodyti.

Minėjimo dieną, vasario 15, jau iš pat ryto pradėjo į Hiuttenfeldo miestelį suvažiuoti lietuviai iš visų Vokietijos kampų. Artėjo programa, ir mes pradėjom jaudintis. Tuoj po pietų nuskubėjom į bendrabučius persirengti tautiniais drabužiais. Svečiai ir mokiniai rinkosi šventovėse. Katalikams Mišias aukojo vyskupas A. Deksnys kartu su kun. Br. Liubinu, kun. E. Putrimu ir kun. A. Bernatoniu. Mokiniai stovėjo prie Lietuvos, ateitininkų ir skautų vėliavų. Evangelikams pamaldas laikė kun. Fr. Skėrys.

Į Hiuttenfeldo salę atvyko 500 žmonių. Minėjimą pradėjo VLB pirm. J. Sabas. Trumpą įvadą vokiečių kalba pasakė V. Bartusevičius. Paskaitą skaitė Vokietijos parlamento narys Johannes Gerster. Jis daugiausia kalbėjo apie dabartinę Lietuvos padėtį. Savo kalboje paminėjo ir Vasario 16 gimnaziją. Būdamas šios gimnazijos rėmėju ir užtarėju, J. Gerster pažadėjo, kad Vokietijos vyriausybė ir toliau rems gimnaziją.

Meninę programos dalį atliko Vasario 16 gimnazijos šokėjai, choristai ir muzikantai. Programoje dalyvavo veik visi gimnazistai, o jų šiais metais yra per 90. Mokinių pasirodymas truko gerą valandą. Svečiai, atidžiai stebėdami mūsų programą, dažnai plodavo, o mes, dar daugiau užsidegę, stengėmės kiek galėdami dar geriau šokti, groti ir dainuoti.

Programai pasibaigus, J. Sabas padėkojo mokiniams, vadovams Ž. Grodbergienei ir A. Paltinui, įteikė gėlių ir paprašė pagalbos salės pertvarkymui. Po penkiolikos minučių buvo atidaryti gėrimų ir įvairių užkandžių bufetai. Pasigirdo muzika (grojo P. Petrikaitis). Mokiniai skubėjo į gimnaziją vakarieniauti ir persirengti, kad galėtų grįžti į miesto salę ir su visais pabendrauti. Salėje stalai buvo eilėmis sustatyti, o prie jų susėdę žmonės valgė, gėrė ir dainavo. Gimnazistai, kurie dar nebuvo suėję šešiolikos metų, turėjo grįžti į bendrabučius dešimtą valandą. Vyresnieji mokiniai galėjo pasilikti iki pusės dvyliktos. Kai kurie mokinių tėvai pernakvojo gimnazijoje. Rytojaus dieną visi nuėjo į Mišias ir po to pietavo. Taip ir praėjo nepriklausomybės šventės minėjimas. Vasario 16 gimnazijos mokiniai buvo ypatingai patenkinti, nes jiems pavyko gražiai atlikti programą.

Ingrida Povilianskaitė ir Nora Jančiukaitė,
VIII klasės mokinės

Prie jaunimo stalo "Tėviškės žiburių" vakare Anapilio salėje. Iš kairės: Indrė Čuplinskaitė, Dana Dirmantaitė Nuotr. St. Dabkaus

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Koks turėtų būti jaunimo kongresas?

Šeštasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas Australijoje, jo planai ir parengiamieji darbai

Greitai bėgantis laikas atneš 1987 metų pradžią ir Šeštąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Mums, užsiėmusiems savais darbais, sava veikla, rodos, marios laiko iki šio plataus masto renginio, tačiau australiečių perspektyvoje (ne vien dėl geografinės padėties) dalykai atrodo visai kitaip. Beliko pusantrų metų atlikti milžiniškam ruošos darbui, nustatyti kongreso kryptį, išspręsti begales techninių klausimų.

Parengiamieji darbai

Sprendžiant iš spaudoje pasirodančių žinių, Australijoje ruošos darbai jau gerokai įsisiūbavę. Vykdomi įvairūs projektai lėšų telkimui, sudaromos kongresinės programos, ieškoma tinkamų patalpų ir t.t.

Kadangi kongresas yra pasaulinio masto renginys, organizatoriai keliauja ir už Australijos ribų. Ruošos komiteto pirmininkas Henrikas Antanaitis rudenį lankėsi Europoje, kur padarė dvylika pranešimų ir rado didelį susidomėjimą kongresu. Taip pat studijų dienų koordinatorius dr. Stepanas praėjusį rudenį profesiniais reikalais lankėsi Europoje. Pasinaudojo ta proga susipažinti su Vokietijos lietuviais ir painformuoti juos apie artėjantį kongresą.

Australietė Toronte

Neseniai kongreso organizatorių keliai pasiekė ir Torontą. Kovo mėnesį Audronė Stepanienė, irgi profesiniais reikalais keliavusi Europoje, lankėsi Toronte. Ruošdamasi dalyvauti kongreso reikalų svarstyme, kuris įvyko Dainavos stovyklavietėje kovo mėn. viduryje, susitiko su praėjusių kongresų organizatoriais, darbuotojais bei dalyviais. Pranešime apie kongreso planus užsiminė, kad Australijos ir kitų kraštų jaunimas pageidauja naujo pobūdžio studijų dienų. Pasirodo, daug kur pasireiškęs nepasitenkinimas "šiaurės amerikietiška" praėjusių kongresų studijų dienų forma. Sakoma, kad kitų kraštų jaunimui kongresai ir suvažiavimai mažiau įprasti, negu šiaurės amerikiečiams, ir todėl per didelis dėmesys gražiai skambančių nutarimų puokštės sudarymui ir formalaus balsavimo eiga jiems atrodo nerealus, nepatrauklus dalykas.

O kanadiečiai?

Čia pat man kilo mintis, kad šiuo klausimu dauguma Kanados lietuvių jaunimo iš tikrųjų mažai skiriasi nuo australiečių, pietų amerikiečių ar kitų. Taipogi daugumai Kanados jaunimo, kuris bus atstovaujamas sekančiame kongrese, kongresų sąvoka yra svetima, neaiški. Geriausiu atveju tiems, kuriems niekad neteko dalyvauti kongresuose, žodis "kongresas" sukelia tam tikrus didžiulio suvažiavimo vaizdus.

Norėdama ištirti šių minčių tikslumą, nusprendžiau atlikti neformalų apklausinėjimą kongreso klausimais kelių draugų ir pažįstamų tarpe. Prieš perduodant pasikalbėjimuose pareikštas nuomones bei mintis, svarbu bendrai apibūdinti penkis asmenis, su kuriais gan išsamiai pasikalbėjau. Jie visi — lietuviškai kalbantys, baigę bent dešimt skyrių lietuviškos mokyklos. Amžiaus vidurkis — 25 metai. Visi bebaigiantys studijas arba neseniai pradėję dirbti. Būdami moksleiviais ir studentais, priklausė skautų ir ateitininkų organizacijoms. Kai kurie tebesireiškia šiose organizacijose. Visi priklausė tautinių šokių ansambliams. Trys jų yra aplankę Lietuvą. Nė vienas nedalyvavęs ankstyvesniuose lietuvių jaunimo kongresuose. Vienu žodžiu, gan veiklus jaunimas, gyvenąs Kanados didžiausioj lietuvių kolonijoj Toronte.

Įvairūs atsakymai

Visų pirma kiekvieną klausiau, ar žino kas yra kongresas. Visi, kad ir nedrąsiai, atsakė teigiamai. Tačiau, kai paprašiau apibūdinti, kaip jie įsivaizduoja kongresą, kas jų manymu ten vyksta, visiems buvo sunkoka. Vienas galvojo, kad PLJK kažkaip rišasi su Lietuvių dienomis, o kiti apytiksliai žinojo, kad kongresai vyksta kas ketvirti metai, vis kitam pasaulio krašte, kad ten suvažiavęs jaunimas diskutuoja, posėdžiauja ir t.t. Keturi buvo girdėję, kad sekantis kongresas įvyksiąs Australijoje.

Paaiškinus, kad kongresai paprastai susideda iš dviejų dalių — stovyklos ir studijų dienų, klausiau, kokius programos punktus tikėtųsi rasti studijų dienose ir stovykloje ir ko pageidautų. Įdomu, kad iškilo žymus skirtumas tarp įsivaizduojamų ir pageidaujamų studijų dienų. Jie įsivaizduoja, kad studijų dienose vyksta begalės teorinių paskaitų ir t.t., o patys dalyvaudami norėtų pasisemti praktiškų, aktualių žinių, kurias galėtų pritaikyti savo veikloje. Norėtų aktyviai išbandyti naujus veiklos metodus. Taip pat, norėtų pasidalinti su kitų kraštų jaunimu veiklos pasisekimais ir nesėkmėm. Esą ypatingas dėmesys turėtų būti kreipiamas to krašto jaunimo rūpesčiams, kur vyksta kongresas.

Stovyklinė programa

Kas liečia stovyklinę programą, visiems apklausinėtiems buvo lengviau sugalvoti pageidaujamus, dominančius užsiėmimus. Buvo suminėti įvairūs užsiėmimai, susiję su Lietuvos tautosaka, lietuviškais papročiais, dabartinės Lietuvos kultūra. Pavyzdžiui, būtų įdomu vaidinti senovės Lietuvos legendas, susipažinti su mažiau žinomais šventiškais papročiais, su dabartinės Lietuvos muzika, literatūra. Šalia įvairių lietuviškų užsiėmimų, vienas pabrėžė, reikėtų atkreipti dėmesį į ypatingą stovyklos aplinką, įterpti tai, kas yra būdinga Australijai. Tvirtino, kad jis ne vienas norėtų išmokti mesti "boomerangą".

Kodėl nedalyvavo?

Gal svarbiausias ir įdomiausias apklausinėjimo punktas: kodėl nedalyvavai ankstyvesniuose kongresuose? Čia atsakymai buvo įvairūs. Kai kurie negalėjo dėl laiko stokos, finansinių sunkumų. (Įdomu, nė vienas nežinojo, kad būna skiriama finansinė parama į kongresus keliaujantiems). Kiti neišdrįso, rimtai nepagalvojo, nes manė, kad kongresai skirti kitiem, labiau iškalbingiem, stipresniem lietuvių kalboje. Treti mano, kad į kongresus važiuoja tik labai politiškai nusiteikęs jaunimas. Aplamai, nė vienam kongresai neatrodė savi, artimi.

Žinoma, iš tokio siauros apimties, nemokslinio apklausinėjimo negalima daryti plačių išvadų. Tačiau drįstu teigti, kad ne vien australiečiai ar pietų amerikiečiai nejaukiai jaučiasi su praėjusių kongresų "šiaurės amerikietiškumu". Kad sekančiame kongrese tikrai atsispindėtų viso pasaulio Lietuvių jaunimo dvasia, bus reikalingi pakeitimai. **R.G.**

Montrealio jaunimo veikėjos — DAIVA PIEČAITYTĖ ir MARYTĖ ADAMONYTĖ, dalyvavusios Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1986 m. balandžio 24 d. Nuotr. D. Skukauskaitės

Lietuva tebėra gyva mūsų širdyse

Dabar iš manęs yra likęs tik vos bežįsiūrimas kapas žalioje lygumoje. Pavasarį ant manęs auga žolė ir viena kita pienė. Kartais pasitaiko ir ramunių. Rudenį esu apdengtas medžių lapais, o žiemą mane apkloja sniego patalas, ant kurio vaikai mėgsta statyti sniego senius.

O atsimenu laikus, kai buvau jaunas medis, šakos lietė dangų aukštai aukštai, ten kur ereliai skraidė. Aš ir broliai sudarėm nepereinamą girią, tamsią kaip naktis, tankią kaip rugių laukas, begalinę kaip erdvė. Toje girioje klajojo plėšrūnai žvėrys, alkani ir baisūs, o ore skrajojo įvairiausių paukščių.

Išdygau iš gilės prieš nesuskaitomus šimtmečius tada, kai toji giria dar buvo jaunutė. Augo giria, augau ir aš be paliovos, kol šakos pasiekė dangų, o šaknys įaugo į žemės vidurį. Tada kasmet rudenį ir aš barsčiau giles ant žemės kaip mano proseneliai, kad iš jų augtų kiti medžiai, tokie pat tvirti ir galingi.

Atsimenu laikus, kai girios pakrašty įsikūrė pirmieji žmonės. Atsimenu jų namų šiaudinius stogus ir jų pačių kailinius apdarus. Atsimenu, kaip jie mus garbino savo Romuvoje ir kaip medžiojo žvėris mūsų girioje. Kai jų atsirado daugiau ir daugiau, atsimenu, kaip jie pylė piliakalnius ir ant jų statė savo tvirtoves apsiginti nuo priešų. Ypatingai atsimenu tą pilį, kurią priešai jau buvo nugalėję, bet gynėjai patys ją padegė ir krito į ugnį, daugiau brangindami laisvę bei gyvybę.

Atsimenu Mindaugą išmintingąjį, atsimenu Vytenį ir Traidenį, atsimenu Gediminą, Kęstutį, o labiausiai atsimenu Vytautą Didįjį. Toks jis buvo galingas, kad mano broliai jo garbei giesmes giedojo savo lapų šlamėjimu, šakų braškėjimu. Tada, tik tada aš pajutau, kad augu nepaprastame krašte! Čia, greičiausiai, ir bus ta Lietuva — didvyrių žemė, apie kurią mano bočiai kalbėjo. Čia ir yra tas garsusis milžinų kraštas!

Atsimenu, kai Lietuva ėmė mažėti, kai ji nusilpo ir kai priešai iš rytų — rusai užėmė kraštą, ir kančia viešpatavo mūsų žemėje ilgus metus. Atsimenu — gyventojai kelis kartus sukilo prieš okupantus, bet jiems vis nepasisekdavo prispaudėjų atsikratyti.

Atsimenu ir tą dieną, vidury gilios žiemos, kai kraštas tapo laisvas. Tada dažnai pas mus į mišką atbėgdavo grybauti jaunos, gražios, linksmos mergaitės — lietuvaitės anksti, anksti iš ryto, dar saulei netekėjus.

Bet vėl įsiveržė priešai: šį kartą rusai — bolševikai. Tada atsimenu, kaip partizanai slapstėsi už mano kamieno, drąsiai guldydami galvas už tėvynės laisvę.

Tada viskas nutilo. Atėjo vieną dieną vyrai, nukirto mane, nugenėjo šakas ir nusivežė mano kamieną nežinia kur. Po metų kitų mano šaknis užpustė vėjai žemėmis ir nuo tol iki šios dienos likau tik vos bežįsiūrimas kapas . . .

Bet mano sielos jie nenukirto, mano siela, Lietuvos dvasia, dar tebegyvuoja. Kol ji dar gyva visų mūsų širdyse, gyvuos ir Lietuva.

(Iš Toronto Maironio mokyklos 1985-1986 m. metraščio).

Lina Mockutė

Ateitininkai

1986 m. baigs 75-rių metų veiklos sukakties iškilmes, pradėtas pernai kongresu Čikagoje. Š.m. vasarą rugpjūčio 10-14 d.d. Dainavoje rengiama SUKAKTUVINĖ STOVYKLA, o rugpjūčio 14-17 d.d. NEPAPRASTOJI KONFERENCIJA Toronte. Stovykloje bus nagrinėjamos aktualios temos, liečiančios tautinį sąmoningumą išeivijoje, kovą už tikėjimą, valstybinę laisvę, socialinį atsakingumą, pasaulinę politiką, šeimos moralę. Nepaprastoji konferencija svarstys reikalingas dabarties reformas atetininkijos sąjūdyje. Pagrindinė tema bus: "Ateitininkijos prasmė ir paskirtis šių dienų perspektyvoje". Numatyta akademija pagerbti prof. St. Šalkauskiui ir prof. Pr. Dovydaičiui. Atitinkamas kalbas konferencijoje pasakys Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis ir kiti pareigūnai. Nepaprastajai konferencijai programą ruošia specialios komisijos: programinė, konstitucinė, akademikų veiklos ir kūrybos. Tikimasi, kad toje svarbioje stovykloje ir konferencijoje gausiai dalyvaus jaunimas.

Labiau rūpi muzika nei ideologija

Kuo domisi jaunimas sovietiniuose Rytų Europos kraštuose?

Amerikiečių dienraštis "The Christian Science Monitor" 1986. IV. 4 išspausdino savo korespondento Eric Bourne reportažą apie dabartinį jaunimą Rytų Europos kraštuose. Iš jo matyti kuo tenykštis jaunimas domisi.

Trankos muzika

Visų pirma tenykščiam jaunimui turėtų rūpėti per mokyklas brukama marksistinė ideologija, bet prievarta pompuojamas dalykas atgrasina jaunimą nuo tos ideologijos. Jis labai domisi vakariečių kūryba, ypač vadinamąja "rock" (trankos) muzika, bet sovietinės vyriausybės varžo ją, laiko nesuderinama su marksistine ideologija. Jau 1983 m. Kremliaus bosas Juri Andropovas skelbė, kad "rock" muzika esanti jaunimui žalinga "ideologiškai ir estetiškai", o jo repertuaras esąs įtartinas.

Vis dėlto ir Sov. Sąjungoje, ir satelitiniuose kraštuose "rock" muzika daugiau ar mažiau toleruojama. Pvz. tarptautiniame Maskvos festivalyje dalyvavo ir viena sovietinė "rock" grupė, kurios pasirodymas buvo transliuojamas ir vakariečiams.

Vengrijoje jaunimas gana laisvai naudojasi "rock" muzika, ypač Budapešte, kur yra daug vadinamų "discos".

Čekoslovakijos kompartijos vadovybė minėtai muzikai nėra palanki. Prezidentas Gustavas Husak partijos kongrese pareiškė, esą tam tikra muzika "neigiamai veikia jaunosios kartos moralines vertybes". Po to kongreso buvo daromas stiprus spaudimas į jaunimą, stengiantis jį atitraukti nuo "rock" muzikos.

Bene stipriausia drausmė vyrauja Bulgarijoje. Ten jaunimas bando domėtis vakariečių muzika, vengia darbo, studijų, ieško lengvesnio gyvenimo, plačiai vartoja alkoholį ir dažnai įsivelia į nusikaltimus. Vyriausybė įvedė privalomą jaunimo registraciją į darbo kursus ir griežtai baudžia atsisakančius nuo darbo, paskirto vietinių darbo įstaigų. Taip pat vyriausybė įsakė mokyklinio amžiaus jaunimui nusikirpti ilgus plaukus, nešioti uniformas ir grįžti namo iki 9 v.v.

Linksta į religiją

Pastebėta, kad pastaraisiais metais R. Europos jaunimas pradėjo labiau domėtis religija. Lenkijoje jaunimas, kuris anksčiau dalyvavo "Solidarumo" sąjūdyje, jį uždarius, palinko į aktyvesnį dalyvavimą Katalikų Bendrijoje, ėmė gausiau lankytis pamaldose. Tuo būdu jaunimas reiškia savo nusivylimą marksistine valdžia.

Čekoslovakijoje Katalikų Bendrija yra labai stipriai persekiojama, jaunimą stengiamasi izoliuoti nuo religinių institucijų. Vis dėlto, kai buvo minima 1100 metų šv. Metodijaus mirties sukaktis, masinėse maldininkų iškilmėse vyravo jaunimas.

Rumunijoje labiausiai persekiojama Baptistų Bendrija, tačiau ji dabar turi didžiausią narių skaičių po II D. karo. Būdinga yra tai, kad žymi dalis tų narių yra jaunimas.

"Pabėgimo" ideologija

Šalia posūkio į religiją, sovietinių kraštų jaunimas randa kitų kelių savo protestui bei nepasitenkinimui išreikšti. Amerikietis korespondentas E. Bourne tai vadina "vidine emigracija", o vengrų sociologai — "kasdieninio pabėgimo ideologija". Tuo būdu nusakomas jaunimo traukimasis nuo prievartinės politikos, nuo kasdieninių jos varžtų.

Vengrijoje ta "pabėgimo ideologija" yra mažiau aktuali, nes jaunimas yra laisvesnis, gali klausytis muzikos kokios nori, apylaisviai keliauti (net į Vakarus). Kitaip yra griežtesnės sistemos sovietiniuose kraštuose. Pvz. Čekoslovakijoje jaunimas naudojasi dvejopu "pabėgimo" keliu: amerikiečio John Lennon "garbinimu" ir vandalizmu. Kai susiburia pagerbti nužudyto jauno amerikiečių muziko Lennono, laikosi labai tyliai, gedulingai, bet kai dėl ko nors įsirsta, pasidaro labai trukšmingas, viską daužantis. Pvz. kai didelis būrys jaunimo keliavo taukiniu iš Prahos į futbolo rungtynes Slovakijoje, sudaužė tris vagonus, puolė keleivius ir traukinio tarnautojus, kurie bandė tramdyti šėlstančius. Daug jų pateko į milicijos rankas, ir trylika suimtųjų gavo bausmes iki 30 mėnesių kalėjimo. Aštuoni jų dar neturėjo 18 metų. Jų tarpe buvo viena mergaitė. Teisme aiškinta, kad visi buvo girti, darbininkų vaikai.

Šie faktai rodo, kad marksistinė sistema, prievarta įvesta Rytų Europos kraštuose, nepajėgia sudominti jaunimo pasenusiomis savo idėjomis, jaunimo, kuris savo prigimtimi ieško prasmingo, tauraus gyvenimo, kurio negali duoti nei Marksas, nei Leninas, nei juo labiau kiti menkesni jų įpėdiniai. **M.**

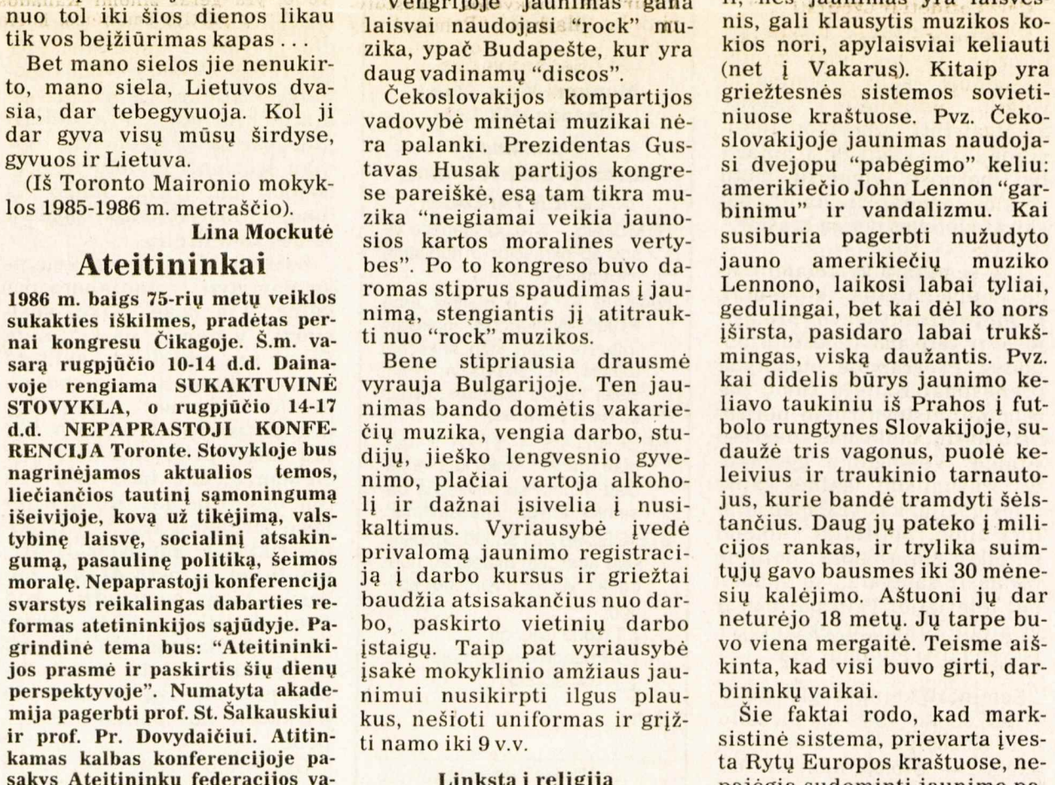

Toronto "Atžalyno" šokėjai penkiolikos metų sukakties koncerte, kuriame dalyvavo gausi publika B. Tarvydas

Naujas centras Toronto paežerėje

1972 m. įsteigta valdžios korporacija "Harbourfront" organizuoja planavimą, vykdo statybas ir naujų pramogų bei poilsio centrą Toronto miesto paežerėje nuo York iki Stadium gatvių.

Š. m. gegužės 9 d. oficialiai buvo atidarytas eismui Queens Quay West keturių linijų bulvaras su vejos perskyra. Atidaryme dalyvavo Toronto miesto burmistras A. Eggleton, policijos skotų orkestras, senovės anglų karių grupė, daug svečių, žurnalistų ir televizijos reporterių. Ši nauja gatvė bus pagrindinė visos paežerės arterija. Ten yra suplanuota miesto eismo linija, kuri bus atidaryta 1987 m.

"Harbourfront" korporacija su $150,000,000 valdžios investacija visa tai planuoja ir vykdo padedama numatyto $600,000,000 privataus kapitalo. Pastarojo jau investuota $260,000,000. Nuo š. m. balandžio 1 d. "Harbourfront" korporacija verčiasi iš vietos pajamų, gaunamų už nuomas ir pan. Š. m. vasarą ir rudenį bus atidaromi trijų bendrovių kooperatiniai butai, pigaus bei vidutinio brangumo nuomų butai, per šimtą įvairių krautuvių bei restoranų, iš kurių jau daugelis dabar veikia. Įrengta 3,000 automobilių autoaikštė. Numatoma įrengti didelį poilsio bei kultūros namų ir parkų rajoną. Ten bus per 40 akrų parkų su pasivaikščiojimo takais paežere. Šią vasarą bus atidaryti Spadina Gardens ir Bathurst parkai, kuriuose bus įrengtas pasivaikščiojimo takas akliesiems. Parkai bus perduoti miestui, kai bus atidaryti. Gegužės mėnesį bus atidaryti Marina ir Nautical centrai, kur bus galima pastatyti privačius laivus (sąraše laukia 300), išnuomoti laivus, ekskursuoti, mokytis plaukioti laivais. Prie IV prieplaukos (Pier 4) atidaroma nauja ežero policijos stotis, kurioje vasaros metu bus apie 60 policininkų. Stotyje yra įrengtas stebėjimo bokštas ir dengtas garažas, kurin gali įplaukti apie dešimt laivų.

York Quay centre yra įrengtos meno, kultūros, švietimo bei pramogų vietos, o žiemos metu bus įrengta didžiulė dirbtinio ledo aikštė. The "Ice House" (buvusiame) atidaryta teatro salė, kur įvyko tarptautinis vaikų festivalis gegužės 13-19 d.d. Ties IV prieplauka (Pier 4) gražiai įrengtas "Storehouse" restoranas. Jame visi žurnalistai buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais. Po gatvės atidarymo visi svečiai buvo pavėžinti laivu per visą užplanuotą paežerę, pavaišinti užkandžiais ir įvairių rūšių gėrimais.

Ligi 1990 m. yra numatyta pastatyti aukštosios technikos parodų centrą, akvariumą, didelį muziejų, daug gyvenamų nuomojamų ir kooperatinių butų bei įstaigų, kuriose dirbtų apie 10,000 žmonių. Dabar yra daug įvairių programų, kuriose visi gali rasti ką nors įdomaus, pasimokyti, pasižiūrėti, nusipirkti ar pailsėti.

Greitu laiku naujas paežerės veidas bus Toronto miesto puošmena ir kultūrinis bei poilsio centras. Malonu ir dabar ten pasivaikščioti.

V. Matulaitis

Jaunimo seminaras Vašingtone

Amerikos lietuvių jaunimo sąjungos grupė Vašingtone 1986 m. liepos 17-20 d.d. rengia politinio pobūdžio seminarą Vašingtone (penki blokai nuo Kapitoliaus kalvos).

Seminaro tikslas: 1. pateikti informaciją jauniems profesionalams, kaip sėkmingiau veikti politinėje srityje; 2. atgaivinti Amerikos lietuvių jaunimo sąjungą; 3. aptarti bei paruošti vienerių metų veiklos planą, liečiantį paskiras vietoves ir visą kraštą.

Į tą seminarą kviečiami baigę universitetus studentai, pradėję dirbti savo profesijose, ir taip pat tebestudijuojantys. Programoje numatyta: pranešimai Baltųjų rūmų pareigūnų, atstovų rūmų bei senato narių, lankymas kongreso įstaigų. Vašingtone gyvenantys žurnalistai kalbės apie informaciją, kas yra spausdintina žinia, politiniai veikėjai pateiks žinių apie politinę veiklą ir santykius su spauda bei televizija. Taip pat bus ir visa eilė pramogų, ekskursijų, išvyka laivu Potomac upe.

Seminaro kaina: registracija — $25.00 iki 1986 m. birželio 1 d., $35.00 po tos datos; viešbučiai — $75.00 nakčiai (du kambaryje), $80 — (trys), $85 (keturi). Didžioji dalis seminaro programos bus "Capitol Holiday Inn", 550 C St., Washington, D.C. 20024, USA. Tel. (202) 479-4000. Telefonas informacijai: (703) 522-0435 Asta. Lietuviai taip pat gali kreiptis į Algį Šilą telefonu (301) 340-1954.

Mažosios Lietuvos Fondas

217 Bedbrook Ave., Montreal-West, Que., Canada H4X 1S2

Įsijunkime į Mažosios Lietuvos fondą ŠIANDIEN TAPDAMI:

RĖMĖJAIS – $10.00 (gausite visus aplinkraščius ir nuolatinę informaciją);

NARIAIS — $100 metinis arba $1000 vienkartinis mokestis (gausite viską kaip aukščiau minėta, meniška pažymėjimą, visas Fondo išleistas knygas su nario pavarde);

MECENATAIS — $1001 ir daugiau (gausite viską kaip aukščiau minėta su privilegija pasirinkti knygą finansavimui);

STEIGĖJAIS — $3000 (gausite kaip aukščiau minėta su nuotrauka vienoj pasirinktoj knygoj).

☐ Noriu įsijungti
☐ Pridedu čekį sumoje
☐ Atsiųsiu čekį

Data:

.....
Vardas ir pavardė

.....
Miestas, prov./steitas

.....
Kodo nr. Telefonas

.....

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR",

365 psl., 40 iliustracijų,

parašyta ***Dr. Mildos Danytės,*** *išleista "Multicultural History Society of Ontario".* Minkštais viršeliais – $14.95, kietais – $19.95, persiuntimui pridėti $1.50.

Užsakymus ir čekius siųsti: *D. S. Danys, 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ontario K2C OS8*

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Pirmasis kapas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Jame palaidotas a. a. JONAS ŠUKLYS 1960 m. birželio 11 d. Jo kapas pažymėtas pirmu numeriu

Pušis jau nebespės užaugti ...

Nekrologas pačiam sau

KAZYS MILERIS

Mūsų kapinės yra septynių akrų marmuorinių kryžių ir nuvytusių gėlynų laukas. Kasmet Kapinių dieną, paskutinį gegužės sekmadienį, kapinės pasidabina naujai atvežtom įvairiaspalvėm gėlėm ir žalumynais. Jos tada sujuda ir gyvais žmonėmis, t. y. kapinių lankytojais. Tuo laiku gyvybės paslapčių pilna žemė pražysta nauju pavasariu. Aplink dar išlikę senųjų sodų medžiai yra pilni balto žiedų sniego. Žemė tada labai kvepia švieža žaluma ir neseniai iškritusiu lietum. Norisi, kaip ir vaikystės dienose, kristi ant tos minkštos velėnos ir pasiridenti žalioje pavasario vejoje.

Kasmet ateina nauji pavasariai su nauju gamtos pabudimu, nauju žydėjimu ir nauju gyvybės prisikėlimu. Bet šitoji vieta liūdnai kalba visiems apie nebepakartojamą prisikėlimą. Didžiojo Toronto pakraštyje įsikūręs Šv. Jono vardu pavadintas mirusių lietuvių miestas sparčiai auga ir didėja savo gyventojais. Mūsų Pranas Ališauskas čia atmatuoja ir atidaro vis naujus kapinių kvartalus. Pro geležinius vartus pradeda vis dažniau įvažiuoti laidotuvių procesijos, ant lygaus lauko vis daugiau matyti naujai sukastų žemės kauburėlių.

Keliaujant po Jeruzalę, teko pamatyti ir Juozapato pakalnę. Į ją, sako, reikės susirinkti visiems paskutiniam Dievo teismui. Tose kapinėse nori pasilaidoti visi, kad po mirties niekur nebereiktų kraustytis. Tad šis slėnys yra jau labai prigrūstas mirusių. Nemanau, kad tada mes visi ten besutilpsime. Mūsų kapinėse mirusieji irgi yra tankine rikiuote kareiviškai išlygiuoti petys į petį. Atrodo, mirusius visur suspaudžia, kad daugiau liktų vietos gyviesiems. Kiekvienas čia taupiai įspaudžiamas į tą siaurą žemės juostelę, lyg tai būtų jau paskutinė dar palikusi žemės pėda.

Gyvenimo traukinys suveš mus visus čia į šią paskutinę stotį. Kiekvieno įsigytame biliete yra neišskaitomai įrašyta, kada ir kur reikia išlipti iš gyvenimo traukinio. O žmogus per tą trumpą savo gyvenimo laikotarpį nepaprastai prisiriša prie šios ašarų pakalnės. Jo didžiausias rūpestis — kaip greičiau susikurti ir įsitaisyti sau patogų gyvenimą. Kai tai jau pasiekta, dažnai jam pradeda trūkti kito geram gyvenimui svarbaus dalyko — sveikatos. Žemiškojo gyvenimo laikinumas žmogaus prigimties dar nepakeičia. Jis ligi pat savo amžiaus galo dar vis rausia viską po savim, nors ir žino, kad neužilgo tereiks jam tik poros pėdų sklypelio. Šv. Jono miesto gyventojams jau nebėra nieko, ką šis pasaulis galėtų duoti.

Ateiname visi į gyvenimą su dideliais norais nuversti visus kalnus, bet būna taip, kad kalnai pasilieka, tik mes patys nuvirstame. Jei nebūtų mirties, kas tada sulygintų žmones? Kaip ilgai žmogiškoji prigimtis galėtų pakęsti pasaulyje matomą nelygybę ir neteisybę? Kiek daug yra žmonių, kurie visą savo amžių laukia savo gyvenimo pagerėjimo, kuris jiems niekad neateina. Ir jie taip visą savo amželį sunkiai dirba, sunkiai serga ir sunkiai numiršta.

Laidodami savo artimuosius priesaikingai pasižadame, kad jų niekad nepamiršime. O pamirštame labai greit. Žmogaus gyvenimas yra per greitas, per trumpas ir per daug reikalaujantis, kad galėtum ilgiau dar gyventi su tais, kurių jau nebėra. Neturime patys laiko nė už juos melstis. Mokame pinigus kitiems, kad kiti už juos melstųsi. Kaip lengva yra mylėti mirusius! Mirusiems mes įpratę jau viską atleisti. Mirusieji mūsų prisiminimuose kažkaip tampa daug geresni ir tobulesni. Gal tai yra todėl, kad dabar jie nebepavojingi. Jau nebeateis, nepabars, nebeatims ... Bet jeigu dar ateitų? Tada pasirodytų visi neištesėti pažadai, sulaužytos priesaikos, tada tektų daug aiškintis ir atsiprašinėti.

Gyvendamas šitame krašte nieko nenupirkau ir nieko nepardaviau. Tad negaliu pasigirti pralobęs kokiu nors uždarbiu. Tik paskutiniu laiku nupirkau žemės sklypą. Yra tai kampinė nuosavybė prie dviejų kelių. Vienoje pusėje bus mano giminės, o kitoje yra ne per didžiausio judėjimo kryžkelė. Toji mano įsigyta nuosavybė yra Mississaugos Šv. Jono mirusių lietuvių išeivių mieste. Niekas dar ten nieko nestato ir niekas dar ten negyvena. Sklypas pažymėtas cemento stulpeliu su pirmuoju numeriu. Čia galėsiu ir po mirties, kaip ir savo vaikystėje, gyventi prie kryžkelės. Galėsiu gerai matyti, kaip į kapines įvažiuoja jau tiktai su vienu gražiai lakiruotu ąžuoliniu baldu naujas šio miestelio gyventojas. Girdėsiu, kaip šalia asfaltu vaikščiodami žmonės dalijasi savo vargais ir linksmybėmis, čia būdamas galėsiu nugirsti ir paskutines naujienas iš gyvųjų pasaulio.

Bet jau nebeturėsiu šalia to pušyno, prie kurio užaugau, to didelio pušyno su vėjuje linguojančiom aukštom pušim, su kvapniais uogienojais ir lazdynuose krykštaujančiais paukščiais. Yra kampe pasodinta jauna ilgais spygliais pušaitė. Jų yra ir daugiau pasodintų kapinėse. Susirūpinęs žiūriu į pernykštį savo pušelės paūgėjimą. O ji tiek mažai per tuos metus teužaugusi. Ir aš žinau, kad man pušis jau nebespės užaugti ... Taip norėjosi, kad mane laidotų po didele plačiašake pušim. Ji sulaikytų ir apsaugotų mane nuo žvarbių žiemos vėjų, suteiktų paunksmę, deginant karštai vidurvasario saulei, o pavasariais pušies sakų kvapas vis primintų man Darbėnų šventovėje per pakylėjimą pajuntamą tą patį smilkalų kvapą. Pušies ir mano antkapio kryžiaus išskėstos akmeninės rankos sveikins ir laimins kiekvieną praeinantį. Jos pasitiks naujos dienos patekėjimą, sutiks darbo įniršiu įsibėgėjusį vidurdienį, o vakare laimins saulėlydį, atnešusį visiems dienos įtampos pabaigą ir vakaro ramybę.

Kuo pažymėti tą kampinę nuosavybę, kad kas praeidamas į ją bent žvilgteltų? Akmenų brangumu ir didumu nebegali lenktyniauti su tais, kurie jau ten sustatyti. Įrašyta pavardė irgi niekam nieko nepasakys. Čia būsiu aš vienas. Atėjau į šį gyvenimą su savo susikurtu pasauliu, kuris nebuvo labai realus. Tad šioj žemėj visą laiką jaučiausi lyg neprašytas svečias. Atėjau su dideliais siekiais ir troškimais, bet visą laiką stokojau svarbiausio šiame gyvenime dalyko — laimės. Mane visą gyvenimą lydėjo žinomas airių likiminis nuostatas — jei tik yra galimybė nepasisekti, tai ir nepasiseks ...

Bet gal jau dabar, atvykstant į šią mirusiųjų instituciją, niekas nebeklaus universitetų baigimo diplomų, gautų medalių, pažymėjimų, susikrauto turto įrodymų. Gal jau užteks parodyti fronte patirtus kūno sužalojimus, nuo sunkaus darbo suskeldėjusias rankas ir nuo klūpojimo išlikusias ant kelių nuospaudas. Kaip gerai, kad yra vieta, kur po visų bėgimų, imigracijų, kūrimosi rūpesčių ir darbo pamainų gali jau nebevejamas sustoti ir pasidėti savo tremtinio lazdelę. Jaučiu, kad pavargau begyvendamas.

Trumpame mano amžiaus blykstelėjime bus įvykę daug didelių permainų. Iš mėnesienos naktų svajingo mėnulio žmonės padarė kažkokį dulkių ir uolų kauburį, skaitytuvai-kompiuteriai pradėjo spręsti buitines žmonijos problemas, savo kambary, paspaudęs televizijos mygtuką, dabar galiu stebėti kitoje žemės rutulio pusėje ten tuo laiku vykstančias teniso žaidynes. Nepaprastu greičiu dabar keičiamos mano visos įprastos gyvenimo formos. Nebespėju vytis ir bėgti kartu su šituo zovada lekiančiu pasauliu.

Laikas yra labai geras visų mūsų skausmų, užgavimų ir įžeidimų gydytojas. Tas pats laikas pasiima iš mūsų ir prisiminimus bei susidėtus nuopelnus. Prabėgantys metai ir rudenų lietūs išplaus antkapyje įrašytą mano vardą ir visus ten vardus. Tie metai tykos sunaikinti ir visą šį gražų Šv. Jono lietuvių akropolį.

Mes buvome toji lietuvių išeivių karta, kuri jautė, kad tik burdamiesi į krūvą geriausiai galėsime atlikti savo įsipareigojimus pavergtam mūsų kraštui. Garbingasis kunigas Ažubalis, tai suprasdamas, sudarė galimybę mums kartu ir pasilaidoti. Jaunosios mūsų kartos matomai to glaudumo jau nebejaučia. Ne veltui pradedama skųstis lietuviškųjų telkinių ir lietuvių parapijų mažėjimu. Po mūsų ir dar po kelių kartų kaip ilgai kas laikys tokį didelį išvirtusių kryžių ir nebenaudojamą žemės plotą?

Noriu būti klaidingu pranašu ir pranašauti, kad kada nors, o tai bus po daugelio metų, čia atvažiuos didelė žemsemė ir sulygins visus dar išlikusius žemės kauburėlius. O jau III Pasaulinio karo veteranai praves plačius kelius į kokią naują magistralę.

Ir šiemet Kapinių dieną visi suvežti vainikai ir gėlės vėl nuvys, nes kapinės yra tikrosios liudininkės pasibaigiančio visokio žydėjimo ...

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — $20, JAV-se — $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui — $15.00.

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1267. Jurgelys Klemas ..... $ 1000
1268. Pačkausko Broniaus atm. 120
1269. Mockus Feliksas 100
1270. Skrinskas Vytautas 100
1271. Kuzmickas St. ir Elena 200
1272. ŠALFASS 100
1273. Gailius N. 100
1274. Dilys Povilas, kun. 100
1275. Dauginienė Irena 100
1276. Dauginis Kęstutis 100
1277. Dauginis Ričardas 100
1278. Kažemėkaičio Antano atm. 145
1279. Budrevičius Kęstutis 100
1280. Sendžikas Antanas-Gintas 100
1281. Jegelevičius V. 100
1282. Mastis Walter 100
1283. Pečiulio Povilo atm. 100
1284. Januškienė Marija 500
1285. Kulbio Stasio, kun. atm. .. 100
1286. Karasiejus Juozas 100
1287. Čuplinskas Darius 100
1288. Čuplinskas Vytas 100
1289. Čuplinskaitė Indrė 100
1290. Čuplinskas Rimas 100
1291. Ramanauskienė Alvina ... 100
1292. Ramanauskas Vladas 100
1293. Rudaitis Leonas 100
1294. Anapilio moterų būrelis 100
1295. Kaknevičius Kazimieras, kun. 100
1296. Čepaitė Danutė 100
1297. Jonynas Vaidotas 150
1298. Liuimienė Stasė 200
1299. Samulaičio Antano atm. .. 155
1300. Aukštakalnis J. 100
1301. Skverecko Vlado atm. 115
1302. Bačėnienės Konstancijos atm. 185
1303. Ralio D. test. palikimas 19000
1304. Zenkevičius Juozas V. 100
1305. Sniečkaus Viktoro, vet.dr. atm. 305
1306. Budnikas Ričardas 100
1307. Pabedinskienės Bronislavos atm. 530
1308. Masiulio Jono atm. 100
1309. Tribinevičienė Magdalena 100
1310. Steponas Fredas 100
1311. Jucys. A. 100
1312. Starkaus Albino atm. 150

PRADINIAI ĮNAŠAI:

Norkienės M. atm. ..... $ 35
Laurinavičienė M. 30

ĮNAŠUS PAPILDĖ

5. Jakubicko Stepono atm. ..... iki $ 755
13. Kantvydas Albinas 2000
23. KLB Otavos apylinkė 8400
34. Mališka Izidorius 200
77. "Talka" Hamiltono kr. kooperatyvas 3400
98. Prisikėlimo kred. kooperatyvas 2200
161. Baranausko Beno atm. 455
198. Karbūno Leono atm. 1500
326. Stankai Kazys ir Vanda . 1050
359. Skrebutėnas Vaclovas..... 200
362. Skrebutėnienė Julija iki 200
483. Kubiliaus Vinco dr. atm. 1160
608. Latausko Petro atm. 1700
658. Indrelienė Ona 300
718. Agurkiai Vitoldas ir Genė 1200
761. Zavadsko Mamerto atm. .. 600
767. Baltuoniai Pranas ir Jadvyga 175
1030. Bernotas Pranas ir Elena 1100
1098. Regina Petras 300
1099. "Volungė" 200
1182. Pusvaškiai Stepas ir Elena 200
1188. Mickienė Julija 400

Sveikiname visus naujus ir įnašus papildžiusius narius! Visa tai yra gražus ir realus meilės parodymas mūsų tėvynei Lietuvai ir reikšminga parama lietuvybei išeivijoje.

Mieli nariai, jeigu pakeitėte savo adresą, malonėkite pranešti: KLF, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

KLF

A†A
ONAI KRAKAITIENEI
mirus,

"Talkos" bankas reiškia gilią užuojautą buvusiai tarnautojai ANITAI KRAKAITIENEI ir visiems giminėms bei artimiesiems –

"Talka"

A†A
ONAI KRAKAITIENEI
mirus,

reiškiame giliausią užuojautą dukrai MARYTEI SALIKLIENEI, vyrui VACIUI, sūnums – dr. BRONIUI ir ALBINUI su žmona ANITA, vaikaičiams – dr. DANUTEI ir EDMUNDUI su RŪTA –

Krištolaičiai

A†A
KAZIUI BUTKEVIČIUI
netikėtai iškeliavus į amžinybę,

jo žmoną REGINĄ, sūnų VILIŲ, dukrą SIGĄ bei jų šeimas, ir sūnus – RAIMUNDĄ ir ANDRIŲ nuoširdžiai užjaučiame –

Jadzė ir Jonas Stanaičiai *Lionė ir Vladas Kybartai*
Erika ir Vincas Sakavičiai *Emilija ir Alfas Kybartai*

A†A
JUOZEFINAI KIZIENEI,
mirus,

sūnui MYKOLUI, marčiai JOLANTAI, vaikaičiui dr. SAULIUI su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą –

E. Pakauskienė *V. A. Tautkevičiai*
S. E. Zatorskiai *G. O. Vindašiai*
J. Č. Kurai *E. V. Barisai*

PADĖKA

Brangiam vyrui
a.a. ALBINUI STARKUI

mirus, reiškiame nuoširdžią padėką Tėvam pranciškonam už Rožinį, iškilmingas laidotuvių pamaldas ir palydėjimą į kapines. Dėkojame solistėms — Lindai Marcinkutei, Danguolei Rotkienei, karsto nešėjams ir visiems dalyvavusiems laidotuvėse, ypatingai iš toli atvažiavusiems — Rodnės, Tilsenburgo, Londono, ir visiems torontiečiams.

Visiems nuoširdus ačiū už gėles, užprašytas šv. Mišias, aukas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą — kapines.

Žmona Olga su šeima

Iš KAZIO INČIŪROS lyrinės pasakos "Eglė žalčių karalienė", vaidintos Toronto Prisikėlimo salėje. Iš kairės: Žilvinas — ROMAS KULIAVAS, jo patarėjas — VYTAUTAS ŠTUIKYS Nuotr. B. Tarvydo

Idealistas

Rimas Bagdonas

Praėjusių dienų vaizdelis, kuriame pinasi svajonė ir tikrovė

Idealistų pasaulyje netrūksta, bet retas jų tą aukso žiburį ranka įstengia paliesti. Daugelis jų patiria, kad siektasis idealas buvo tik muilo burbulas, kuris prisilietus sprogsta. Nuo to karto jie daugiau apie tai ir girdėti nenori. Geriau jiems to nė nepriminti, nes pasekmės gali būti liūdnokos. Aš tai savu kailiu patyriau.

Jūs dar turėtumėte prisiminti tą mūsų vadinamąjį "charakterį" Jurgį Klausutį, kuris kartu su mumis Idealsbacho išvietintųjų stovykloje gyveno.

Jurgis buvo įsitikinęs, kad jo galvosena yra be jokių ydų.

— Kokie tie žmonės naivūs, — jis samprotaudavo, — dirba, stengiasi, filosofuoja, bet negali suprasti, kad, norint idealą pasiekti, reikia turėti tvirtą, idealų pagrindą. Ir joks pamatas pasaulyje nėra taip tvirtas, kaip ideali šeima. O idealiai šeimai sukurti reikia, kad idealus vyras turėtų idealią žmoną. Tada žmogus vien tik savo valios jėga galėtumei kalnus iš vienos vietos į kitą perkelti . . .

Na, ir pradėjo Jurgis jieškoti idealios žmonos. Kiek tik stovyklų Vokietijoje buvo, visas stengėsi apvažinėti.

— Pasaulyje daug žmonių, bet sunku surasti žmogų, — mėgo jis kartoti seną posakį. — Aš visas merginas aplankysiu ir iš geriausių išsirinksiu geriausią!

Ir pagarsėjo Jurgis. Ne vien tik tarp lietuvių, bet ir tarp tų, kurie stovyklose prieglobstį buvo radę. Mat jo atvežami žiebtuvėliams akmenėliai buvo geros kokybės, ir pirklių netrūko.

— Tu ne žmonos jieškai, bet tik Idealsbacho akmenėlių fabriką garsini. O gal jau ir akcininku tapai? — juokdavomės iš jo.

— Kvailiai jūs! — pykdavo Jurgis. — Kas gi mane maitins nemokamai? Apsirengti taip pat reikia. Idealus vyras su kiaura kelnių sėdyne atrodytų kaip tas skerdžius Lapinas . . . Mokslininkai, tikslo siekdami, šarvuojasi knygomis, o aš — akmenėliais . . .

Ir vos naktelę savoje lovoje pergulėjęs, naują akmenėlių dėžutę paėmęs, vėl iškeliaudavo. Ant sienos, šalia jo lovos, kabojo Vokietijos žemėlapis, kuriame visos stovyklos buvo raudonais taškais pažymėtos. Šalia jų mirgėjo Jurgio pažymėti ženklai. Ką jie reiškė, mes nežinojome, bet jis aiškino, kad tai buvo jo formulė.

Laikas slinko, neaplankytų stovyklų skaičius mažėjo, bet Jurgis žmonos dar nebuvo radęs. Jo ir akys įdubo, ir visas kūnas pasidarė kaip silkė, bet jis nenusiminė.

— Dar ne visas aplankiau, — jis mums aiškindavo, — žinot, giliau kasi, daugiau rasi. O kas kasa ir j i e š k o, tas ir randa.

Žmonės pradėjo emigruoti. Kas dieną keli veidai iš stovyklų pradingdavo. Į Kanadą, Jungtines Valstybes, Angliją išvykdavo naujos laimės jieškoti.

— Aš be žmonos iš čia neišvažiuosiu. Kartu naujame krašte pradėsime kurtis, — kalbėjo Jurgis.

Akmenėliams rinka siaurėjo, bet prekybiniai jo gabumai vis naujų "šarvų" surasdavo.

Kai jis, žemėlapin žvilgterėjęs, išėjo ir, nusipirkęs bilietą į pačią atokiausią stovyklą įsėdo į traukinį, aš užpildžiau dokumentus važiuoti į Kanadą. Tikėjausi dar prieš išvažiuodamas pamatyti sugrįžusį Jurgį. O gal ir su žmona!?

Bet kai aš savo lagaminus užmečiau ant sunkvežimio ir kartu su išvažiuojančiųjų būreliu paskutinį kartą į mus išlydėti susirinkusius pažvelgiau, Jurgio nebuvo — jis dar nebuvo grįžęs.

Pereinamoji stovykla, kelionė per Atlantą, naujoji žemė ir pradžia darbo miške Jurgį iš mano atminties ištrynė. Bet vieną vakarą, kai po vakarienės atsisėdau prie stalo pasiskaityti tą dieną lėktuvu atvežtų laikraščių, kone nuvirtau nuo kėdės. Žinių iš Vokietijos skiltyje buvo parašyta, kad Jurgis Klausutis prieš dvi savaites vedė! Pagaliau surado sau merginą. Iš už penkiolikos šimtų mylių ją parsivežė.

Bet toji mums taip svarbi žinutė apie Jurgį buvo paskutinė. Sekėme spaudą, rašėm jam laiškus, bet tyla, kaip po audros. Pabaigiau sutartį miške, susikroviau lagaminus ir išvykau į Montrealį. Pirmąjį sekmadienį po pamaldų šventoriuje pamačiau Jurgį. Bėgte pribėgau prie jo.

— Sveikas, Jurgi! — dar iš tolo šaukiau. — Sveikas! Tai kur tavoji žmonelė? Aš taip norė . . ."

Ir dabar nežinau, ar tai atominė bomba sprogo, ar sunkvežimis ant manęs užlėkė, bet kai atsipeikėjau ir, vis dar ten pat, šventoriuje tebegulėdamas išspjoviau du dantis, — Jurgio jau nebuvo. Šalia manęs klūpįs Antanas sumurmėjo:

— Na ir asilas gi tu! Ar nežinai, kad Jurgio žmona su Burneikiu į Alaską išdūmė?! . . .

Atsiųsta paminėti

TORONTO MAIRONIO MOKYKLOS IR AUKŠTESNIŲJŲ LITUANISTINIŲ KURSŲ METRAŠTIS 1985–1986. Redagavo Giedra Paulionienė, Ramūnė Jonaitienė, Valė Baliūnienė, Stefa Bubelienė, Irena Ehlers. Nuotraukos — Rimo Pranaičio ir St. Dabkaus. Atspaudė "Time Press Litho Ltd." 126 psl.

AIDAI, kultūros žurnalas, 1986 m. 1 nr. Straipsniai: Juozas Girnius, Krikščionybės ir ateizmo grumtynės mūsų tautoje; M. Brakas, Jungtinės Amerikos Valstybės ir Mažoji Lietuva; Vincas Natkevičius, Naujasis Lietuvos romanas; V. Vizgirda, Dailininkas Pranas Domšaitis ir jo kūryba; Antanas Montvydas, Pastabos iš pasikalbėjimų su Domšaičiu ir apie jį; A. Plukas, Amerikos lietuvių 1985 metų veiklos apžvalga. Skyriai "Iš minties ir gyvenimo", "Knygos". Redaktorius — Leonardas Andriekus, OFM, administratorius — Benvenutas Ramanauskas, OFM (361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA). Metinė prenumerata — $20.

Sukilimas prieš tradicinę kalbotyrą

Atsiliepiant į Agnės Lukšytės straipsnį "Istorinės žinios apie baltus senovėje" "TŽ" 1986. IV. 15

A. KLIMAS

Kai aš pirmą kartą skaičiau Agnės Lukšytės straipsnį, tai pagalvojau, kad ji juokauja. Galvojau, kad toks rašinys būtų gal geriau tikęs į juokų bei šypsenų skyrių, bet, perskaitęs šį straipsnį dar kartą, pradėjau galvoti, kad autorė gal čia ir rimtai rašo. Taigi, kad skaitytojai nebūtų autorės entuziazmo suklaidinti, norėčiau nurodyti kelias autorės klaidas.

1. Agnė Lukšytė rašo: "Germanų gentys buvo pagoniškos, tačiau gotai išpažino arijų tikėjimą". Gaila, kad autorė nepasitikrino bet kurjoje enciklopedijoje ir čia rašė gryniausią nesąmonę. Iš tikrųjų buvo taip: koks buvo arijų tikėjimas, mes nežinome. Arijai, tai yra indų-iranėnų gentys, kurios dabar išsiplėtusios nuo Kaukazo kalnų ligi šiaurinės ir vidurio Indijos, greičiausiai turėjo kokios nors rūšies dar iš jų protėvių, senųjų indoeuropiečių, paveldėtą tikėjimą. O gotai nieko bendro su "arijų tikėjimu", jeigu toks iš viso yra buvęs, neturėjo: jie priklausė krikščionių **arijonų** tikėjimui, kitaip sakant, buvo Katalikų Bažnyčios pasmerktos arijonų sektos, arba schizmos, nariai. Gal ir ne visi gotai, kurie tuo metu, matyt, gyveno kur nors Balkanų pusiasalio šiaurinėje dalyje, bet bent jų vyskupas Ulfila, arba Wulfila (lietuviškai jo vardas būtų "Vilkelis", nes tai yra mažybinė gotų kalbos žodžio 'wolfs' -"vilkas" forma). Šis gotų vyskupas ir išvertė dalį Naujojo Testamento į gotų kalbą. Tarp kitko, nors esu tikras, kad A. Lukšytė "Lietuvių Enciklopediją" turi, bet akivaizdžiai matyti, kad jos neskaito arba gal ja netiki. Tai čia ir kyla klausimas: kam gi vargo leidėjas Juozas Kapočius ir mūsų mokslininkai, rašydami ir išleisdami ir "LE", ir "EL"?

Man čia šia proga prisimena kadaise Lietuvoje populiariojo savaitraščio "Mūsų Rytojaus" skelbtas naujo su spauda susijusio šūkio konkursas. Aiškiai atsimenu, kad iš tūkstančių sugalvotų ir įteiktų šūkių laimėtoja tapo viena Lietuvos mokytoja, kuri pasiūlė tokį šūkį: "Laukiniai žmonės laikraščių neskaito". Atrodo, kad jau laikas nukalti kitą panašų šūkį, kuris gal galėtų būti toks: "Tradicinės kalbotyros reformuotojos,-ai enciklopedijų neskaito".

Jeigu ir Jūratė Statkutė de Rosales, ir Agnė Lukšytė būtų pasiskaičiusios bet kokioje geresnėje enciklopedijoje apie indoeuropiečius, apie gotus, apie baltus, apie Arijų bei jo arijonus, tai tokių nesąmonių nebūtų prirašiusios.

2. Agnė Lukšytė rašo: "Kodėl prof. Klimas netiki, kad gotai (gudai), įsitvirtinę Ispanijoje, nepaliko ispanų kalboje baltų žodžių? Tikriausiai todėl, kad yra įsitikinęs gotus buvus germanų gentim."

Taip, esu visu 100% įsitikinęs, kad gotai buvo 100% germanų gentis. Idant nesimėtyčiau tik tuščiais žodžiais, čia duosiu gotų kalba "Tėve mūsų" tekstą. Tegu skaitytojai patys vienaip ar kitaip įsitikina. O "Tėve mūsų" gotų kalba skamba taip:

Atta unsar thu in himinam, weihnai namo thein. Qimai thiudinassus theins. Wairthai wilja theins, swe in himina jah ana airthai. Hlaif unsarana thana sinteinan gif uns himma daga. Jah aflet uns thatei skulans sijaima, swaswe jah weis afletan tham skulam unsaraim. Jah ni briggais uns in fraistubnjai, ak lausei uns af thamma ubilin.

Prašau pamėginti šiame tekste, paimtame iš Wulfilos vertimo, surasti bent kelis tikrai baltiškus žodžius. Savaime aišku, kadangi gotų kalba buvo germanų kalba, tai ji irgi pagrindines žodžių šaknis yra paveldėjusi iš indoeuropiečių prokalbės, todėl panašių žodžių galima surasti net keliolika, bet jie, beveik visi, "panašesni" net į šių dienų moderniąsias germanų kalbas, negu į baltų kalbas. (Ir kodėl gi A. Lukšytė nepasiskaitė šių straipsnių "Lietuvių enciklopedijoje": "Gotai", "Germanai", "Indoeuropiečiai", "Arijai", "Arianizmas", "Arijonai Lietuvoje" ir t.t. ir t.t. Pagaliau, jeigu ji jau negali tikėti tuo, kas parašyta "LE", tegu pasiskaito amerikiečių, anglų, vokiečių, italų, ispanų, rusų bei kitas žymiąsias enciklopedijas. Ten yra pakankamai žinių, kai kuriose net nurodyta gana daug literatūros keliomis kalbomis).

3. Autorė rašo: "Atvykdami Indijon, arijai atsigabeno religines knygas, surašytas sanskritu". Deja, taip nebuvo. Kai jie apie 1500 m. pr. Kr. pradėjo veržtis į šiaurės vakarų Indiją, šie arijai (geriau būtų sakyti senieji indai) rašto dar neturėjo. Taigi, jie jokių religinių knygų atsigabenti negalėjo. Jie tik atsinešė savo senąsias mitologines legendas, kurios buvo išmokstamos iš lūpų į lūpas. Tik apie 1000 m. pr. Kr. buvo pradėta rašyti, bet iš tų raštų nieko nėra išlikę. Tik daug vėliau buvo jau išlaikyti sanskritu surašyti įvairūs kalbos paminklai.

4. Toliau autorė porina: "Gi lietuvių kalbos žodis 'drambl̃ys' yra pasiskolintas iš indiečių (— indų) kalbos žodžio 'Drambliaha". Nieko panašaus nėra buvę. Mūsų žodis "drambl̃ys", kuris yra kilęs iš pagrindinės šaknies **dre(m)b-, *dro(m)b-, *dri(m)b* (plgk. lietuvių: *dribti, drimba, dremba,* etc.). Jis kadaise reiškė "sunkų, netikusį, apdribusį vyrą", kitaip sakant, tai buvo slunkiaus lyg ir sinonimas. Tik vėliau šis žodis buvo pradėtas vartoti "elefanto" prasme.

5. Autorė rašo: "Indiečių kalbininkas Chatterji, du kartus lankęsis Lietuvoje, pareiškė, kad sanskrito ir lietuvių kalbos kilusios iš tos pačios prokalbės". Pagaliau autorė rašo 100% teisybę. Tik čia nereikia šauktis a.a. prof. Chatterji pagalbos: jau beveik 200 metų kalbininkai lygiai tą patį tvirtina: ir lietuvių kalba, ir sanskritas (— senųjų indų religijos ir rašto kalba) yra kilusios iš tos pat prokalbės, iš indoeuropiečių prokalbės. (Tarp kitko, man pačiam teko 1967 m. Bukarešte vieno tarptautinio kalbininkų suvažiavimo metu asmeniškai susipažinti su a.a. garbinguoju profesoriumi Kuniti Sumar Chatterji, kuris tuo metu jau buvo visos Indijos Literatūros akademijos prezidentas. Jam tuo metu jau buvo 82 metai, bet jis dar puikiausiai atsiminė ir iš atminties citavo lietuvių liaudies dainas, kurias jis apie 1922 metus buvo išmokęs pas garsųjį prancūzų profesorių Antoine Meillet, kai pas jį studijavo lietuvių kalbą. Jo atmintis buvo be galo išmiklinta: jis man tada Bukarešte sakė, kad atmintinai mokąs abi didžiąsias graikų poemas: "Ilijadą" ir "Odisėją", taip pat daugelį dar ilgesnių poemų sanskrito kalba. Tai buvo tikrai nuostabus žmogus).

6. Autorė, įsismaginusi, toliau rašo: "Prof. A. Klimas netiki, kad Anglijoje senieji karaliai buvo lietuviai". Labai teisingai autorė pastebėjo, kad aš tuo netikįs. Ne tik netikiu, bet niekados netikėsiu, nes man teko gerai susipažinti su senosiomis Anglijos kalbomis. Ne tik su kalbomis, bet apskritai su britų salų istorija. Ne tik aš netikiu, kad senosios Anglijos karaliai buvę lietuviai, bet aš nepažįstu dar nė vieno kalbininko, kuris tuo tikėtų. O tų kalbininkų, iš visų tautų, aš pažįstu jau kelis šimtus . . . Pirmieji Anglijos karaliai buvo taip pat germanai, kaip ir gotai: jie buvo kilę iš kelių germaniškųjų genčių: senųjų saksų, senųjų anglų ir senųjų jutų. O gi šie visi yra aiškių aiškiausiai germaniškosios kiltys, gentys, padermės, tautos. Tuo neabejoja ne tik lietuvių kalbininkai, bet taip pat ir visų kitų tautų kalbininkai. Man tiesiog nesuprantama, jeigu A. Lukšytė tai rimtai rašo, kad ji dabar, grynai iš lietuviško-baltiško "superpatriotizmo" rado reikalą "subaltinti-sulietuvinti" net ir senosios Anglijos karalius! Tarp kitko, noriu dar pridėti, kad ir visi senieji normanai, vikingai, variagai ir pan. taip pat buvo germanų kiltys, nors Prancūzijos normanai, atsikraustę į Angliją po 1066 m., jau buvo, kalbos atžvilgiu, 100% suprancūzinti. Jie jau buvo visiškai užmiršę senąją savo protėvių šiaurės germanų kalbą ir kalbėjo Normanijos senosios prancūzų kalbos tarme. (Bus daugiau)

EDITA NAZARAITĖ

Eilėraštis močiutei

Pasauliui nežinomam
Provincijos miestelyje
Snaudžia daug kartų perdažyta bažnyčia,
Aukštais langais
Lyg iš nustebimo
Padidėjusiom akim stebi
Aplink prisišliejusius likimus,
Seka prošal prabėgančius kelius,
Nuo skubos suplukusius.
Pabaidytos šalikelės dulkės
Pakyla ir vėl taikiai sutupia
Perėti neišperimų nuobodulio kiaušinių.

Dvaro ponų ir miestelio žydų skalbėja –
Baltaveidė, baltaplaukė, baltaskarė
Mano močiutė
Smulkučiais žingsneliais
Matavo uždaro
Pasauliui nežinomo pasaulėlio
Stovintį laiką:
Palikusi kvepiančių skalbinių stirtas,
Su niekuo savo nedalia nepasidalinusi,
Bėgo melstis iš tolimojo Nazareto
Atkeliavusiam Dievui,
O paskui — išskrido baltaplaukė,
Išskrido baltasparnė,
Baltaveidė baltų dukraitė . . .
. . . taip ir išmokau
Nupiešti angelą. 1986

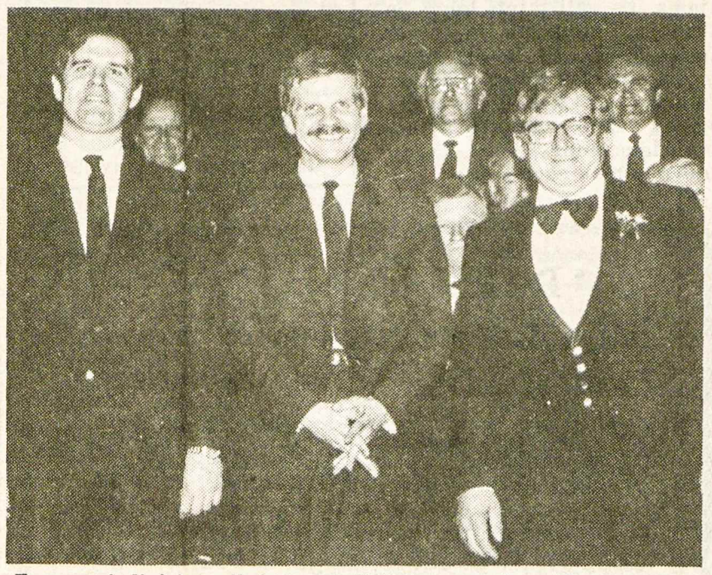

Trys pagrindiniai muzikai Toronto lietuvių vyrų choro "Aras" metiniame koncerte Lietuvių namuose 1986. V. 4. Iš kairės: sol. JONAS VAŠKEVIČIUS, akompaniatorius JONAS GOVĖDAS, dirigentas VACYS VERIKAITIS Nuotr. B. Tarvydo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Fotografė Gražina Treinytė-Sakalienė savo pirmą individualią meninių nuotraukų parodą kovo 3-30 d.d. surengė Bostono priemiestyje Newtone, bibliotekos "Free Library" patalpose. Jaunoji fotomenininkė šiltai buvo sutikta bibliotekos lankytojų.

Pianistės Aldonos Kepalaitės rečitalis kovo 1 d. įvyko Niujorke, žymioje "Carnegie Recital Halll" salėje. Tai buvo jau devintasis pianistės A. Kepalaitės koncertas svarbesnėse Manhattano salėse. Šį sykį koncertas sutraukė pilną salę dalyvių, kuriuos atviliojo ne tik A. Kepalaitė, bet ir jos pasirinkti F. Šopeno kūriniai — keturios baladės, dvylika etiudų ir vienas "Scherzo". Už talentingai atliktus F. Šopeno kūrinius A. Kepalaitė buvo sutikta entuziastiškom ovacijom, gavo daug gėlių iš studentų, bičiulių ir gerbėjų.

Poezijos dienos Čikagoje, mažojoje Jaunimo centro salėje, šiemet įvyks gegužės 23, penktadienį, ir gegužės 24, šeštadienį, 8 v.v. Dienas rengia Jaunimo centro moterų klubas, o programą ruošia ir jai vadovaus Kazys Bradūnas. Penktadienio vakaras skiriamas Birutės Pūkelevičiūtės rečitaliui. Ji skaitys ne tik savo, bet ir kitų poetų kūrinius. Šeštadienio vakarą Tomas Venclovas skaitys paskaitą "Dabarties lietuvių poezija pasaulinės poezijos kontekste", antroje dalyje — savo eilėraščius ir kitų poetų kūrinių vertimus.

Dail. Stasio Eidrigevičiaus, Suvalkų krašto lietuvio, darbų parodą Čikagoje balandžio 5 — gegužės 3 d.d. surengė Šv. Ksavero kolegija savo galerijoje. Dail. S. Eidrigevičius yra gimęs 1949 m. vasarą Mediniškėse. Jo kūrybai daug įtakos turi vaikystėje matyti gamtos ir kaimo vaizdai — vieversėlis, tušti keliai, tolimame horizonte stovintis medelis arba sena pirkelė. Jis yra sukūręs didelių tapybos darbų, bet labiausiai pagarsėjo knygženkliais ir grafikos lakštais. Pirmąsias vaikams skirtas knygeles dail. S. Eidrigevičius iliustravo Vilniuje ir Varšuvoje. Pastaruoju metu dail. S. Eidrigevičius susidomėjo didesnio formato plakatais. Specialų žymenį jis laimėjo 1985 m. vaikų plakatų konkurse Italijos Bolonijoje (Bologna). Dail. S. Eidrigevičiaus kūriniais susidomėjo Čikagoje, Šv. Kazimiero kolegijoje, profesoriaujantis Michael Rabe. Pastarąjį surengti pirmąją dail. S. Eidrigevičiaus parodą Čikagoje skatino indietis žurnalistas Akumalas, čikagietė knygženklių kūrėja Henrieta Vepštienė ir Raimundas M. Lapas. Šv. Ksavero kolegijos vadovybę sudomino Varšuvoje gyvenančio dail. S. Eidrigevičiaus kūryba, susilaukianti vis didesnio pripažinimo.

Savaitraščio "Darbininkas" 70 metų sukaktis paminėta koncertu balandžio 13 d. Bruklyne, Kultūros židinyje. "Darbininkas" buvo pradėtas leisti 1915 m. rugsėjo 19 d. Bostone. Sukakties minėjimas, turėjęs įvykti pernai rudenį, dėl nenumatytų priežasčių buvo perkeltas į šiuos metus. Pirmiausia atsistojimu buvo pagerbti jau mirusieji "Darbininko" veikėjai. Laikraštį sveikino generalinis Lietuvos konsulas A. Simutis, JAV LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis, kredito unijos "Kasa" atstovas A. Šilbajoris, atnešęs $700 čekį. Raštu gautus sveikinimus skaitė aktorius Vitalis Žukauskas, naujasis "Darbininko" radakcijos narys. Jis taipgi pateikė "Darbininko" nueito kelio apžvalgą. Sukakties proga buvo paskelbtas romano ir novelės konkursas. Vertintojų komisija — Nelė Mazalaitė, dr. Pranas Bagdas ir Vytautas Volertas, gavusi šešis rankraščius, $1.000 premiją paskyrė Alei Rūtai už romaną "Margo rašto keliu". Konkurso rengėjai reikalavo, kad jo tema būtų susieta su lietuvišku laikraščiu. Koncertinę programą atliko du svečiai solistai — bosas baritonas Vacys Verikaitis iš Toronto ir lyrinis sopranas Daiva Mongirdaitė iš Bostono su pianistu Williamu Smiddy. Programoje vyravo lietuvių kompozitorių — A. Kačanausko, St. Šimkaus, J. Naujalio, J. Stankūno dainos. Sol. D. Mongirdaitė atliko dvi arijas iš J. Karnavičiaus "Gražinos", sol. V. Verikaitis — Ūdrio ariją iš V. Klovos "Pilėnų". Likusią programos dalį sudarė klasikinių kompozitorių dainos ir operų arijos. Minėjimo dalyviams ir programos atlikėjams padėkojo vyr. red. kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM.

Trumpos novelės vakaras vilniečiams buvo surengtas Lietuvos meno darbuotojų rūmuose. Vakarui vadovavo literatūros kritikas A. Zalatorius, savo noveles skaitė — J. Aputis, G. Isokas, E. Ignatavičius, J. Ivanauskaitė, V. Juknaitė, S. T. Kondrotas, E. Liegutė, D. Mušinskas, V. Papievis, N. Pranckevičiūtė ir S. Šaltenis.

Lietuvos architektų sąjungos valdybos prezidiumo posėdis 1986 m. kovo 7 d. Vilniaus architektų rūmuose buvo skirtas senamiesčio užstatymo klausimams. Ta tema kalbėjo A. Rasteika, J. Glemža, J. Stasiulaitis, A. Nasvytis, L. Vaitys ir G. Lukšas. Su nauja Architektūros muziejaus įranga supažindino T. Miknevičius, su Mokslinio metodinio kultūros centro priestatu Jaunimo sode – T. Dambrauskaitė ir A. Gricius. Posėdyje taipgi buvo svarstyta naujo Palangos gyvenamojo rajono architektūra, patvirtintos temos Vilniaus senamiesčio konkursams.

Muzikos pavasario renginius Klaipėdoje užbaigė Vilniaus M. K. Čiurlionio styginių orkestro ir Klaipėdos liaudies operos solistų koncertas. Renginiuose dalyvavo: simfoninis Uzbekijos orkestras, Maskvos filharmonijos solistų ansamblis "Madrigalas", dainininkė V. Levko, Kauno choras, smuikininkas R. Katilius su pianiste L. Lobkova, Vilniaus filharmonijos pučiamųjų kvintetas, operos solistai — bosas V. Daunoras ir sopranas G. Apanavičiūtė, Vilniaus konservatorijos fakultetų Klapėdoje liaudies muzikos ir džiazo orkestrai. Koncertai buvo rengiami ne tik Klaipėdoje, bet ir kituose jos rajono miestuose.

Ketvirtasis džiazo festivalis Birštone įvyko kovo 29-30 d.d. Jis dabar sutraukia labai daug dalyvių iš visos Sovietų Sąjungos. Šiemetiniame festivalyje dalyvavo daugiau kaip 100 atlikėjų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Maskvos, Armėnijos ir Novosibirsko. Vertintojų komisija, vadovaujama Rusijos kmpoz. J. Saulskio, pagrindinį festivalio prizą paskyrė V. Čerkasino vadovaujamam Vilniaus konservatorijos džiazo orkestrui. Fetsivalio laureatais taipgi tapo: saksofonistas P. Vyšniauskas, solistė O. Pirags iš Rygos, duetas — M. Granovskaja ir S. Januška, vokalinė grupė "Ave sol" iš Rygos, geriausią kompoziciją sukūręs R. Grabštas, geriausia festivalio debiutantė A. Kanačian iš Jerevano, instrumentalistai — G. Abarius (fortepijonas), A. Dunis (gitara), rygietis I. Galeniekas (kontrabosas), A. Jofė (mušamieji), A. Fedotovas (altinis saksofonas), rygietis J. Smirnovas (tenorinis saksofonas) ir P. Narušis (klarnetas). Festivalio diplomais apdovanoti Lietuvos muzikos mokyklų džiazo orkestrai, instrumentiniai ansambliai, saksofonistas Š. Gurskis ir sol. V. Ponomariova iš Maskvos.

Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto specialistai paruošė keletą vertingų veikalų. Literatūralogas Albertas Zalatorius baigė rašyti monografiją apie V. Krėvės-Mickevičiaus ankstyvąjį kūrybos laikotarpį, plačiai nagrinėdamas ciklą "Rytų pasakos" bei tuo laikotarpiu sukurtas noveles. Poeto vysk. Antano Baranausko 150-jų gimimo metinių proga jam buvo skirtas XIX-sis "Literatūros ir kalbos" tomas. Jin įjungti studijinio pobūdžio straipsniai apie A. Baranausko asmenybę bei literatūrinę veiklą, aptariami mokslininiai sukaktuvininko lietuvių kalbos, etnografijos, folkloro, matematikos darbai, skelbiami jį liečiantys dokumentai, jo korespondencija, amžininkų atsiminimai. Folkloristė Bronė Kazlauskienė ir muzikologė Sofija Puteikienė paruošė IV-jį "Lietuvių liaudies dainyno" tomą, apimantį 712 sutartuvių, sužieduotuvių, didvakario, jaunojo išleistuvių ir mergvakario dainų, kurių 446 atspausdintos su melodijomis. Lietuvių kalbos istorikas Algirdas Sabaliauskas parašė apybraižinio pobūdžio monografiją, kurioje plačiai nagrinėjami atskiri lietuvių kalbos sluoksniai: senoji indoeuropietiškoji, baltų ir slavų leksika. Lietuvių kalbos gramatikos specialistė Nijolė Sližienė paruošė monografinį tyrinėjimą apie lietuvių kalbos veiksmažodžio sintaksinę klasifikaciją ir veiksmažodinius junginius. Su Adele Valeckiene ji taipgi parašė kalbos praktikai labai reikalingą darbą "Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba". **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 30 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7 1/2%
180-185 d. termin. ind.	7 1/2%
term. indėlius 1 metų	7 3/4%
term. indėlius 2 metų	7 3/4%
term. indėlius 3 metų	7 3/4%
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7 1/2%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	7 %
depozitų-čekių s-tą	6 %
DUODA PASKOLAS:	
asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9 3/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!
valdžios knygelė
"Plans, Permits and Payments"
ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING
Įsigykite nemokamą egzempliorių!
239-3991
ANTANAS GENYS
RE/MAX professionals inc. Realtor

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4
Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College)
Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

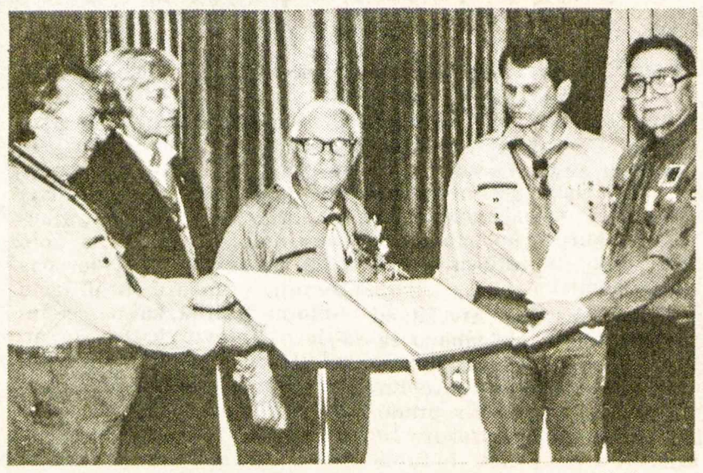

Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II pagerbė nusipelniusį skautų veikėją v. s. A. SAULAITĮ Šv. Silvestro ordinu, kuris jam buvo įteiktas 1986. IV. 6 Shrewsbury, Mass., Maironio parke. Iš kairės: v. s. fil. P. Molis, s. S. Gedgaudienė, v. s. A. Saulaitis, v. s. K. Matonis, s. kun. P. Pakalniškis

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.).

nesį. Tada buvo padidintas provincinis pajamų mokestis, įvestas specialus 3% jo papildas gyventojams, kurių metinis uždarbis siekia $50.000 ar daugiau. Naujajame biudžete provincinis pajamų mokestis nepadidinamas, bet paliekamas pernai vieneriems metams įvestas specialus 3% papildas turtingiesiems. Ekonominis atkutimas Ontario provincijoje gerokai sustiprino biudžetines pajamas, duodamas laisvesnes rankas R. Niksonui. Jis paskyrė $850 milijonų ligoninių statyboms kelerių metų laikotarpiui, neatskleisdamas tų metų skaičiaus, $25 milijonus — neturtingų šeimų butams. Sekančiais metais bus panaikintas provincinis pajamų mokestis 150.000 Ontario gyventojų, kurių metinis uždarbis yra žemiau $2.075. Ši labai menka lengvata provincijos iždui kainuos tik $15 milijonų. Provincija šiuo metu turi deficitais atneštos $22,8 bilijono skolos, kurios palūkanoms padengti bus išleista $3,5 bilijono. Finansų ministeris R. Niksonas betgi biudžetines išlaidas nutarė padidinti 7,4%, kai tuo tarpu kitos provincijos ribojosi 5-6%. Naujojo biudžeto deficitą jis sumažino tik $85 milijonais, palikdamas vis dar didelę $1,54 bilijono sumą. Biudžete numatoma t u r ė t i $29,95 bilijono pajamų ir $31,49 bilijoną išlaidų.

Ilgais Ontario konservatorių valdymo metais tradicija tapo į naujus biudžetus įjungiamas provincinio mokesčio padidinimas alkoholiui ir rūkalams. Labai iškeltos kainos dabar sumažina amerikiečių turistų skaičių. Tiesa, jų skaičius pastaruoju metu pastebimai padidėjo dėl terorizmo pavojaus Europoje, bet anksčiau Ontario provincijai įprastu amerikiečių antplūdžiu netapo. Finansų ministeris R. Niksonas savo biudžete šį kartą nepalietė alkoholinių gėrimų, bet dėžutę cigarečių vėl pabrangins keturiais centais nuo 1987 m. sausio 1 d. Ontario provincijoje ką tik buvo sulaikyta ir nubausta grupė spekuliantų, nelegaliai atvežusių ir pardavinėjusių cigaretes iš Albertos, kur provincinis mokestis yra gerokai mažesnis, duodantis neblogą pelną nelegalioje prekyboje. Spekuliantus gundo ir ilga Ontario siena su Amerika, kurios valstijose rūkalai taip pat nepalyginamai pigesni nei Ontario provincijoje. Finansų ministerio R. Niksono biudžetas palyginti yra labai švelnus, beveik nepaliečiantis skaudulių mokesčių mokėtojams. Jis gali taipti labai parankiu biudžetu naujiems Ontario provincinio parlamento rinkimams, jeigu liberalai norės užsitikrinti atstovų daugumą parlamente, užbaigdami "medaus mėnesį" su B. Rae vadovaujamais socialistais.

Albertos provincijoje pradėjo svyruoti nuo 1971 m. provinciniame parlamente įsitvirtinę konservatoriai, beveik visiškai užgniaužę opozicines partijas. Paskutiniuose rinkimuose konservatoriai buvo išsikovoję 75 vietas, NDP socialistai ir nepriklausomi atstovai — po dvi. Tai buvo tada, kai provinciją valdė populiarus konservatorių premjeras P. Lougheedas, dabar pasitraukęs iš politikos ir vadovybę perdavęs premjerui Donaldui Getty. Šį kartą konservatoriai į 83 vietų parlamentą grįžo su 61 atstovu, R. Martino socialistai — su 16, N. Tayloro liberalai — su keturiais atstovais. Dvi vietos teko nepriklausomiems kandidatams, save vadinantiems tik atstovais. Staigiam socialistų sustiprėjimui ir liberalų atgimimui įtakos turėjo ne tik P. Lougheedo pasitraukimas, bet ir pablogėję ekonominiai provincijos reikalai. Netikėta problema tapo drastiškas naftos kainų nukritimas pasaulinėje rinkoje, atpigę ir paklausą praradę kviečiai, skolon stumiantys ūkininkus. Socialistų sustiprėjimu džiaugiasi Kanados NDP socialistų partijos vadas E. Broadbentas, nors džiaugsmui nėra rimto pagrindo. Socialistams pavyksta perimti kai kurių provincijų vadovybę, bet jie visada lieka nežymioj paskutinėj vietoj Kanados parlamento rinkimuose dėl kanadiečių daugumai nepriimtinos užsienio politikos, per daug palankios Sovietų Sąjungai.

Radioaktyvi medžiaga iš Ukrainos Černobilio pasiekė Kanadą. Lietuje buvo rasta radioaktyvaus jodo. Kiekis betgi nėra didelis. Patariama negerti lietaus vandens, tačiau jame galime maudytis, plauti skalbinius. Vandentieko vanduo miestuose taip pat yra saugus, nors daug kur imamas iš didžiųjų ir mažesnių ežerų. Radioaktyvumo piene pradėta jieškoti Britų Kolumbijoje ir Albertoje, nes Vankuveryje ir Edmontone jo daugiau yra lietaus vandenyje. Muitinėms įsakyta tikrinti daržoves iš Europos. Vankuveryje buvo rasta daugiau radioaktyvios medžiagos iš Italijos atvežtose salotose. Tyrimai atliekami Otavos laboratorijoje, kurion pristatomi šviežių daržovių pavyzdžiai.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

"NERINGA"
didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.
Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!
Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

Klerikams remti fondas

Religinė lietuvių katalikų šalpa dėkoja Hot Springs lietuviams

A. a. kun. Petras Patlaba, porą savaičių prieš mirtį persiuntė Lietuvių katalikų religinei šalpai Hot Springs lietuvių katalikų ir nekatalikų gavėnios aukas — dvylika šimtų dolerių. Savo lydraštyje a.a. kun. Patlaba rašė: "Iš viso aukojusių yra 66 (šeimos ir pavieniai). Maža kolonija, bet aukoja su meile". Eilę metų a.a. kun. Patlaba Hot Springs lietuvių tarpe organizuodavo metinę rinkliavą religinės šalpos darbams ir taip pat metinę rinkliavą Kauno kunigų seminarijos klerikams šelpti. Ilgus metus veikęs su jaunimu, ypač su ateitininkais, kun. P. Patlaba nuo pat atvykimo į Hot Springs jautė reikalą dvasiškai aptarnauti ten apsigyvenusius vyresnio amžiaus lietuvius, įrengė mažą koplytėlę ir tapo neoficialiu Hot Springs lietuvių kapelionu.

A. a. kun. Petro Patlabos atminimui Lietuvių katalikų religinės šalpos globoje įsteigtas klierikų fondas, kurio tikslas — šelpti lietuvius klierikus, besiruošiančius lietuviškai sielovadai. Norintieji a.a. kun. Petrą Patlabą pagerbti kviečiami aukas siųsti: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn NY 11207, pažymint "Kun. Patlabos fondui". **Inf.**

Skautų veikla

• Gegužės 27, antradienį, 7.30 v.v., skautų būklė "Rambyno" tunto vadovai, skiltininkai, drauginkai, jų pavaduotojai ir visi kiti tunto pareigūnai kviečiami dalyvauti posėdyje, kuriame svarstysime veiklos planus.

Tuntininkas

SPORTAS

GOLFAS

Gegužės 3 d. Thunderbird aikštėje įvyko Toronto lietuvių golfo klubo turnyras, kuriame dėl šalto oro dalyvavo tik 23 žaidėjai. Pirmą vietą iškovojo P. Stauskas su 87 smūgiais. Po jo sekė J. Danaitis — 89, V. Siminkevičius — 89, A. Banelis — 90, Al. Simanavičius — 90, V. Astrauskas — 91, V. Kymantas — 91, G. Kuchalskis — 92, M. Ignatavičius — 94. Su išlyginamais smūgiais I v. atiteko V. Siminkevičiui su 67, o kitų pasekmės — P. Stauskas 74, A. Banelis 74, R. Kymantas 76, V. Astrauskas 76, G. Kuchalskis 77, L. Baziliauskas 77, V. Paulionis 77, A. Banelis 78, J. Danaitis 78, Al. Simanavičius 79, St. Kėkštas 79, V. Vaitkevičius 79.

Moterų grupėje I v. iškovojo E. Kėkštienė, II — I. Kymantienė, III — J. Ignatavičienė, o su išlyginamais smūgiais — I. Kymantienė, E. Kėkštienė ir J. Ignatvičienė. Arčiausiai prie vėliavėlės iš vieno smūgio primetė kamuoliuką M. Ignatavičius, o iš anksto numatytą, bet niekam nepaskelbtą skylę (mystery hole) laimėjo J. Ignatvičienė.

Sekantis turnyras įvyks gegužės 25 d., 12 v.p.p., Glen Eagles aikštėje.

Visais golfo reikalais kreiptis į klubo pirmininką J. Rusinavičių tel. 270-4681. **Kor.**

ŠALFASS PIRMENYBĖSE

Metamų taikinių pirmenybėse š. m. gegužės 3 d. H.L.Ž. ir M. Giedraičio klubo šaudykloje, dalyvavo 6 A klasės ir 9 B klasės šio sporto mėgėjai. Štai varžybų pasekmės.

16 jd. A klasė:

T. Sims	93x100	I
A. Zaleskis	90	II
J. Stankus	87	III

16 jd. B klasė:

A. Svilas	80x100	I
Z. Rybij	80	II
P. Zubas	78	III

Išlyginamieji šūviai

20 jd. R. Svilas	40x50	I
20 jd. A. Svilas	38	II
19 jd. V. Svilas	38	III

Dvigubi taikiniai

R. Svilas	32x50	I
V. Svilas	28	II
T. Sims	27	III
A. Zaleskis	27	

T. Sims — 155x200 — čempionas, A. Zaleskis — 151 — antras. **B.S.**

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktó lęšiai (contact lenses).

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:

7 1/2% už 90 dienų term. indėl.	
7 1/2% už 6 mėn. term. indėlius	
7 3/4% už 1 m. term. indėlius	
7 3/4% už 2 m. term. indėlius	
7 3/4% už 3 m. term. indėlius	
9 % už pensijų planą	
7 1/2% už specialią taup. s-tą	
7 % už taupymo s-tas	
6-7 1/2% kasd. palūkanų sąskaita	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10 1/4%
2 metų	10 1/2%
3 metų	10 3/4%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9 3/4%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 51 milijono dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

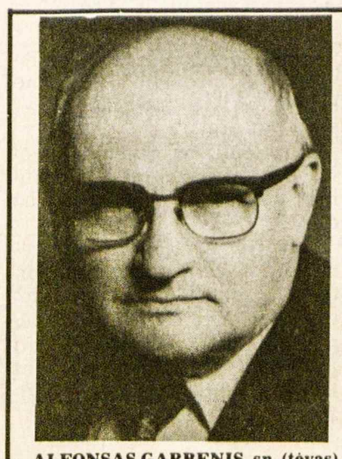
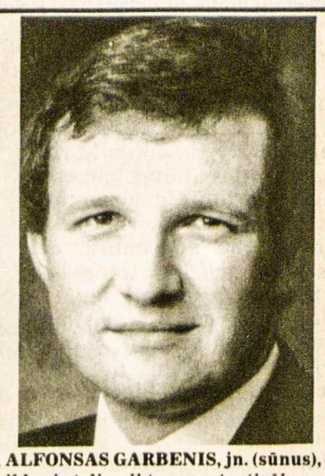

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st. west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900.
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500.
HIGH PARK – 13 kambarių — $269,900.
QUEEN-BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.
MARKLAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.
PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
realtor
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: ***Tom Thompson ir J. Tamošiūnas***

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
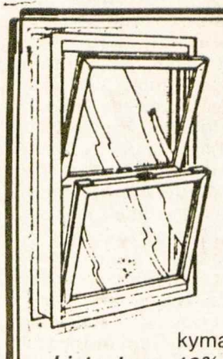
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***
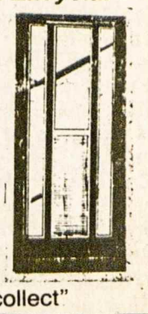
Lietuviams 10% nuolaida. **Skambinti telefonu (416) 545-6556** Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prasome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

TESTAMENTAI

Atidžiai perskaičiau "TŽ" adv. Algio Pacevičiaus straipsnį "Testamentų klausimu". Advokatas tvirtina, kad jam esą yra tekę "praktiškai gana gerai susipažinti su palikimų persiuntimo (Lietuvon) būdais ir patirti dolerio vertę rubliais". Jo išvada: apsimoka siųsti per Injurkolegiją dolerius paveldėtojams, kad tie galėtų gauti "Vneshposyltorgo" certifikatus, už kuriuos paveldėtojai galės nusipirkti specialiose krautuvėse "daug geresnių, net iš Vakarų importuotų prekių".

Per 23 metų praktiką Amerikoje man taipogi teko "praktiškai susipažinti su Injurkolegija" ir jos dolerių gaudymo metodais.

Nėra abejonės, kad Injurkolegija išgalvoja visokiausius būdus Amerikos ir Kanados doleriams vilioti. Taipogi manau, kiekvienam yra aišku, kad tie vis naujai išgalvojami būdai turi atrodyti patrauklūs publikai, kitaip jie nebus sėkmingi. Bet daugumas mūsų žino, kad sovietų sistemoje ne visa, kas žiba, yra auksas, kad sovietiška teorija visuomet yra "puiki", o praktika — nyki.

Esu skaičiusi daug laiškų, gautų iš Sovietijoje gyvenančių giminių, kuriuose nusiskundžiama, kad norimų prekių nėra certifikatinėse krautuvėse, kad vietoj norimų prekių tos krautuvės siūlo "pirkti" turimų prekių, kad dažnai atsižvelgiama į "pirkėjo" statusą ir jo nusiteikimą sovietų valdžiai ir panašiai.

Dabartiniu metu naudingiausias būdas palikimams į okupuotą Lietuvą persiųsti yra ten nuvažiuoti ir dolerinėse krautuvėse nupirkti paveldėtojams norimų prekių. Pvz. paveldėtojas nori nusipirkti automobilį. Dolerinės krautuvės pardavėjas — valdininkas žino, jei "amerikonas" negaus norimo automobilio, gali kitų siūlomų prekių nepirkti ir parsivežti dolerius atgal į Ameriką arba Kanadą. Paveldėtojas, kurio palikimas jau yra sovietų Injurkolegijos kišenėje, tokios galimybės nebeturi. Jei certifikatinė krautuvė neturi pageidaujamų prekių, jam tenka pirkti esamas prekes. Dėl to man atrodo, kad nėra naudinga patarti žmonėms siųsti dolerius į Sovietiją per Injurkolegiją.

Injurkolegija toli gražu nėra, kaip teigia adv. A. Pacevičius, "juridinė įstaiga". Tai Sovietų Sąjungos teisingumo ministerijos dalis, jos organas.

Amerikoje ir, manau, Kanadoje, Injurkolegijai atstovauja Niujorko firma "Wolf, Popper & Jones". Ši firma atstovauja ir Sovietų Sąjungos ambasadai Vašingtone. Tai nėra supuolimas. Yra naivu galvoti, kad Injurkolegija yra advokatų firma ta prasme, kaip Amerikos ir Kanados advokatų firmos.

Adv. A. Pacevičius teisingai nurodo, kad "niekas šiandien negali pasakyti koks persiuntimo būdas bus ateity geriausias" ir todėl reikia duoti testamento vykdytojui laisvės nuspręsti koks persiuntimo būdas bus naudingiausias paveldėtojams tada, kai testamentas bus vykdomas. Juk tai gali būti po 5 , 10 ar 15 metų.

Patartinai taipogi įrašyti į testamentą, kad vykdytojas turėtų pasitarti su fondais, konsulatais arba panašiomis lietuviškomis įstaigomis, prieš nutariant kokiu būdu persiųsti palikimą į okupuotą Lietuvą. Mat testamento vykdytojas, gal turėjęs mažai praktikos šioje srityje, gali ir nežinoti kas tuo laiku naudingiausia paveldėtojams. Todėl jam verta pasitarti su tais, kurie žino.

Be to, dar turiu pasakyti, kad iš viso man darosi nejauku, kai kalbama apie bendradarbiavimą su sovietiška įstaiga, kuriai rūpi ne paveldėtojų nauda ir gerovė, o tik dolerių gaudymas iš Amerikos ir Kanados palikimų.

Adv. M. L. Šveikauskienė, Ph.D.

PREZIDENTAS IR OSI

"TŽ" 1986 m. 16 nr. V. Kutkevičius, atsakydamas į mano laišką, išspausdintą "TŽ" 14 nr., klausia: "...tik kodėl nepaminėjo, kad Carterio valdymo metu atsirado OSI įstaiga, kuri dabar dar tampo kelis nekaltus lietuvius po teismus ir juodina visą mūsų tautą?"

Taigi, tik dabar ir tampo... Neginčijama tiesa. Iš to klausimo atrodo, kad prez. J. Carteris įsteigė OSI. Tuo tarpu yra kiek kitaip. Kiekvienas amerikietis žino, kad papildomas įstaigas (departamentus) steigia ar panaikina, o taip pat ir įstatymus leidžia Amerikos kongresas, susidedantis iš senatorių ir atstovų. Ir OSI steigimo įstatymas buvo pateiktas kongreso narės, kongreso priimtas ir atiduotas prezidentui pasirašyti. Tai jis ir padarė. Taip pat yra žinoma, kad, prezidentui nepasirašius po 10 dienų toks kongreso nutarimas tampa įstatymu. Na, o dabartinis prezidentas pasirašė kongreso priimtą tautžudystės genocido sutartį. Tai bus dar platesni horizontai "raganų" medžioklei.

Kaliforniškis

PASIŪLYMAS

Mažutis mano pasiūlymas-pageidavimas, kad Jūs prie "Tėviškės žiburiuose" dedamo skaitytojo adreso pridėtumėte ir metus. Pvz. mano adrese pažymėta I.25. Būtų visai tikslu, jei pridėtumėte ir metus: I.25.86.

Antanas Patamsis,
Fort Mayers, Fla.

Red. pastaba. Jūsų pageidavimas "mažutis", bet susijęs su didelėm išlaidom. Pridedant metus, reikėtų keisti adresų plokštelės-korteles kiekvienais metais. Tai būtų gana brangus dalykas, gerokai padidintų laikraščio leidybos išlaidas. Be to, kiekvienas prenumeratorius žino, kad prenumerata paprastai atnaujinama kasmet. Jam tad svarbu primint mėnesį, kada baigiasi prenumerata. Kas to nepastebi ar pamiršta gauna iš administracijos raštišką priminimą.

● **Esame didingos istorijos tauta ne tik laimėjimais, bet ir pralaimėjimais — ne tik Žalgiriu, bet ir Kražiais-**

DR. J. GIRNIUS

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" su savo dirigentu VACIU VERIKAIČIU metiniame koncerte Lietuvių namuose 1986. V. 4, kur atliko rūpestingai parinktą programą

Nuotr. B. Tarvydo

Mississaugos miesto tautybių savaitgalyje gegužės 9-10 d.d. lietuvių paviljonas buvo įrengtas Anapilio salėje. Netoli jos buvo iškabinta lenta su įrašu "Carassauga", reiškiančiu tautybių renginį

"Grandinėlės" koncertas Čikagoje

J. ŠLAJUS

"Grandinėlė" pradėjo veikti 1953 m. Liudo ir Aleksandros Sagių šokių studijoje Klivlande, o 1960 m. jau gerai pasiruošusi išėjo į didžiąją sceną su spalvingais tautinių šokių koncertais.

Su spalvinga progama "Grandinėlė" yra aplankiusi didesnes ir mažesnes lietuvių kolonijas Š. Amerikoje ir užsieniuose. Šv. Kazimiero 500 metų sukakties minėjime Romoje "Grandinėlė" giedojo ir grojo lietuviškas melodijas Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II audiencijoje, giedojo lietuviškas giesmes jo atnašaujamose Šv. Petro bazilikoje, šoko miniai Šv. Petro aikštėje net du kartus, užbaigiamajame šventės pokylyje, kuriame dalyvavo Romos ir Vatikano dvasiškijos atstovai, atliko tautinių šokių programą.

"Grandinėlę" Čikagon pakvietė tautinių šokių ansamblio vadovė šokių mokytoja — Irena Smieliauskienė, tėvų komitetas — pirm. B. Jasaitienė, D. Puodžiūnienė, G. Gražienė, Rita Penčylienė, akordeonistai D. Polikaitis ir V. Puodžiūnas. Čikagiečiai "Grandinėlės" laukė bent keletą metų. Jaunimo centro didžioji salė ir balkonas buvo perpildyti. 7.30 v.v. muzikos vadovės Kliorienės mostu orkestrui prajdėjus groti, sceną pripildė būrys grakštaus jaunimo. Ir taip per visą koncerto eigą jis šoko su džiaugsminga šypsena veiduose, lyg tai būtų malonus žaismas savo pačių pasigėrėjimui. Iki programos pabaigos "Sudiev" publika šokėjams dėkojo gausiais plojimais, net ir šokio eigoje.

Su dviem pertraukom scenoje šokis sekė šokį. Šokių choreografija: Iš aplinkos — M. Vaitulevičiūtės, Viliotinis ir Rezginėlė — J. Gudavičiaus, Suktinis — L. Sagio, kiti — J. Lingio. Visų šokių kompozicija L. Sagio, muzika A. Bražinsko, J. Švedo, Balčiūno, Pilipaičio, Žygaičio, Klovos, Stepulio ir B. Dvariono. Kai kurie šokiai buvo paįvairinti grakščiomis baletinėmis figūromis, kurias publika palydėjo dėkingais plojimais. Išskirtinų aplodismentų susilaukė grakščiai šokusi Renė Giedraitytė, taip pat — Alvydas Jasinevičius, Rūta Staniškytė, Audra Giedrytė, Darius Steponavičius. Įspūdingas šokis buvo Kupolinis. Mergaitėm atnešus vainikus, berniukam sukrovus ornamentinį laužą, to šokio eigoje išjungus šviesas, ornamentuose įjungus elektros lemputes ir mergaitėm šokant su gėlėmis, buvo sukurta nuostabi akimirka. Publika dėkojo ir plojo. Šio gražaus šokio choreografija J. Lingio su L. Sagio pridėtine choreografija ir B. Dvariono muzika.

"Grandinėlės" vadovybė — Liudas Sagys — vadovas, Nancy Santa — kapelos vadovė, Rita Kliorienė — dirigentė ir muzikos patarėja, Aleksandra Sagienė — sceninės aprangos planuotoja ir reikalų vedėja.

Šokėjos ir šokėjai: Audra Giedrytė, Renė Motiejūnaitė, Rūta Staniškytė, Siga Bankaitytė, Daiva Petukauskaitė-Madjar, Asta Puškoriūtė, Lina Višnionytė, Marija-Ona Abromaitytė, Rėda Ardytė, Auksė Bankaitytė, Vija Bublytė, Nida Marcinkevičiūtė, Ilona Čiuberkytė-Schmit, Aida Bublytė, Lilė Gelažytė, Kristina Motiejūnaitė, Ina Šilgalytė, Kristina Šiupinytė, Dana Staniškytė, Kristė Vedegytė, Rima Žiedonytė, Nijolė von Kiparski. Berniukai: Edis Bliumintalis, Alvydas Jasinevičius, Algis Mainelis, Algis Nagevičius, Romas Pliodžinskas, Darius Steponavičius, Linas Vyšnionis, Linas Biliūnas, Gintas Gaška, Danius Šilgalis. Muzikantai: Nancy Santa — fleita, John Rynes — klarnetas, Cheryl White — klarnetas, Rimas Biliūnas — akordeonas, Rita Kliorienė — elektr. vargonėliai, Ilona Kuprevičiūtė — trimitas, Barbara A. Converse — valtorna, David Baon — tūba.

Ilgo amžiaus "Grandinėlei".

Toronto miestas

Viešas pranešimas

Maudymosi baseino savininkams

Jūs galite išvengti nelaimės prieš jai įvykstant...

Kiekvieną vasarą kieminiuose maudymosi baseinuose įvyksta nuskendimų. Daugiausia nukenčia rizikuojantys jaunuoliai, eidami į neprižiūrimus, lengvai prieinamus baseinus.

Maudymosi baseino savininkai turi aptverti baseinus, laikantis miesto taisyklių.

Kopija įstatymo (By-law) 72-74, kuris nurodo minimalinius standartinius reikalavimus tvoroms apie privačius, lauke esančius maudymosi baseinus, gaunama iš Department of Buildings and Inspections, 16-tas aukštas, rytiniame bokšte, miesto rotušėje, arba skambinant tel. 392-7960.

Baseinai, kurie nėra įrengti ir tvarkomi pagal nurodymus, gali būti nepriimtini draudai. Aptarkite draudos reikalus su agentu.

Jeigu gyvenate už Toronto miesto ribų, pasitikrinkite su vietine valdžia apie privalomas taisykles.

Michael L. Nixon, P. Eng.,
Commissioner of Buildings and Inspections
and Chief Building Official

Statykime vis geresnį Torontą

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
- *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*

allan BROWN
624-6336 namų **624-2199**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

SOLD
x. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

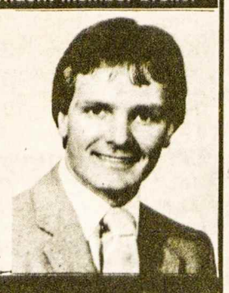

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Liepos	2 – 11	3. Rugpjūčio	20 – 29	5. Spalio	8 – 17
2. Liepos	16 – 30	4. Rugsėjo	3 – 17		

Grupes 3 ir 5 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gegužinės pamaldos Lietuvos kankinių šventovėje — sekmadieniais po 11 v.r. Mišių.

— Paskaita iš serijos "Tikėjimo pagrindai" bus gegužės 25, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų, Anapilio salėje.

— Kapinių lankymo pamaldose gegužės 25, sekmadienį, 3 v.p.p., pamokslą sakys kun. B. Pacevičius.

— Pianino skoloms mokėti bus pardavinėjamos vazos kapinių lankymo dieną. Iki šiol už parduotas vazas gauta $1,035.00 pelno. Prisidėjo aukomis: $20 — V. Kalendrienė, $10 — L. Kybartienė, A. Paulionis.

— A. a. kun. Stasio Kulbio, SJ, paminklui Šv. Jono lietuvių kapinėse paaukojo $200 Kunigaikštienės Birutės vyresniųjų skaučių draugovė.

— Metinė Toronto ateitininkų šventė — birželio 7, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių namų Gedimino menėje. Sekmadienį — įžodžio iškilmės prieš 11 v.r. Mišias Lietuvos kankinių šventovėje, po Mišių — agapė Anapilio Parodų salėje.

— Paaukojo lietuvių kapinėm $300 N.N.; parapijai: $100 — Aug. M. Kuolai; $50 — dr. A. Pacevičius; "Share Life": $50 — dr. A. Valadka.

— Mišios gegužės 25, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Marijoną ir Jurgį Skaržinskus, 11 v.r. — už a.a. Kostą Kalendrą, a.a. Bolesłovą, Marijoną ir Teklę Gudus.

Išganytojo parapijos žinios

— Birželio 1 d. pamaldos su Šv. Vakariene. Po pamaldų — moterų draugijos susirinkimas parapijos salėje.

— Parapijos žiniaraštis birželio mėnesio bus dalinamas šventykloje birželio 1 d.

Mirus a.a. Marijai Norkienei, vietoje gėlių paaukojo Kanados lietuvių fondui: $20 — A. Bersėnas; $15 — J. J. Ignatavičiai; $10 — O. Indrelienė, E. Stepaitienė.

Genius ir Dalia Procutos, pagerbdami velionį a.a. Juozą Klimą, labai vertinusį lietuvišką spaudą, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $16 JAV.

Sofija Rakštienė, nuolatinė "Tėviškės žiburių" rėmėja, minėdama savo sesers a.a. Genovaitės Skripkutės 20-tąsias mirties metines, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100.

A. a. Mortos Simanavičienės atminimui vietoj gėlių lietuviškai radijo programai "Tėvynės prisiminimai" paaukojo $100: S. ir D. Geldauskai; $50: A. ir S. Petraičiai, I. ir A. Pakarnos, A. Čiaučionas, J. ir I. Morkūnai, L. Simanavičienė, F. ir Z. Rajeckai, V. Švedienė ir V. Jasas; $40: O. Svarinskienė, G. Leskauskienė, J. ir G. Leskauskai; $30: O. ir T. Krasauskai; $25: A. ir D. Rajeckai, Z. Rajeckaitė. Lietuviška radijo programa visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja.

Radijo programa "Tėvynės prisiminimai" transliuojama iš stoties CHIN banga 100.7 FM kiekvieną sekmadienį 2 v.p.p., vietoj 1.30 v.p.p. Programos vedėja — Violeta Simanavičiūtė-Laurinavičienė (51 Patricia Dr., Toronto M4C 5K2, tel. 690-3416).

Viena "Vilniaus" rūmų gyventoja, atsidėkodama už saugų bei ramų gyvenimą pensininkų namuose, per H. Adomonį paaukojo TLP klubui pomirtinę auką $500. Valdyba jai nuoširdžiai dėkoja.

Anapilio knygyne jau galima gauti dr. Mildos Danytės knygą "DP: Lithuanian Immigration to Canada After the Second World War" ir Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorija" II tomas. Knygynas kapinių lankymo dieną veiks visą popietę.

A. a. Feliksas Mandeikis, "Tėviškės žiburių" skaitytojas, miręs JAV-se 1985 m. vasario 3 d., savo testamentu įsteigė "Marijos ir Felikso Mandeikių stipendijos fondą" prie JAV Lietuvių fondo. Pagrindinis jo kapitalas — $40,000. Pirmoji dalis $20,000 jau įmokėta. Žmona mirė prieš 10 metų, o sūnus Robertas nuskendo gelbėdamas kito gyvybę. Per įgaliotinį dr. Ed. Jansoną ir "Tėviškės žiburiai" gavo iš velionies palikimo $100 auką drauge su laišku, kuriame sakoma: "Priedas Jūsų laikraščiui su linkėjimais, kad 'TŽ' šviestų visiems tautiečiams dar ilgus metus".

Prisikėlimo parapijos žinios

— "Atsinaujinimas dvasioje" seminaro paskutinis vakaras — šį trečiadienį, gegužės 21, tuoj po gegužinių pamaldų šventovėje.

— Pakrikštytas Tomas-Andrius, Ritos ir Romo Galinauskų sūnus.

— KLK Moterų dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius baigė sezono veiklą. Skyriaus veiklai paaukojo E. Raudienė $50, A. A. Šmigelskiai $50.

— Parapijos tarybos stovyklavietės priežiūros sekcija, kuriai pirmininkauja K. Šapočkinas, rūpinasi stovyklavietės paruošimu stovykloms. Reikalingi talkininkai.

— Prašom registruoti vaikus, lietuviškai kalbančius, į antrąją stovyklą liepos 20 — rugpjūčio 2. Registracijos blankai — parapijos raštinėje.

— Bilietai į kun. B. Pacevičiaus 50-ties metų kunigystės sukakties paminėjimą gaunami po Mišių salėje.

— Parapijai aukojo: a.a. Elz. Jonūnienė (palikimas) $2,492.84, Č. B. Joniai $150, V. M. Vaitkevičiai $100, E. Švėgždienė $100; vyskupo fondui: J. D. Valaičiai $100; relig. Lietuvos šalpai: Alf. Osv. El. Kuliai $125; prancūškonų klierikų fondui: M. Jasionytė $60; novenai: B. Maskeliūnas $100, J. Grabauskas $50, M. K. Juzumai $50.

— Mišios gegužės 25, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Teodorą Dargužienę, 9.20 v.r. — už Kantvydų mirusius, 10.15 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Joną Valatką ir Mariją Štuikienę.

Sol. Slava Žiemelytė yra pakviesta dainuoti Dariaus Lapinsko ir Kazio Bradūno sukurtoje operoje "Dux Magnus", kuri statoma Čikagoje "New Opera Co." š. m. gegužės 31 d. Ji dainuos Burtininkės ir Motinos vaidmenis. Čikagoje išbus nuo gegužės 21 iki birželio 1 d.

Gina Ginčauskaitė šį pavasarį baigė optometrijos mokslus Waterloo universitete daktarės laipsniu (Doctor of Optometry) ir netrukus atidarys savo kabinetą Toronte (1551 Bloor St. W.). Jos specialybė yra regėjimo tikrinimas, akinių pritaikymas, nenormalumų pašalinimas. Naujoji daktarė gražiai kalba lietuviškai, yra baigusi dešimties skyrių Maironio mokyklą. Specialybės studijos pareikalavo septynerių metų.

Inž. Kostas Astravas, "Tėviškės žiburių" bendradarbis, pasižymėjęs savo kelionėmis po įvairius kraštus ir epizodiniais jų aprašymais, grįžo Kanadon iš Libijos, kur ilgesnį laiką darbavosi. Keletą dienų paviešėjęs Toronte, aplankęs "TŽ" ir kitas lietuvių įstaigas, su savo šeima išvyko Kalgarin.

Baltiečių vakaro Kanados parlamento rūmuose proga parlamento narys iš Toronto Andrew Witer balandžio 25 d. parlamento posėdyje padarė šį pareiškimą: "Vakar estų, latvių ir lietuvių kilmės kanadiečiai buvo susirinkę parlamento rūmuose paminėti Baltijos valstybių nepriklausomybės, kuri buvo prarasta okupavus jų kraštus Sovietų Sąjungai. Šis keturioliktasis Baltiečių vakaras primena mums, kokį laimingą gyvenimą mes, kanadiečiai, turime ir galime džiaugtis demokratija bei socialiniu teisingumu, ir kokios trapios bei brangios yra tos teisės. Baltijos valstybės yra priverstos kentėti grubią rusifikaciją ir kultūrinę tautžudystę.

Kanadoje baltiečių kultūros klesti ir yra pastovi viltis, kad jų meninis bei kalbinis paveldas nežus. Kaip išdidūs kanadiečiai — estai, latviai ir lietuviai savo energija bei ištverme, nuolat budėdami, prisideda prie laisvės bylos.

Kanada nepripažįsta prievartinės Baltijos valstybių okupacijos, įvykdytos Sovietų Sąjungos. Parlamentarai ir diplomatiniai pareigūnai drauge su baltiečiais dalyvavo toje specialioje iškilmėje. Mes, kaip įvairios kilmės kanadiečiai, jungiamės su jais, nuolat besiekiančiais atstatyti teisingumą, laisvę ir demokratiją Rytų Europoje".

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai

maloniai kviečia Jus dalyvauti

IŠKILMINGAME UŽBAIGIMO AKTE ir VAKARIENĖJE,

kuri įvyks š. m. gegužės 24, šeštadienį, 6.30 v.v., Lietuvių namų salėje.

MAIRONIO MOKYKLA

Bilietai gaunami mokykloje arba pas B. Batraks tel. **271-1640.**

Š. m. gegužės 30, penktadienį, 7 v.v. Toronto Lietuvių namuose

VLIKo pirmininko dr. Kazio Bobelio

PRANEŠIMAS

apie Šveicarijos Berne įvykusią ***Europos saugumo konferenciją,*** *kurioje jis pats dalyvavo.*

Ten buvo svarstomi klausimai, susiję su Sovietų Sąjunga, šeimos narių sujungimu, giminių lankymu, kelionėmis už geležinės uždangos ir t.t.

Be to, VLIKo pirmininkas kalbės apie būsimą Helsinkio akto peržiūros visumos konferenciją Vienoje ir lietuvių dalyvavimą.

Po pranešimo pirmininkas atsakys į pateiktus klausimus.

Visi kviečiami dalyvauti. ***KLB Toronto apylinkės valdyba***

VAKARONĖ

ateitininkų metinės šventės proga bus

birželio 7, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių namuose, Gedimino menėje

PROGRAMA: prof. St. Šalkauskio 100 metų sukakties paminėjimas, *kurį rengia moksleivių kuopa. Vakarienė ir linksmoji dalis.*

Kaina: suaugusiems $7.00, jaunimui $4.00. Bilietus platina St. Prakapas, L. Underienė, J. Andrulis, V. Aušrotas. Bilietus būtina įsigyti iš anksto.

Jaunimą, sendraugius ir svečius maloniai kviečiame vakaronėje dalyvauti.

Rengėjų komitetas

Toronto Maironio mokyklos ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų šių mokslo metų pabaigtuvės — gegužės 24, šeštadienį, 6.30 v.v., Lietuvių namuose. Bus vakarienė ir oficiali dalis. Bilietai gaunami mokykloje arba pas tėvų komiteto pirmininkę B. Batraks tel. 271-1640. Visi kviečiami dalyvauti.

Visuotinis Kanados lietuvių fondo narių susirinkimas — gegužės 25, sekmadienį, 12 v., Toronto Lietuvių namuose. Kvorumui nesusirinkus, susirinkimas įvyks 1 v.p.p., neatsižvelgiant į dalyvių skaičių.

Pavasarinis lietuvių kapinių lankymas — gegužės 25, sekmadienį. Mišios kapinėse — 3 v.p.p. Specialus autobusas iš Islingtono požeminio stoties veš maldininkus Anapilin 2.30 v.p.p., grįš — 6 v.v. Tą dieną nuo 11 v.r. didžiojoje Anapilio salėje veiks valgykla, tvarkoma kat. moterų draugijos. Anapilio Parodų salėje gegužės 24-25 d.d. bus dail. Zigmo Dobilo dailės paroda, rengiama Anapilio moterų būrelio.

KLK kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas — gegužės 29, ketvirtadienį, 7.30 v.v., "Tėviškės žiburių" patalpose.

VLIKO pirmininko dr. Kazio Bobelio pranešimas visuomenei apie Europos saugumo konferenciją Berne — gegužės 30, penktadienį, 7 v.v., Toronte Lietuvių namuose. Visi kviečiami dalyvauti.

Ateitininkų vakaronė metinės šventės proga rengiama birželio 7, šeštadienį, Toronto Lietuvių namų Gedimino menėje. Programoje — prof. Stasio Šalkauskio 100 metų gimimo sukakties minėjimas, vakarienė ir linksmoji dalis. Bilietus įsigyti iš anksto pas V. Aušrotą, S. Prakapą, J. Andrulį, L. Underienę. Kaina — $7, jaunimui — $4.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

1986 m. gegužės 25, sekmadienį, 12 val., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.,

kviečiamas

visuotinis Kanados lietuvių fondo narių susirinkimas.

Kvorumui nesusidarius, susirinkimas įvyks 1 v.p.p., nežiūrint narių skaičiaus. Visi Kanados lietuvių fondo nariai kviečiami dalyvauti lietuviškųjų rūpesčių aptarimuose. ***KLF taryba***

Adv. H. Steponaitis š. m. birželio 8, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namuose skaitys paskaitą, kurioje paaiškins bendranamių-kondominiumų savininkų teises, įstatymus, ir atsakys į klausimus. Adv. H. Steponaitis yra nekilnojamo turto pardavimo teisės žinovas ir patarnauja šioje srityje daugeliui tautiečių. Jis taipgi atsakys į klausimus apie nekilnojamo turto pirkimą bei pardavimą.

Sibirinių trėmimų minėjimas — birželio 13, penktadienį, 7.30 v.v., anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje (Bloor St. E. ir Jarvis St.). Rengia Kanados baltiečių federacija.

A. a. Onos Krakaitienės atminimui vietoje gėlių "Tėviškės žiburiams" paaukojo $20: Kazys ir Vladas Balčiūnai; $10: Stasys Rimkus, Stasys Urbontas; $5: Jurgis Klierikaitis. Visi šie aukotojai — iš Sarnijos, Ont.

A. a. Onos Krakaitienės atminimui vietoje gėlių "Tėviškės žiburiams" paaukojo $25: V.M. Kazlauskai; $10: Zigmas ir Marija Kalvaičiai.

A. a. inž. B. Baranausko atminimui Toronto lietuvių šachmatininkų klubas paaukojo Kanados lietuvių fondui: $10 — V. Genčius, R. Vaičaitis, J. Galinaitis, E. Bartminas, J. Ranonis, M. Abromaitis, J. Usvaltas, I. Urbonas, I. Jurcevičius, A. Kuzmarskis.

A. a. Agutės Heikienės atminimui jos vyras Edvinas Heikys "Tėviškės žiburiams" paaukojo $80.

"Gintaro" ansamblio metinis koncertas — gegužės 25, sekmadienį, 5.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose. Programoje dalyvaus visos "Gintaro" grupės ir sol. Rimas Paulionis. Bus turtinga loterija, kava ir skanėstai. Bilietų kaina – $6.00. Šią vasarą, rugpjūčio mėnesį, "Gintaro" ansamblis keliaus į Vakarų Kanadą dalyvauti "Expo 86" iškilmėse.

IŠNUOMOJAMI du butai arti Keele požeminio traukinio stoties ir arti High Parko. Skambinti vakarais tarp 7 v.v. – 10 v.v. tel. 767-4736 Toronte.

JIEŠKAU kultūringo, gero būdo ir jaunos dvasios lietuvio, 55-65 metų amžiaus. Turiu gana įdomų gyvenimą ir norėčiau juo dalintis su juo. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu, pažymint ant voko "Gintarei".

FOTOGRAFAS
Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite – JAUNIUS BAKEVIČIUS telefonu 766-1498 Toronte.

JIEŠKAU NUOMOTI VASARNAMIO 3-4 miegamųjų Springhurste vasarvietėje tarp 38–62 gatvės ežero pusėje nuo liepos 26 d. iki rugpjūčio 9 d. Būtų gera, kad tiktų ir žiemai. Skambinti Antanui Kybartui tel. 523-0301 arba 544-0611 Hamiltone.

MONTREAL QUE

A. a. veterinarijos dr. Viktoro Sniečkaus atminimui paaukojo Kanados lietuvių fondui velionies žmona Paulina $100, kitą šimtinę — J. Adomaitis.

Sutiktuvės dr. Mildos Danytės knygos "DP: Lithuanian Immigration to Canada After Second World War" įvyko gegužės 8 d. Seselių namų salėje. Svečių lietuvių ir nelietuvių prisirinko tiek, kad šioje nedidelėje salėje vos tilpo. KLB Montrealio apylinkės pirm. A. Staškevičius trumpai supažindino su autore ir jos knyga. Dr. Milda dėkojo visiems už dėmesį ir kartu savo tėvui inž. J. Daniui, daug padėjusiam savo patarimais, rašant knygą. "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorė B. Nagienė iškėlė autorės sugebėjimą tokią išsamią istorinę knygą išleisti. Seselė Palmira pabrėžė šios knygos vertę ir autorę sveikino savo kongregacijos vardu. Visi svečiai vaišinosi vynu, kava ir užkandžiais, o autorė pasirašinėjo ant perkamų knygų.

Pirmąją Komuniją AV šventovėje gegužės 11 d. priėmė Antanas Rutkauskas ir Andrius Vasiliauskas.

Motinos dienos minėjimas ir lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas buvo kartu atliktas AV parapijos salėje gegužės 11 d. Pranešėja buvo Audra Verbylaitė. Trumpą paskaitą apie motinas skaitė Daiva Piečaitytė. Deklamacijas, tautinius šokius ir dainas atliko lituanistinės mokyklos mokiniai.

Mokyklos vedėja Joana Adamonytė visus dalyvius supažindino su mokyklos veikla. Praėjusiais mokslo metais mokyklą lankė 33 mokiniai, su jais dirbo šeši mokytojai. Šiais metais mokyklą baigė du mokiniai. Penkioms konkurso apie lietuviškas organizacijas laimėtojoms Kanados lietuvių fondo premijas įteikė fondo įgaliotinis Br. Staškevičius, o "Lito" — mokyklos vedėja. Konkursą laimėjo L. Celtoriūtė, O Beniūtė, V. Rutkauskaitė, J. Baltuonytė ir D. Bulkaitė. Po gražaus abiturientės Linos Celtoriūtės atsisveikinimo žodžio mokytojams Arūnui ir Linui Staškevičiams, kurie ateinančiais mokslo metais nebemokytojaus, buvo įteiktos dovanėlės, o buvusiai tėvų komiteto pirm. Irenai Valkienei — gėlių puokštė. KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. A. Staškevičius padėkojo šio renginio organizatoriams — Kanados lietuvių jaunimo sąjungos Montrealio skyriui bei visiems dalyviams ir pakvietė sugiedoti "Marija, Marija". Sekė kava su pyragais.

Silvija ir Vincas Piečaičiai gegužės 10 d. savo namuose surengė priėmimą vienturtės dukros Daivos ir Ričardo Lapo sužieduotuvių proga. Dalyvavo gausus būrys giminių ir bičiulių. Iš Toronto buvo atvykę Ričardo tėvai ir sesuo iš JA Valstybių.

Sol. Gina Čapkauskienė gegužės 15-18 d.d. dalyvavo operos repeticijose Čikagoje. Ten Lietuvių opera stato Rossini "Vilių Tellį" birželio 14-15 d.d. Sol. Gina atliks Habsburgų princesės Matildos vaidmenį.

Konservatorių suvažiavimo, įvykusio kovo 14 d. Montrealyje, užbaigimo baliuje koncertinę dalį atliko dainos vienetas, kuriame dalyvauja sol. Gina Čapkauskienė.

B. S.

PAGERBTUVĖS

klebonui kunigui Juozui Aranauskui 70 metų amžiaus sukakties proga rengiamos

š. m. birželio 1, sekmadienį, po pamaldų, Aušros Vartų parapijos salėje.

PROGRAMOJE: *pietūs su vynu ir menine dalimi.*

Kaina – 8 doleriai. Pagerbtuves rengia ir visus dalyvauti kviečia –

Aušros Vartų parapijos komitetas ir jūros šaulių kuopa "Neringa"

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

PARDUODAMAS dviejų miegamųjų butas (apartamentas) Lakeshore Blvd. W. Toronte. Skambinti tel. (416) 252-4875.

REIKALINGA PAJĖGI MOTERIS priežiūrai senyvos moters High Park rajone. Darbo laikas pagal pasirinkimą. Skambinti tel. 763-6498 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

JIEŠKAU NUOMOTI dviejų kambarių, virtuvės ir automobiliui pasistatyti vietos. Pageidauju High Park rajone. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 767-3005 Toronte.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.